

Danski koncern tudi v Črnomlju

Otvoritev tovarne hermetičnih kompresorjev Danfoss Compressors d.o.o., iz Nordborga - Pomembno tuje vlaganje - Ekološka proizvodnja, dvakrat večje zaposlovanje

ČRNOMLJ - V petek je bila v Črnomlju svečana otvoritev tovarne kompresorjev Danfoss Compressors, d.o.o., ki je v sto-odst. lasti danskega koncerna Danfoss International s sedežem v Nordborgu. Ta koncern je specializiran za proizvodnjo in prodajo kompresorjev in je eden vodilnih v svetu. Tudi zato je odprtje njegove tovarne v Črnomlju primer uspešnega tujega vlaganja.

V Danfossu izdelujejo pet različnih kompresorjev, proizvodnjo enega od teh pa so iz Nemčije preselili v Črnomelj. Tukajšnje podjetje Danfoss Compressors, d.o.o., je bilo sicer ustanovljeno 3. oktobra lani z nakupom obrata v Črnomlju, ki je bil do tedaj v lasti koncerna Gorenje, ki je z Danfossom sodeloval kot licenčni partner že od leta 1978. Danfoss ima podružnice v 40 državah Evrope, ZDA, v Kanadi in na Japonskem in zaposluje 13.700 ljudi. Celotni prihodek koncerna znaša 2 milijardi DEM, letne investicije 150 milijonov DEM, povprečna letna rast prodaje pa je 10-odstotna.

V črnomljsko tovarno je doslej koncern vložil 12 milijonov DEM. Od tega so 11 milijonov DEM pora-

● Otvoritev črnomljskega podjetja Danfoss Compressors, d.o.o., so se med drugimi udeležili tudi direktor Danfossa iz Flensburga Hans Kirk, vodja črnomljskega projekta Josiassen Niesl, vodja tehnologije v Flensburgu Gunther Lowe, namestnik nemškega veleposlanika v Sloveniji dr. Georg Witschel, trgovski ataše kraljevine Danske na Dunaju Leif Haugsted, danski častnik konzul v Sloveniji Rudi Selih, ministrica za delo Jožica Puhar in predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič.

bili za nakup opreme in zgradbe, ostalo pa za gradnjo novih objektov in obnovo starih. Do konca investicij-

skega ciklusa v prihodnjem letu se bo vrednost naložbe povečala še za 5,5 milijona DEM. Sedaj je v tovarni zaposlenih 115 ljudi, v prihodnjem letu pa bo število postopoma naraslo na 210. Vsi zaposleni so domačini, veliko strokovno pomoč pa dobivajo zlasti iz Danfosove tovarne kompresorjev v nemškem Flensburgu, s katero so Črnomlji tudi poslovno najbolj povezani. Sicer pa, kot je ob otvoritvi dejal direktor črnomljske tovarne Leopold Panjan, bodo zagotovili delo še 20 do 30 ljudem v spremljajočih dejavnostih zunaj tovarne.

SLOVENCI SO DOBRI DELAVCI - Hans Kirk, direktor Danfossa iz nemškega Flensburga (na levi), s katerim je črnomljski Danfoss poslovno najbolj povezan, je direktorju Leopoldu Panjanu ob otvoritvi podjetja v Črnomlju izročil umetniško delo. Ob tem je dejal, da so se odločili za prenos proizvodnje kompresorjev v Slovenijo zato, ker so spoznali, da so Slovenci dobri delavci. Ministrica Puharjeva pa je v slavnostnem govoru dejala, da prav črnomljski primer potrjuje možnosti in sposobnosti Slovenije, da se povezuje s tujimi partnerji. (Foto: M.B.-J.)

varne. V Črnomlju so pričeli s poskusno proizvodnjo že marca letos, z redno pa v začetku avgusta. Sedaj izdelajo okrog 1.400 kompresorjev na dan. Ko bodo januarja 1994 uvedli še drugo izmeno, naj bi jih izdelali 3.000 na dan oz. 700 tisoč v enem letu. Pomembno je, da so imeli v Danfossu pri urejanju črnomljske tovarne ves čas pred očmi poleg skrbi za sodobno tehnologijo tudi skrb za okolje. Zato so zgradili novo lakirnico in najsodobnejšo čistilno postajo za nevtralizacijo odpadnih voda. Že ta mesec pa bodo pričeli izdelovati tudi okolju prijazne kompresorje za hladilno in zamrzovalno tehniko, ki ne škodujejo ozonskemu plašču.

M. BEZEK-JAKŠE

Jelinčičev skupinski seks z orožjem

V Toplicah nič lepega o Janši, Bavčarju, Peterletu

DOLENJSKE TOPLICE - Gost prvega Topliškega večera, ki so jih začeli pripravljati v Dolenjskih Toplicah, je bil zadnji petek predsednik Slovenske nacionalne stranke in poslanec v državnem zboru Zmago Jelinčič. Pogovor, ki ga je umirjeno in zbrano vodil Jani Kramar, je potekal v polnem salonu zdravilišča, v glavnem so bili poslušalci in udeleženci pogovora zdraviliški gostje.

Beseda je tekla zlasti o aktualnih političnih in drugih dogodkih v Sloveniji, o katerih ima seveda Jelinčič svoje mnenje, ki ga tudi jasno in glasno izraža. Ta njegov neposredni in neovinkasti način izpovedovanja svojega mnenja in odgovarjanja na vprašanja je bil večini petkovih poslušalcev v Dolenjskih Toplicah očito všeč, nekaj jih je celo povedalo, da jim Jelinčič sprva sicer ni bil simpatičen, po tem

● Precej je imel povedati čez Janšo, Bavčarja, zlasti pa Peterleta in krščansko-demokratsko stranko, za katero trdi, da je klerikalna za razliko od evropske krščanske demokracije, ki da je "normalna stranka". Po lastnih besedah se mu "rahlo gnusi sedeti v istih klopih z Janšo in Bavčarjem, a ker sem jaz boljši od njiju, se z njima celo pogovarjam". Njegova stranka, se pravi SNS, pa naj bi "preprečila Peterletu, da se nismo s Hrvaško že združili v konfederacijo". Sicer pa Jelinčič o mandatstvu ne razmišlja, češ da se SNS odločila za opozicijo, za Slovenijo pa je po njegovem najprimernejša singapurska pot.

večeru pa da bodo njegovi volilci. Ko je beseda nanesla na Kočevski zbor in NOB sploh, je Jelinčič ponovil svoje znano stališče, da so bili partizani borci proti fašizmu in nacizmu in kot taki člani svetovne protifašistične koalicije, belogardisti in domobranci pa kolaboracionisti in izdajalci svojega naroda. V zvezi s povzdigovanjem belogardizma pri nas in omalovaževanjem partizanskega boja pa je povedal: "Ruski veleposlanik mi je dejal, da lahko njihov zunanji minister zaradi tega napiše protestno pismo, kar bi bilo za Slovenijo zelo zelo neprijetno." Seveda je beseda tekla tudi o slovenskih aferah. Po Jelinčičevem mnenju so v afero z orožjem vpletene "visoke glave; tu da gre tudi za osebne spopade; sedaj da se že vsak spopada z vsakim in je vsa stvar videti kot "skupinski seks". Na koncu ne bo nihče nič kriv, obsojena pa bo kakšna snažilka..." Kar se doslej tiče, trdi Jelinčič, jih je "na trgu" po 300 mark kolikor hočeš; če ga ni, ga pa naredijo, in to po naročilu.

A. BARTELJ

● Približno odstotek Slovencev bo zelo bogatih, 99 odst. pa jih bomo prepričali, da jim gre najbolje na svetu. (Sašo Hribar)

● Zelo težko je zlahko misliti, če mislimo samo na to, da bi si pridobili kruh. (Rousseau)

BELOKRANJSKI SADJARSKI DNEVI

METLIKA - Sadjarsko društvo Bele krajine bo pripravilo v soboto in nedeljo, 9. in 10. oktobra, na grajskem dvorišču v Metliki "Belokranjske sadjarske dneve". Prireditelj se bo pričela v soboto ob 15.30 s pozdravnim nagovorom ter otvoritvijo prireditve in sadjarske razstave. Pol ure pozneje bo inž. Marko Babnik predaval o pravilni uporabi in shranjevanju sadja. Po predavanju bo družabno srečanje ob kostanju, moštu in glasbi. Predstavljal se bo cerkveni moški pevski zbor. V nedeljo bo ob 9. uri otvoritev razstave sadnih dobrot, ki jih bodo pripravile članice metliškega aktiva kmečkih žena. Ob 10.30 bo inž. Tine Benedičič predstavil življenje in delo inž. Franca Lombergarja, potem pa predaval še o vlogi ptic v nasadih sadnega drevja. Poleg spoznavanja dela belokranjskih sadjarjev bodo obiskovalci na prireditvi lahko kupili tudi sadje za ozimnico.

DVE PRIZNANJI ZA TERME ČATEŽ - V letošnji poletni akciji Dela in Televizije Slovenije za izbor najlepše urejenega turističnega kraja so najvišje priznanje, Delov zlati list, prejela tako kot že lani Čateške toplice. Zaključek omenjene akcije o turizmu je bil 28. septembra v hotelu Terme Čatež in ob tej priložnosti so podelili poleg Delovega zlatega lista še Delove zelene liste. Slednje so prejeli Atomске toplice, Simonov zaliv in Ormož. Ob zaključku akcije v Termah Čatež je Televizija Slovenije nagradila za sodelovanje v akciji Čateške toplice, Moravske toplice in Pohorje. Na fotografiji: direktor Term Čatež Borut Mokrovič (levo) prejema iz rok Tita Doberška, glavnega in odgovornega urednika Dela, Delov zlati list in kipec akademskega kiparja Petra Čemeta. (Foto: L. M.)

naša anketa

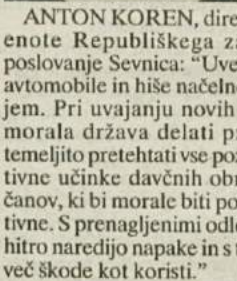
Davki na premoženje

V nedavni Delovi anketi je več kot tri četrtine vprašanih odgovorilo, da ima Slovenija neustrezno davčno zakonodajo. Nekaj več kot polovica anketiranih je menila, da bi Slovenija morala bolj obdavčiti bogate posameznike ter tiste, ki delajo na črno, in monopolna podjetja. Malo je privrženec posebnih davkov na avtomobile, pa še tu je večina anketirancev menila, da bi morale veljati visoke davčne stopnje samo za luksuzne avtomobile. Do državljanov, izmed katerih so nekateri odgovarjali na vprašanja v omenjeni časopisni raziskavi javnega mnenja, je država zelo pozorna. Obljubila jim davke na stanovanja, hiše, vikende in zlasti na avtomobile, s čimer se Slovenija neka-ko vrača v povojni čas, ko je zasebni avtomobil dejansko veljal za bogastvo, tuje socializmu. Davki bodo po najnovjših napovedih tako visoki, da jih bo povprečna slovenska družina verjetno težko plačevala. Najbogatejši Slovenci se bodo tako ali tako izmazali, saj bodo dovolj premožni, da si bodo lahko odprli podjetja v tujini in si na ta način davke zmanjšali. Najrevnejšim država ne bo mogla vzeti ničesar, zato bo največ davčne bremena padlo na slovenski srednji sloj. To torej pomeni, da bo večina Slovencev v bodoče ravnejša.

JANEZ MATKOVIČ, ekonom v metliškem domu počitka: "Novi davki, ki nam jih obljublajo, so davki na pridnost. Sicer pa je tako, da takrat, ko država hoče denar od državljanov, reče, da je tako tudi drugod po svetu. Ko bi ga morala ljudem dati, nastanejo problemi. Razumljivo je, da se vsak občan otepa davkov, kolikor le more, toda tudi najodgovornejši v državi bi morali razmisliti, ali niso preveč potrošni. Ko jim namreč zmanjka denarja, privijejo rajo."

ANTON JANKOVIČ, vodja invalidskih delavnic v črnomljskem Beltu: "Z novimi davki se bo znova dogajalo, da bodo tiste, ki želijo delati, destimulirali, tako da bodo izgubili voljo do dela. Slovenija se je osamosvojila zato, da bomo odvisni sami od sebe in svojega razvoja. Sedaj pa vidimo, da nas je država, od katere smo se odcepili, manj izkoriščala kot naša lastna država. Če se Slovenija z gleduje po drugih državah pri davkih, naj se še pri plačanju."

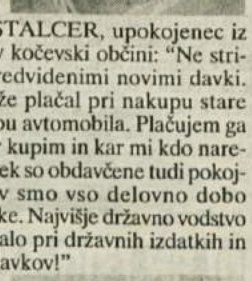
ANTON KOREN, direktor območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Sevnica: "Uvedbi davkov na avtomobile in hiše načelno ne nasprotujem. Pri uvajanju novih davkov pa bi morala država delati premišljeno in temeljito pretehtati vse pozitivne in negativne učinke davčnih obremenitev občanov, ki bi morale biti poštene in selektivne. S prenatrženimi odločitvami lahko hitro naredijo napake in s tem povzročijo več škode kot koristi."

IGNAC PETEK, upokojenec iz Ribnice: "Davkov je že zdaj preveč. Država naj raje bolj varčuje, saj ponekod denar razmetava oziroma ga ne pobere od tistih, ki ga imajo največ. Zdaj naj bi bil davek še na avtomobil, čeprav smo davek plačali že pri nakupu avtomobila in rezervnih delov. Zakonodajca, kot je napovedana, bo spodbujala k temu, da bomo imeli stare avtomobile in s tem bo na cestah bolj nevarno. Zdjaj so obdavčene tudi že pokojnine."

BRANE PŠENIČNIK iz Jagodnika pri Trebelnem: "Manj ko zaslužimo, bolj nas privijajo. Žena je na čakanju, jaz imam sicer še službo, vendar so plače zelo nizke. Nič nimam proti davkom, kakršne poznajo tudi drugod po Evropi, če bi imeli tudi tak standard kot oni. Z odmero dohodnine mora biti nekaj zelo narobe, saj so vsi tisti z visokimi dohodki dobili denar nazaj, mi z nizkimi pa moramo doplačati."

AVGUST DANKO, prodajalec iz Leskova pri Krškem: "Napovedujejo nove davke. Komu bo denar od teh davkov padel v žep? Menda bo davek tudi na avtomobile. To je videti tako, kot da je avto luksuz, čeprav vemo, da ga potrebujemo. Pravijo, naj bi zaradi davkov manj zapravljali in več investirali. Kako boš investiral, če imaš komaj za preživetje? Če davki bodo, jih bo treba plačati. Nekateri si bodo davke verjetno znali zmanjšati."

Zdravilišča za bolne in zdrave

Okrogla miza o zdraviliškem turizmu - Cilj je dober zaslužek, vprašanje je, od koga pričakovati denar - Zdravilišča so majhna, vendar prevelika za samo Slovenijo

ATEŽ - Dan turizma je minil brez velikega hrupa, če izzamemo nekaj dogodkov, med drugim podelitev Delovih priznanj v Termah Čatež. Ali to kaže na pozornost naše države do dejavnosti, s katero nekatere sosednje države zaslužijo velik del nacionalnega dohodka?

Med tistimi, ki v tej državi najbolj skrbijo za razvoj turizma, so verjetno slovenska zdravilišča. Delajo zato, da bodo imela profit, kot so poudarili na nedavni mizi v Termah Čatež, namenjeni naložbam in trženju v turizmu. Čeprav imajo vsa, kolikor jih je v Sloveniji, skupaj približno tolikšne zmogljivosti kot eno samo nemško,

so vendarle zanimiva ne samo za domače, ampak tudi za tuje goste. Zastavlja se vprašanje, kako do njih. Kar zadeva izvoz slovenskih zdraviliških storitev, vse kaže, da bodo zdravilišča tudi v bodoče primorana navezovati poslovne stike samostojno in da ministrstvo za zdravstvo ali zavod za zdravstveno zavarovanje ne

bosta zagotavljala gostov. Brez tujih gostov sicer ne bodo shajala, kajti že sedanje zdraviliške zmogljivosti so za dva milijona ljudi daleč prevelike.

Zdravilišča še vedno računajo na dve vrsti gostov, na tiste, katerih bivanje v zdravilišču bo plačano iz t. i. obveznega zdravstvenega zavarovanja, in na tiste, ki so pripravljene posebej plačati zdraviliško storitev, se pravi globoko seči v lastni žep. Zlasti slednji zahtevajo vedno višjo raven zdravilišč. Če bodo posamezna slovenska zdravilišča razvijala samo eno vrsto storitev, bodo to raven lažje dosegla. Kar zadeva specializacijo, bo tudi v bodoče nujno dogovarjanje o ustreznih medsebojni delitvi dela, kot so menili na okrogli mizi.

O pomenu zdravilišč se bomo tudi v Sloveniji očitno šele začeli pogovarjati. Tako se zdi zaradi "pomanjkanja" morja. Drugi razlog lahko najdemo v stališčih zdraviliških delavcev, da so ali da naj bodo zdravilišča šola zdravega življenja. Bržčas pa napoveduje take pogovore tudi prepričanje dr. Božidarja Voljca, ministra za zdravstvo. Na omenjeni okrogli mizi ga je zbranim zdraviliškim delavcem razkril z besedami: "Ne računajte, da boste samo zdravili bolnike. Ne gre samo za to, da v zdravilišču ozdraviš, ampak tudi za to, da se krasno imaš."

MARTIN LUZAR

ti, ki je desetletja garal v tovarnah, danes pa dobiva polovico manj pokojnine od privilegiranih. Plačujejo deset tisočev zaposlenih, ker ni denarja za odpiranje novih delovnih mest. Plačujejo mladi, ki drago plačanega znanja ne morejo uveljaviti na novih delovnih mestih in ne morejo do stanovanj. Plačujemo vsi, ki moramo za stanovanja odšteti realno ceno, množiči nedosegljivo, medtem ko privilegiranci lahko za smešno ceno kupijo najboljša stanovanja, nekateri najbolj na vrhu pa celo funkcionarke hiše..."

Vse lepo in prav - če bi socialdemokrati s podatki o izplačevanju omenjenih vrst pokojnin ne manipulirali. Vendar niso takšni, kot o njih govorijo. Vlada že nekaj časa pripravlja ukrepe oz. zakonske predloge o posebnih pravicah vojnih veteranov, o prevzemu izplačevanja vojaških pokojnin pa tudi o tako imenovanih beneficirani delovni dobi, s katero naj bi končno uredili tudi pravno podlago za revizijo dosedanje ureditve na tem področju. Res je, posebne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja danes v Sloveniji uživa nekaj več kot 64 tisoč ljudi. Te pravice so zavarovanci pridobili na podlagi posebnih predpisov, ki pa jih niti v minulih treh letih nihče ni popolnoma odpravil. Skupščina prejšnjega sklica je imela v rokah tako škarje kot platno, pa ji je ob vseh grahah zlasti zveznih določb - celo povezala v novih zakonih. Gre za "znameniti" člen zakona o poslancih, ki tem omogoča upokojitev že s 25 leti delovne dobe, celo z možnostjo dokupa let. Ta zgodba je sicer stara, a vredna obnove, saj govori predvsem o dvojni morali tistih, ki vselej, ko jim zmanjka politične "municije", posežejo po pravicah upokojencev, predvsem pa tako imenovanih "privilegirancev". S tem pojmom mislijo na stare, a hkrati pozabljajo na nove, ki so jih tudi sami privilegirali.

VINKO BLATNIK

Ljubljansko pismo

Demagogija cveti

Juriš na "privilegije"

LJUBLJANA - Na ljudskem zborovanju v Radljah ob Dravi je 26. septembra hudo treskalo, ljudje pa ploskali. Kako ne, ko pa jih je s klenim govorom navduševal Janez Janša, naš obrambni minister in tudi predsednik Social-demokratske stranke Slovenije! Tokrat jim ni spregovoril o nujnosti nakupov različnih vrst dragega orožja, temveč je povedal besedo, dve o hudi socialni stiski vse bolj revnih Slovencev. Takole je rekel: "Na privilegijah in razlikah, ki ne temeljijo na boljšem delu in pošteno pridobljeni lastnini, ni mogoče zidati trdne prihodnosti. Naloga slovenske države je, da zagotovi enakost pred zakonom za vse, da odpravi krivične privilegije in da z ustreznim davčnim sistemom spodbudi gospodarsko rast, omeji monopolne in razbremenijo socialno šibkejšo sloje."

Slavnostni govorik je ljudem tudi naravnost povedal, kje vzeti denar za "razbremenitev socialno šibkejših slojev". Takole je rekel: "Skoraj tisoč ljudi v državi prejema takomenovane izjemne pokojnine, ki nimajo nobene zveze z njihovim izjemnim prispevkom k razvoju Slovenije... Skorajda sedemdeset tisoč ljudi v Sloveniji dobiva pokojnino, ki ne izhaja iz dela, temveč iz politično utemeljenih zaslug pred mnogimi desetletji. In Slovenija plačuje upokojenim oficirjem bivše jugoslovanske armade akontacije pokojnin, ki presegajo plače zaposlenih v slovenski vojski. Teh oficirjev je skoraj pet tisoč. To plačuje tis-

Kakršna bo setev, takšna bo žetev

Začela se je jesenska setev ozimnega žita - Izjemno pomembna za uspeh je pravilna setev, zanjo pa nastavitve sejalnice, ki je pri nas najpogosteje tipa Gama 14 in 18

Blíža se čas setve ozimnih žit, za kar moramo: oskrbeti se s kvalitetnim semenom, pravočasno pripraviti zemljo za setev in pravilno nastaviti sejalnico. Pregovor "Kakršna setev, takšna žetev" se je v praksi še vedno potrdil.

Zemljo pripravimo, preorjemo, porabimo in kultiviramo 10 do 14 dni pred setvijo; da se tla primerno sklenejo. Osnovno gnojenje opravimo z mineralnimi NPK gnojili 30 - 40 kg N, 100 - 120 kg P in 120 - 160 kg K na 1 ha. (pr. 400 kg NPK 8 26 26), če so tla normalno založena s hranili. Žita ne gnojimo s hlevskim gnojem, porabimo ga raje za okopavine v jesenskem oranju.

Pravočasno se moramo oskrbeti s kvalitetnim, potrjenim in razkuženim

semenom, ki ima podatke o čistoti, kaljivosti, energiji kaljivosti in absolutni teži.

Poleg navedenih agrotehničnih ukrepov je za doseganje visokih pridelkov žit izredno pomembno doseči optimalen sklop (število rastlin na 1 m²); to bomo dosegli s pravilno uporabo in nastavitvijo sejalnice.

Za pravilno nastavitve sejalnice si moramo izračunati setveno normo po enačbi:

$$\text{KOLIČINA SEMENA kg/ha} = \frac{\text{ABSOLUTNA TEŽA(AT)} \cdot \text{ŠTEVILO ŽRN/m}^2}{\text{ODST. KALJIVOSTI}} \times 1.1$$

KZ Krka Novo mesto je nabavila žitno seme naslednjih sort z naslednjimi za pridelovalce pomembnimi podatki:

Sorta	Štev. kaljivih žrn/m ²	AT	% kaljivosti	Potrebna količina semena
ANA	700	37 gr	93	306 kg/ha
ANA	700	32 gr	93	265 kg/ha
MARIJA	650-700	41 gr	92	310-338 kg/ha
Ostale priporočane sorte:				
ZAGI	750	40 gr	92	334 kg/ha
ZRINKA	750	40 gr	95	347 kg/ha
IKARUS	400-420	45 gr	95	208-218 kg/ha
HUBERTUS	420	51 gr	95	248 kg/ha
JULIUS	420	52 gr	95	252 kg/ha
ROBUR	450-480	42 gr	93	223-238 kg/ha

Ti podatki so izredno pomembni, ker ima ista sorta pa druga partija semena lahko različne podatke o ka-

ljivosti, predvsem pa vedno različno absolutno težo.

PRIMER: Pšenica sorte Ana je v prodaji z dvema različnima absolutnima težama; v prvem primeru potrebujemo 306 kg, v drugem pa 265 kg semena za 1 ha posevka. Zato pridelovalce opozarjamo, da je izračun porabljenega semena pomemben z denarne in strokovne plati.

Ko smo izračunali setveno normo, si moramo nastaviti sejalnico, da nam bo izmetavala izračunano količino semena.

Na terenu je največ žitnih sejalnic tipa GAMA 14,18. Namenjena je za setev žit in ostalih drobnozrnatih kultur, kot so detelje, repica ipd. Sejemo lahko od 10 do 480 kg semena na hektar. Sejalni mehanizem predstavlja spirala, ki dobi pogon od koles sejalnice prek klinaste jermena; ta med vrtenjem v nasipnici enakomer-

no zajema zrnje in ga razporeja po obodu do posamezne sejalne cevi. Na spirali je nameščena pomična zaklopka, ki jo odpiramo ali zapiramo s pomočjo posebnega vzvoda, na katerem sta tudi skala in pritrilni vijak. S to zaklopko uravnava količino izmetanega semena.

PREIZKUS: V nasipnici sejalnice nasujemo najmanj 10 kg semena; sejalnico dvignemo toliko, da pod sejalne diske namestimo PVC folijo, na katero bomo prestregli izmetano seme. Pogonska kolesa sejalnice zavrtimo v smeri vožnje tolikokrat, da nam izpade količina za 100 m² (ar). To dosežemo z naslednjimi obrati pogonskih koles: GAMA 14 43 obratov (kolesa z oznako 3,5*10) GAMA 18 32 obratov (kolesa z oznako 5,0*8)

Izpadlo količino semena stehatmo. Če je izpadla količina premajhna, premaknemo vzvod zaklopke k večji številki in obratno. Preizkus ponovimo tolikokrat, da se nam stehatna količina izenači z izračunom. Ko tako preizkušamo, si lahko vsak preizkus zapišemo kar na sejalnico; tako bomo imeli nekaj znanih podatkov, ki bodo lahko uporabni. V vsakem primeru pa priporočamo, da kljub znani nastavitvi sejalnice pred uporabo preizkusite sejalne cevi, enakomeren izpad semena in samo spiralo z zaklopko.

Pri delu s sejalnico bodimo pozorni na naslednje stvari:

- pri pripenjanju na tritočkovni sistem mora biti nasipnica v vodoravnem položaju;
- kontroliramo izmetalne cevi, da niso morda zamašene;
- kontroliramo napetost pogonskega jermena;
- kontroliramo pritisk v pogonskih kolesih, ta naj bo 2 do 2,2 bara;
- globina setve naj bo 2-3cm in jo uravnava na sami njivi s pomočjo vzmeti na posamezni sejalni enoti ali prek posebnega vzvoda za vse sejalne enote skupaj;
- med sejanjem mora biti hidravlika v plavajočem položaju, da je vsa teža sejalnice na njenih kolesih;
- če sejemo v vlažnem, bodimo pozorni na morebitno nabiranje zemlje na kolesa (večji obseg);
- ne ustavljamo na sredi njive! Če že moramo, se vrtno za 1,5 m, da ne bomo imeli na njivi presledka!

Če bomo upoštevali navedena navodila, bomo dosegli primeren sklop in pridelok.

Inž. CVETO GOLOB

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Kaj vpliva na pravičen potek vrenja

Po besedah vinogradnikov in trgovec gredo letos dobro v prodajo vinske kvasovke. To pomeni napredek v naši miselnosti in obeta boljše kakovost vin. Dnevi trgatve se počasi iztekajo in v tem trenutku ni več potreben nasvet, kako se kvasnice pravilno dodajo v mošt. Upajmo, da tu ni bilo površnosti in napak in da se sladki mošt po pravilni poti spreminja v vino. Bilo je narejeno več poskusov ali testov vrenja letošnjega letnika brez dodatka kvasovk. Poleg sode, ki je bil cepljen s kvasovkami, je bila še manjša posoda iste kvasovke brez dodatka kvasovk. V necepljenem moštu se je kmalu pojavil oster vonj po ciku in spreminjanje mošta v vino je bilo počasno, nezanesljivo. To je tudi dokaz, da smo naravo v vinogradu že toliko zastrupili, da je mikrosvet spremenjen v negativni smeri!

Danes so potrebna opozorila glede obnašanja mošta med vrenjem. Za pravilno vodenje alkoholne fermentacije je potrebno razumeti vpliv velikosti posode kakor tudi materiala na potek vrenja. V veliki posodi je nevarnost, da se poviša temperatura mošta. Temperatura mošta v nobenem primeru ne sme prestopiti kritične temperature 20° C! To ne velja za rdeči mošt v času maceracije v kadi, ko vre na jagodnih kožicah. Pri višji vrenli temperaturi zgubljamo najzlahnejše sestavine vonja, ki so značilne za posamezno sorto. Pri višji temperaturi nastajajo stranski produkti vrenja, ki naredijo vino manj pitno. Pri višji temperaturi ostane v vinu malo raztopljenega ogljikovega dioksida, ki naredi vino sveže, kar je zaželjeno pri belih, rose in rdečkastih vinih. Pri

višji temperaturi je manjši izplen alkohola iz sladkorja. Pri višji temperaturi nastaja več nekaterih snovi v vinu, ki zahtevajo po končanem alkoholnem vrenju večje doze žvepla.

Lesen sod ima slabšo toplotno prevodnost kot kovinska posoda. Dosti težje vzdržujemo v večjem sodu (čez 10 hl) temperaturo mošta med vrenjem pod 20° C kot v kovinskih cisterni.

V majhni posodi nimamo težav s pregretjem mošta. Pri odbranih kvasovkah ni nevarnosti, da bi se ustavilo alkoholno vrenje, če pade temperatura pod 15° C. Tudi 10° C je dovolj, da vitalne kvasovke uspešno predelujejo sladki mošt v vino. Toda ne zanesimo se vedno na to deklarirano sposobnost kvasovk. Potrudimo se, da nam ne pade temperatura pod 15° C. Kvasovke, živa bitja, imajo svoje življenjske potrebe, kot hrana okolje, da se zmorejo boriti proti vsem nevarnostim, ki so v njihovem svetu. Zato ob prenizki temperaturi normalnim kvasovkam pade odpornost in sposobnost.

Letnik 1993 vsebuje manj kisline, kot bi želeli. Kislina v moštu je letos dragocena in želimo je ohraniti čimveč. Nižja vrenna temperatura mošta ovira naraven razkis (biološki razkis) vina, ki rad steče takoj po končanem alkoholnem vrenju, če je temperatura mladega vina čez 20° C. Biološki razkis uspešno preprečujemo z žveplanjem. Ako imamo v vinu manj skupne kisline kot 7 g/l, svetujemo zažveplati mlado vino takoj po končanem alkoholnem vrenju, da preprečimo razgradnjo jabolčne kisline v mlečno. Podatek o vinski kislini, ki ga letos sporoča v Dolenjskem listu za posamezne sorte ob trgatvi Kmetijske inštitut Slovenije, nam velike pove o kakovosti posameznih sort. Čim višja je vinska kislina, tem slabša je kakovost vina.

mag. JULIJ NEMANIČ

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 245 do tri mesece starih in 77 starejših prašičev. Mlajših so prodali 87 po 240 do 280 tolarjev, starejših pa 16 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

KAŠNEGA BOMO PILI? - Ta čas se trgatve v dolenjskih vinogradih že bliža h koncu. Le v nekaterih vinogradih še vise grozdi žametovke, frankinje in nekaterih drugih poznih sort. Predolgo najbrž ne bo dobro čakati, saj je letos na grozju naredila svoje suša, toča in obilica dežja ob koncu zorenja grozdi. Dolenjski vinogradniki letos v sodih ne bodo imeli letnika stoletja, lahko pa bi imeli njihov edinstven cviček z nizko stopnjo alkohola in prijetnim vonjem po žametovki. Prav ta sorta se je letos dobro obnesla, in če bo prav spravljena, bi bil letošnji cviček lahko še nekaj bližje ponovni uveljavitvi. Na sliki: koncem minulega tedna se je vriskalo in pelo v mnogih dolenjskih vinogradih. Veselo je bilo tudi na Laporju (Foto: J. Pavlin)

Kmetijski nasveti

Preprečite zvriganja

Reja krave, ki vsako leto ne povzrže teleta, postane prej ali slej ekonomsko neupravičena. Pri nas pač ne poznamo svetih krav tako kot jih Indijci in domače živali redimo zaradi koristi. Lahko si predstavljamo, kolikšno gospodarsko škodo povzroča jalovost ali zvriganje, to je predčasna prekinitev brejosti. Leta ima različne vzroke, take, na katere živinorejec ne more vplivati, ter take, na katere lahko.

Normalna brejost pri kravi traja 285 dni. Tele preživi, če je v maternici vsaj 8 mesecev, ob prej prekinjeni brejosti pa običajno pogine, kar je za reja precejšnja gospodarska škoda. Devet desetih vseh zvriganj pri kravah izzevoje bolezenske klice, virusi, bakterije, protozoi in glivice, ki se prenašajo s parjenjem, redkeje pa tudi na nekatere druge načine. Od tod tolikšen pomen neoporečno izvedenega umetnega osemnjenja.

Več vpliva ima rejec na nekužne vzroke zvriganja. Začne se že pri uravnoveženem in pravilni prehrani, ki spodbuja ne le mlečnost, temveč tudi delovanje spolnih žlez. Delovanje mlečne žleze in spolnih organov je v nekakšnem nasprotju; pretirano delovanje enega zavira drugega. Veterina uči, da so zvrigi lahko tudi posledica nezadostnega delovanja nekaterih žlez z notranjem izločanjem, torej hormonskih motenj. Za normalen potek brejosti je potrebno hormonsko ravnovesje, posebno kritična pa so nekatera obdobja.

Zvrig lahko izzevoje tudi nekatere fiziološke in anatomske nepravilnosti, denimo brazgotine v maternični steni, novotvorbe, slabo zapiranje materničnega ustja, kopičenje zraka v nožnici in podobno. Pogosti so tudi mehanski vzroki in prav pri njih je vloga rejca največja. Abortus lahko izzevoje udarci, padci, skakanje čez ovire, dolgotrajen prevoz, težko delo, nenaden mrzel dež in celo naglo pitje mrzle vode, ki izzevoje močno krčenje in motnje krvnega obtoka v posteljici. Vzrok je lahko tudi plesniva krma, predvsem silaža ali zrnje.

Inž. M. L.

Poginule krave že opozarjajo

Zastrupitve z nitrati

Kako prav so imeli nekateri kmetijski strokovnjaki, ki so opozarjali, da se ob suši poveča nevarnost zastrupitve z nitrati. V običajnih vremenskih razmerah ima zelinje le do 5 g nitrata na kilogram suhe snovi, ob suši, kakršno smo preživeli letošnje poletje, pa se količina nekajkrat poveča, tja do 30 g, ko krma ni več primerna za živalsko prehrano. In prav to se je zgodilo na dveh gorenjskih kmetijah, kjer je poginilo pet krav. Raziskava je pokazala, da so te krave krmili s strušnim dosevkom mnogocvetne ljuljke, povrhu še močno zapleveljene z rogovilkom (plevelom), ki je vsebovala kar 79 g nitrata na kilogram suhe snovi.

Opozorila torej ne kaže podcenjevati in velja biti previden zlasti pri krmiljenju goveda z rastlinami, ki botanično spadajo v družino križnic (repice, ohrovt ipd.), pa tudi z nekaterimi žiti, sončnicami, sudansko travo, sirkom ipd. Koliko nitrata bo tovrstna krma vsebovala, je odvisno tudi od gnojenja tal z dušičnimi gnojili. Ob suši marsikdo skuša spodbuditi zapoznelo rast z velikimi odmerki dušičnih gnojil in kaj velika je verjetnost, da se bo to odrazilo tudi na povečani vsebnosti nitrata v krmi. Zlasti nevarno so mlade rastline, ki vsebujejo več nitrata kot starejše, zato velja pravilo, naj bi od setve do uporabe za krmo minilo vsaj dva meseca.

In kaj naj rejec stori, da svoje črede ne bo izpostavil nevarnosti? Predvsem naj bo previden in zmeren. V dnevnem obroku za kravo naj bi ne bilo več kot 30 kg zelinje dosevkov, razliko do polnega obroka pa naj tvorijo seno ali žitni zдроб. Prehod na krmiljenje z dosevki mora biti postopen.

- n

Kmetov ni udarila zgolj suša

V črnomaljski občini je letošnja suša povzročila za 7 odst. družbenega proizvoda škode - Kmetje se jezijo tudi zaradi zamud pri plačilu pridelkov, predvsem grozdi

ČRNOMELJ - Dolgotrajno pomanjkanje padavin je bilo zlasti očitno na plitvih tleh v okolici Adlešičev, Preloke, Zilj, Osojnika in Gradnika. Občina je na podlagi navodil ministrstva opravila oceno škode v kmetijstvu zaradi suše do 20. septembra. Bilo je za 275 milijonov tolarjev, kar je 33 odst. vrednosti kmetijske proizvodnje ali okrog 7 odst. družbenega proizvoda občine v preteklem letu.

Občina je na krajevno običajen način obvestila kmete, ki menijo, da imajo 30- in večodstotno škodo zaradi suše, naj jo prijavijo. Prav tako so bile obveščene vse krajevne skupnosti, ki bi morale v področne komisije

• O posledicah suše so razpravljali tudi delegati občinske skupščine. Zlasti večji kmetje so menili, da ocena ni realna ter da je bilo škode več. Predsednik komisije Marjan Novak je zatrdil, da so delali po strokovnih navodilih ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, vendar je obljubil, da se jim je zgodila krivica, ponovno ocenili škodo.

imenovati svoje predstavnike, a so se od 14 KS odzvale le KS Vinica, Dragatuš, Doblječ-Kanizarica in Semič. Komisije so konec septembra na terenu pregledale in uskladile ocene

• Sicer pa je občinska komisija za oceno škode zaradi suše črnomaljski enoti Republiške uprave za javne prihodke predlagala zmanjšanje davka od letošnjega katastrskega dohodka za 30 do 40 odst., kmečkim zavarovancem pa bosta odpisani 3. in 4. akontacija. Kmetom so iz občinskega programa finančnih intervencij v kmetijstvu regresirali polovico stroškov za prevoz pitne vode. Iz tega programa bodo regresirali pšenico kmetom, ki bi bodo posejali sto in več kilogramov. Za regresiranje krmnih dosevkov, gnojil in krmil pa v občini nimajo več denarja. Tudi ministrstvo do tej se ni nič regresiralo, medtem ko bo odškodnina za sušo najverjetneje prišla šele po novem letu.

o škodi. Kmetje, za katere bodo na podlagi teh ocen ugotovili, da je njihov skupni izpad kmetijske proizvodnje večji od 30 odst., bodo deležni 50-odst. pomoči, ki jo bo predpisalo kmetijsko ministrstvo. Kakšna bo ta pomoč, se ne ve, ker ministrstvo še zbira podatke o škodi. Ostali oškodovanci, ki so imeli manj kot 30-odstotno škodo, pa bodo deležni

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Sladka in kislja repa

Repa je bila najpomembnejša hrana starih Galcev in Germanov. V srednjem veku pa jo je delno izpodrinil krompir. Posebno v zahodnem delu Evrope je izgubila svojo vrednost v kuhinji, uporabljali pa so jo celo pri medsebojnem obračunavanju in zasramovanju. Na Slovenskem je bila vedno zelo važna hrana, zato je v zvezi z njo ohranjenih še veliko starih seg in navad.

Nekoč je bila repa zelo pogosta na krožniku in veliko so jo gojili tudi za živino. Posebno otroci so radi jedli olupljeno surovo repo, saj je bila dobro naravno čistilo za zobe. Danes smo za surovo manj navdušeni, več je na krožniku kuhane kisle repe. Mnogim je priljubljena zaradi lahke prebavljivosti, zlasti jo uvrščamo med dietna živila.

Repa ima svoje mesto tudi v ljudski medicini. Nekoč so jo polagali na glavo zoper glavobol. Posušene repne olupke pa še danes ponekod pripravljajo kot posebno postno jed, ki se imenuje "aleluja". Neiz-

pomoči, ko bo prejela denar občina ali pa ji bo ponujen nakup krme pod ugodnimi pogoji.

Črnomaljši opozarjajo, da je prizadet ne le količinski pridelok, ampak tudi njegova kakovost. Vendar ministrstvo v navodilih za oceno škode teh izgub ne upošteva, češ da so težko določljive. Zato bi morali iz občinskega proračuna dodatno zagotoviti denar za regresiranje beljakovinskih krmil. Črnomaljske kmete je gotovo bolj kot suša prizadela enoletna zamuda pri plačilu grozdi, nizke odkupne cene kmetijskih pridelkov, skoraj nikakršna zaščita države.

M.B.-J.

ogibna jed pri kosilu na dan kolin je v Prekmurju "buja repa" ali ubita repa. Mastne dele glave, vratu in kože zaklanega prašiča so skuhal, dodali kisljo repo in prosono kašo.

Tudi z naših polj jo bomo kmalu popuili in jo primerno skladiščili. Kar veliko je jedi iz repe, ki so na naših zimskih jedilnikih, kot je REPA S SMETANO. Zanj potrebujemo 500 g kisle repe, 80 g masla, 20 g moke, 20 g sladkorja, 1 dl kisle smetane, sol in poper. Repo olupimo, operemo in narežemo na kocke. V posodi razpustimo maslo in na njem stopimo sladkor. Dodamo repo, poprašimo z moko in zalijemo z vrelo vodo. Nato dodamo sol in poper ter skuhamo do mehkega. Pred serviranjem vmešamo kisljo smetano. Na enak način pripravimo tudi kisljo repo. Spomladi pa uporabimo tudi repno cimo za solato. To dobro operemo, narežemo in prelijemo z mešanico kisa, olja in soli. Cimo za solato lahko tudi skuhamo.

Iskra Tenel se uveljavlja v Iranu

Za 2 milijona dolarjev izvoza v Iran - Kljub težavam že od pomladi niso bili blokirani - Spodnja meja 100 zaposlenih - Poplačali bodo skoraj vse obveznosti do upnikov

NOVO MESTO - Eden težjih novomeških gospodarskih bolnikov, podjetje Iskra Tenel, v zadnjih mesecih posluje dobro in je likviden. Tehnološki zaostanek nadomeščajo tako s kooperacijo s švicarsko firmo Invertomatic, kot z domačimi ustvarjalnimi možnostmi. Veliko stavijo na razvoj lastnega sistema moči do 5 kW, ki ga imenujejo "zeleni", ker ne "onesnažuje" električnega omrežja in je ekološko povsem sodoben.

"V zaključni fazi je izvozni posel za Iran v vrednosti 2 milijona dolarjev," je povedal direktor Iskre Tenel inž. Čedo Jakovljevič. "Ob tem imamo lepe možnosti za sklepanje novih poslov za iranskega kupca, kjer naše podjetje enakopravno sodeluje s Siemensom. Zal celoten izvozni posel financiramo samo s pomočjo kreditov Sklada za razvoj oz. z garancijami, ki jih je dal Sklad. Sele te dni se bo v ta posel vključila tudi Dolenjska banka," pravi Jakovljevič. Pri sedanjem poslu z Iranom gre za dobavo sistemov brezprekinljivih napajanj za avtomatizacijo železniškega prometa.

Zadolženost Iskre Tenel je še vedno zelo velika, poleg tega pa jih tarejo še dodatne obveznosti do dobaviteljev, do delavcev, posojilodajalcev ter resnično vrednotenje zaloga, ki jih v prejšnjih inventurah niso prikazovali pravilno, tako da je likvidnost stanje zelo težko. Kljub temu pa podjetje od pomladi ni bilo blokirano, kar imajo za lep uspeh. Upravni odbor je na zadnji seji Konec avgusta ocenil dosežanje delo vodilne ekipe kot uspešno in ji mandat podaljšal do prodaje podjetja oz. do konca leta.

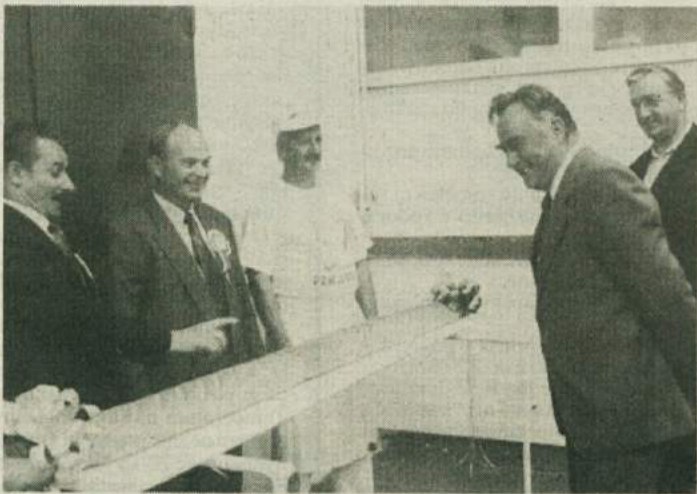
Glavni cilji podjetja so: razvoj in krepitev programa energetske elektronike s poudarkom na specializiranih rešitvah za avtomatizacijo v prometu, telekomunikacijah in elektroenergetiki; okoli 100 zaposlenih, kar naj bi bilo mejno število za resno tovarno in s tem za ohranitev bistvenih prednosti pred konkurenco; poslovanje na svetovnem trgu. Podjetje take velikosti bi moralo ustvarjati na leto 100.000 mark na zaposlenega, se pravi 10 milijonov mark na leto. Realizaci-

ja 6 do 7 milijonov mark bi zadostovala za normalno reprodukcijo, prag pokrivanja stroškov pa je okoli 4,5 milijona mark letne realizacije. V Iskri Tenel se zavedajo, da je le z uspešnim delom in povečanim naporom (pa tudi z nekaj srečo) moč v prihodnjem letu podjetje stabilizirati, v letu 1995 pa doseči normalno poslovanje. V prihodnji meseci bodo nastopili na raznih sejmih, tako v Ljubljani, na Dunaju in v Moskvi, spomladi prihod-

● "Položaj v podjetju je kritičen, vendar ob maksimalnih naporih vseh obvladljiv," pravi Jakovljevič. "Podjetje je v precej boljšem položaju kot pred meseci, saj bodo ob zaključku projekta Iran poplačane skoraj vse obveznosti do upnikov." Plače v obdobju marec - avgust znašajo povprečno 528 mark, v prvih dneh oktobra pa bodo ob plačilu iranskega posla po dogovoru s sindikatom izplačali regres.

nje leto pa bodo na sejmju v Hannoveru predstavili svoj brezprekinljivi napajalni sistem.

A. BARTELO

45 LET DOLENJSKIH PEKARN - Takale štruca kruha je zapirala vhod v nove proizvodne prostore Dolenjskih pekarn v novomeški Ločni. Prezeli so jo trije peki z najdaljšim delovnim stažem. Proslava ob 45-letnici Dolenjskih pekarn je bila v petek, dan prej so odprli mini pekarno in prodajalno v Sentiernju, jutri pa bodo v Črnomlju odprli prenovljeno vojaško pekarno. (Foto: A. B.)

Krkine Rimske Toplice?

Krkina Zdravilišča in ministrstvo za obrambo naj bi obnovila in oživila Rimske Toplice

NOVO MESTO - Kaže, da bodo Rimske Toplice kmalu nov člen v verigi Krkinih zdravilišč. Rimske Toplice so bile prej v lasti nekdanje JLA, po osamosvojitvi Slovenije pa so pripadle TO oz. ministrstvu za obrambo. Prav sedaj potekajo intenzivni pogovori med tem ministrstvom in Krko o sodelovanju obeh partnerjev pri usposobitvi teh toplic. Ni izključeno, da bodo partnerstvo razširili še s kakšno močno firmo, ki je zainteresirana za revitalizacijo tega lepega zdravilišča z bogato tradicijo.

Seveda bo Krka oz. njena družba Zdravilišča pomemben partner, saj ima na tem področju bogate izkušnje. V prvi vrsti je seveda treba odločiti, kakšen program in vsebino naj bi imele obnovljene Rimske Toplice. Nič jim ni do tega, da bi bile Rimske Toplice po programu klasična konkurenca sedanjim slovenskim zdraviliškim toplicam ali celo njihovo ponavljanje. V Krki imajo pripravljenih nekaj zelo zanimivih idej, ki naj bi iz Rimskih Toplic pomagale narediti evropsko znano zdravilišče. "Vsekakor je treba izkoristiti bogate naravne

danosti tega izredno lepega zdravilišča, pri čemer veliko pomenijo naše izkušnje na tem področju in znanje iz balneoterapije. Prepričani smo, da bomo v Rimskih Toplicah imeli tako ponudbo, kakršne nimajo v programu druga naša in tuja zdravilišča," pravi direktor Krkinih Zdravilišč Vlado Petrovič.

Ker se v Krki, če se za kaj odločijo, ne obotavljajo, pa tudi na obrambnem ministrstvu ne mečkajo, se kaj lahko zgodi, da bodo prenovljene Rimske Toplice sprejele goste že v prihodnji sezoni.

A. B.

ORGELSKI KONCERT

TRŠKA GORA - V nedeljo, 10. oktobra, ob 16. uri bo v cerkvi Marijinega rojstva orgelski koncert organista prof. Toneta Potočnika. Otokski župnik Jože Tori vabi vse, še posebej tiste, ki so pomagali obnoviti orgle, najbrž pa bo med gosti tudi sam Lojze Peterle.

GOBARSKA RAZSTAVA

NOVO MESTO - Gobarska družina Novo mesto priredi v petek in soboto med 8. in 19. uro v telovadnici osnovne šole Center tradicionalno gobarsko razstavo. Vsak aktivni član družine naj dan pred razstavo pa tudi med njo prinese čimveč gob. V soboto, 16. oktobra, gobarji pripravljajo izlet za svoje člane v Dobrno h gobarski družini Bisernica iz Celja.

Novomeška Uvertura

Projekt Evropske skupnosti za razvoj malega gospodarstva

NOVO MESTO - Uvertura je ime projekta, ki ga podpira Evropska skupnost in s katerim naj bi pospešili razvoj malih podjetij v nerazvitih evropskih regijah in tako zmanjševali nezaposlenost in konec koncev vplivali na ekonomski razvoj teh regij oz. pokrajin. Projekt je zasnovan na sodelovanju med petimi partnerji, od katerih sta dva manj razvita in naj bi bila deležna pomoči ostalih treh.

Med ta dva manj razvita, ki sta potrebna svetovanja in pomoči, sodi tudi Novo mesto; poleg novomeške občine je kot manj razvita v tem projektu še portugalska Lourinha, ostale tri, ki naj bi nudile pomoč, pa so: nizozemski Enschede, španska Vilafranca del Penedes in italijanski Melzo. Novo mesto je v to družino zašlo po srečnem naključju. V času, ko se je rojeval ta projekt, je Novo mesto navezovalo tesnejše stike s Španjo Vilafranco. Vzdušje pred začetkom uresničevanja tega projekta je bilo tako, da bi bilo dobro vanj pritegniti še eno "vzhodnoevropsko" občino, za katero bi bila potrebna svetovanja in pomoč pri razvoju drobne gospodarstva in s tem posledično pri zmanjševanju nezaposlenosti.

Prva srečanja so bila na Portugalskem, v Španiji in na Nizozemskem, pred kratkim pa se je to srečevanje končalo v italijanskem Melznu in v Novem mestu. Posebej je treba povedati, da Evropska skupnost financira tako potovanja kot stroške bivanja in strokovnega dela. Sedaj, ko je ta del končan, ko so se tisti, ki naj bi portugalski in novomeški občini pomagali s svojim izkušnjami in nasveti, seznanili z našimi težavami in problemi, bodo v Vilafranci izdelali poročilo, nekakšno "navodilo", program, kako se lotiti konkretnih težav.

Zadnjega srečanja v Novem mestu sta se udeležila tudi strokovnjaka iz Nizozemske in Španije, prvi ekspert za mednarodni marketing, drugi pa poznavalec organizacijskih prijemov za reševanje problemov v občinskih upravah. Njunega seminarja so se udeležili tudi dolenjski podjetniki.

A. B.

JUTRI ŠIVILSKI TEČAJ

NOVO MESTO - Jutri, 8. oktobra, se bo v osnovni šoli Grm ob 16. uri začel šivilski tečaj. Vabljeni!

ZPM ZA TEDEN OTROKA

NOVO MESTO - Prireditve ob tednu otroka trajajo od 4. do 10. oktobra. Pri Zvezi prijateljev mladine so se letos na ta praznik mladih še posebej dobro pripravili. Poleg tega, da bo v tem tednu vsak popoldan filmska matineja z znatno znižano vstopnico, so v Domu kulture v ponedeljek že gostili lutkovno gledališče iz Maribora, danes ob 16. uri bo gledališka delavnica Velika in mala luna. Vstopnine ne bodo zaračunali. Danes popoldan je bil pri županu Franciju Konciliji "Otroški parlament", tradicionalno srečanje, kjer mladi povedo, kaj jih teži in kaj bi radi. Osrednji del letošnjega tedna otroka bodo poleg okrogle mize "Otroci in nasilje" prvič pripravljene Velike otroške veselice. Včeraj je bilo veselo na Drski. Mlade je zabaval ansambel Gamsi iz Ljubljane; otroci so tekmovali v zabavnih igrah, se gostili s kostanjem in nasploh je bil nepozaben dan. Takšno veselico bodo organizatorji ponovili danes popoldan še pri šoli v Bršljini, v petek pa v Plavi laguni. Prireditve ob tednu otroka se bodo končale v soboto z veleizletom z vlakom v živalski vrt. Za dvesto otrok iz vseh osnovnih šol občine bo po zaslugi Slovenskih železnic in Zavarovalnice Tilia izlet brezplačen.

J. P.

BEROVIČ V CAMBRIDGEU

Na 3. mednarodni konferenci o bioreaktorjih in bioloških procesih dinamike tekočin, ki je potekala konec prejšnjega meseca na slovitih univerzi v Cambridgeu v veliki Britaniji, je med strokovnjaki z vsega sveta predaval tudi Novomešan Marin Berovič, ki dela na slovenskem kemijskem inštitutu v Ljubljani.

BUTIČNE PEČI - Proizvodnja pečnic v Pionirjevi Keramiki je z novo visoko kakovostno pečjo za žganje postala kakovostnejša. Današnji trg ne prenese velikih serij, ampak je proizvodnja keramičnih peči tako rekoč butična. (Foto: A. B.)

Evropska kakovost novomeških peči

V Pionirjevi Keramiki so dobili novo, računalniško krmiljeno plinsko peč za žganje - Že tretjina proizvodnje v izvoz - Konec velikih serij

NOVO MESTO - Današnja Pionirjeva Keramika je ena najstarejših, če ni kar najstarejša novomeška tovarna. Gre pravzaprav za skoraj 100-letno neprekinjeno obratovanje industrijskega obrata, ki se je začel in si pridobil veljavo kot Klemenčičeva tovarna, po vojni pa so jo nacionalizirali, a je osnovna proizvodnja - proizvodnja keramičnih pečnic - ostala enaka do danes. Sedaj je v Keramiki, ki je delniška družba, kot je pred vojno že bila, zaposlenih 46 ljudi.

Pred 10 leti so prvič temeljiteje rekonstruirali Klemenčičevo tovarno in instalirali električno pasajno peč, ki je za takratne razmere ustrezala za velikoserijsko proizvodnjo, ki jo je "požiral" jugoslovanski trg. Pred dnevi pa so to peč ugasnili in montirali novo peč za žganje; gre za tako imenovano komorno plinsko 3-kubično turbo peč italijanske proizvodnje, ki je stala 90.000 nemških mark. "Prejšnja peč je ustrezala za takratne razmere velikoserijske proizvodnje, ko jugoslovanski trg ni zahteval najvišje kakovosti. Delo pri stari peči je teklo neprekinjeno, noč in dan, svetek in petek, tako rekoč je sploh nismo smeli ugasiti. Po izgubi jugoslovanskih trgov smo morali delati na zalogo, in to, na pamet", kar je seveda v sedanjih razmerah zelo negotovo," pravi direktor Keramike Stjepan Krsnik.

Z osamosvojitvijo Slovenije se je Pionirjeva Keramika morala bistveno bolj usmeriti v izvoz svojih proizvodov. Medtem ko so v prejšnjih časih izvozili kako desetino svoje proizvod-

je, se pravi pečnic oz. peči, je zdaj že več kot tretjino. "Nova peč nam omogoča uskladitev naših proizvodnih zmogljivosti in prilagajanje tržnim zahtevam; proces žganja je računalniško krmiljen, ni več potrebno, da delo poteka v 4 izmenah, zmogljivost pa je enaka kot pri prejšnji peči, s tem da je kakovost na bistveno višji ravni,"

Stjepan Krsnik

naševa direktor. "Delati nam ni več treba na zalogo, ampak zgolj po naročilu, kajti ciklus žganja lahko prilagodimo potrebam."

Z velikoserijsko proizvodnjo pečnic in peči je torej konec. Tega tudi ne prenese zahodni trg, na katerega se vse bolj usmerjajo, pa tudi slovenski ne, ki je za Keramiko še vedno glavno tržišče. "Tako po cenah kot po kakovosti smo konkurenčni zahodnim proizvajalcem," trdi Krsnik. Njihovi izdelki so namreč kar trikrat cenejši kot avstrijski ali nemški podobne kakovosti; po kakovosti sodijo v srednji evropski razred, prizadevajo pa si, da bi se še povzpeli, kajti njihova sedanja proizvodnja je že butična, saj je tako rekoč vsaka njihova peč unikatna. Sposobni pa so, in to dokazujejo dejansko iz dneva v dan, ustreči vsem zahtevam in vsakemu okusu. Nekatere njihove peči so pravi estetski predmeti, da ne rečemo umetniški izdelki. Njihova sedanja zmogljivost je okoli 3 tisoč peči srednje velikosti na leto. "Zmogljivost nove peči je taka kot prejšnje, s tem da nam sedanja omogoča uporabo kakovostnejših barv in več barvnih kombinacij. Naša usmeritev je proizvodnja za individualnega kupca, in to v najvišjem evropskem kakovostnem razredu," smelo napoveduje direktor.

A. BARTELO

Rade Milenkovič: "Za 1000 mark se nisem pretegnil."

Tisoč mark pod kanto

Akcija Studia D

NOVO MESTO - Rado Milenkovič, laboratorijski tehnik, je bil minuli petek najbolj uspešen med tistimi, ki so v Javnih skladiščih iskali 1.000 mark. Po valovih Studia D je namreč zvedel za akcijo tega dolenjskega radia in trgovcev v BTC ter se odpeljal v Bršljin. Radijci so namreč v okolico stavbe skrili pet modrih kuvert, med katerimi je bila ena prava. Iskalcev zaklada ni bilo veliko, kar kaže na preveliko zaposlenost zaposlenih ali pa tudi na to, da se ljudje tudi za takšno nagrado nočejo več truditi. Iskali so namreč le redki, pa še tem je bilo nekoliko nerodno.

Milenkovič je stvar vzel resno. Ko je dobora preiskal okolico, se je lotil manj prijaznih stvari. Pridvignil je predpražnik in prva kuverta je bila njegova. Zal ne pomeni. "Takoj mi je padlo na misel, da bo nekaj v zvezi s smetmi. Šel sem tja, kjer sem imel parkiran avto. Pa je bilo dovolj, da sem prestavil kanto, in že sem zagledal kuverta. Bila je označena s križcem, kar je pomenilo, da je verjetno polna. Spravil sem jo, si v miru prižgal cigareto, potem pa pogledal. Tisoč mark je bilo mojih," je po polurnem iskanju povedal Rade.

Podobne akcije, ki nosijo naslov "Studio D na potepu" in jih vodi Andreja Milavec, bodo poslej vsak petek, dogajale pa se bodo na različnih koncih Dolenjske.

J. P.

GOSPA - Fina gospa z odraščajočo hčerko je prejšnji teden prišla v trgovino Alp sport v Bučni vasi. Izbrala si je nahrbtnik in še nekaj stvari, vse skupaj za okoli 20.000 tolarjev. Ker je denar pozabila v avtu, sta šli s hčerko ponj, nazaj pa ju ni bilo več. Seveda sta s seboj vzeli tudi "kupljeno" robo. Ker si kdo zapomni tudi znamko in barvo avtomobila pa tudi kakšen podatek z registracijske tablice, bo o tej gospe, ki na tako neposreden način uvaja hčerko v življenje, kmalu znanega še kaj več.

BREG - Prvi večer v oktobru je direktor nadregionalnega podjetja iz Novega mesta svojo ženo za 5. obletnico poroke peljal v restavracijo na Breg. Nekaj pred pol deveto zvečer je bilo na Bregu prijetno mirno: je trije ali štiri gosti so tiho sedeli v obeh sobah. Uvideni natakariji so zakonski par pustili pri miru. Celih 20 minut se ni nihče prikazal. No, nekaj časa človek že globoko zre v oči svoje žene, potem pa grlo le postane suho in tudi želodec se oglaša. Pa je mož vstal in se malo sprehodil po šolski restavraciji. A ni iztaknil žive duše ne za šankom ne v kuhinji. Ko sta se zakonca čez nekaj minut odločila da gresta drugam, a ne pri svoji mizi, ampak za šankom, kjer je šarila po nekaj papirjih; povedal ji je, kar ji gre za tako potrebo, nakar sta se z ženo odpravila v Bučarju v Šmilber, kjer sta bila hitro, prijazno in dobro postrežena. Vprašanje pa ostaja: le kako bi šele bilo na Bregu, če ne bi bila to šolska restavracija.

KRUHI - V četrtek na skupščinski seji ni bilo predsednika izvršnega sveta in delegata družbenopolitičnega zbora Boštjana Kovačiča, pa tudi župan Franci Koncilija ni zdržal do konca. Obveznosti, obveznosti! Naslednji dan, v petek, pa sta bila ob občinska veljaka na proslavi ob 45-letnici Dolenjskih pekarn. Je pač dobro, da je človek pri kruhu.

KRUHII - Slovesnosti v novomeški pekarni se je udeležil tudi kapiteljski prošt Jože Lap. Postaven možak je bil videti prav zadovoljen in vesel, ko je videl, kako prošnja "daj nam danes naš vsakdanji kruh" pomaga. Kamor se je človek ozrl, povsod je bil kruh. Sicer pa gospodu Lapu ni mar samo telesni blagor, ampak se redno udeležuje tudi kulturnih in drugih duhovnih dogodkov.

Ena gospa je rekla, da so prišli občinarji s sindikalnega izleta na Oktoberfestu v Muenchnu vsi veseli in zadovoljni, saj so videli, da ga drugje še bolj serjejo kot oni.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 9. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne žvit:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC, Ločna od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ravgoska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmilber

- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Sempetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela

- Sentiernje: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog

- Žuzemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba

- Straža: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 10. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne žvit:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Pogača, Glavni trg 22

- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ravgoska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33

- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmilber

- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 12. ure: Perko, market v Sempetru od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

DANFOSS - Ob nedavni otvoritvi prenovljene in dograjene tovarne Danfoss Compressors d.o.o. so se vsi, ki sicer niso zaposleni v firmi, gibali po njej s pripomkami, na katerih so bila njihova imena, le natakariji in novinarji so bili brez "obeskov". Pa ne, da to pomeni podjetniki tako kot natakariji tudi novinarje že jemljejo kot svoje sluga?

BELT - Medtem ko so v prej omenjenem podjetju veselo praznovali, so le slab streljaj proč brezposelni delavci Belta stavkali. Marsikomu je pogled ušel onkraj ceste in eden od prisotnih se je spomnil, kako se je pred dvema letoma ponudil občinskim možem, da bi leto dni zastoj delal v Beltu, ki ga je sicer dobro poznal, in da mu bodo, če mu ga uspe rešiti, plačali kakšnih sto tisoč mark, če pa mu ne uspe, ne bo zahteval niti tolarja. Predlog ni bil sprejet. Očitno so se odgovorni ustrašili, da bi morali res plačati. Sedaj bi marsikdo gotovo z veseljem prispeval omenjeno vsoto, če bi se tovarno le dalo rešiti. Toda sedaj je, kar je.

A KANAL - Črnomaljši so zelo hvalnezi tistemu, ki jim je omogočil, da na televiziji lahko ujamejo A kanal. Še bolj srečni pa bi bili, če bi jim poleg glasu uspelo dobiti tudi spodobno sliko. Sedanja je menda tako "impresionistična", da bi se še Grohar in Jama s svojimi umetninami lahko skrila pred njo.

Sprehod po Metliki

ZANIMIVO JE TO, da ob cestah Bele krajine ni videti prodajalcev gob, medtem ko jih je na senčni strani Gorjanec kar veliko. Pri razlagi pojava bi se psihologi verjetno sprli. Ugotovitve bi nosile naslednje oznake: sramežljivost, sebičnost, previšok standard, razvit čut za ohranjanje narodovega bogastva itd. Držalo bo verjetno, da Metličani ne znajo ponuditi drugim ljudem to, kar imajo. Seveda ne gre samo za gobe, marveč še za marsikaj.

METLIŠKI ZET MARJAN HLADNIK je velikokrat godrnjal nad neurejenostjo metliških parkov in zelenic, hortikulture nasploh. Pa so ga iz Komunalnega gospodarstva zaprosili, naj jim kot strokovnjak priskoči na pomoč. Dan v tednu bo gospod Hladnik skrbel za lepšo podobo tega obmejnega mesta. Vsled tega ga je bilo že večkrat videti hoditi okrog nove avtobusne postaje. Pričakovati je, da bo ta metliška novogradnja že na pomlad v cvetju in zelenju. Pa ne samo to: lepšo podobo naj bi dobile vse metliške zelene površine.

METLIČANI Z ZADOVOLJSTVOM OPAZUJEJO, kako napreduje obnova stare osnovne šole na Partizanskem trgu. Kmalu naj bi se vanjo preselile učenke in profesorji Tekstilne šole, ki v starih prostorih Beti več ne smejo in ne morejo bivati. Ob adaptaciji pa se zadovoljno muzajo tudi občinski oblastniki. S številnimi gradnjami in prenovitvami v mestu dokazujejo, da so dobri gospodarji. Z uspehi najboljše zanikajo včasih zlobne govorice o svoji neuspešnosti. Polena letijo največkrat s strani ljudji, ki so imeli nekdanj oblast v rokah.

Trebanjske iveri

ODMEV NA LOVSKE - Pred kratkim smo pisali o organizacijskih težavah Trude Medved, vodje VDC Mirna, ko je na Mirni potekalo tekmovanje pod geslom Šport in prijateljstvo za varovance VDC iz devetih slovenskih krajev. Na to smo dobili v uredništvo odgovor, ki se glasi: "Športno zabavno srečanje varovancev VDC, ki je bilo na Mirni, zagotovo sodi v sklop prireditev, za katere je potrebno večje število organizatorjev in ustreznih delavcev. Zaključna slovesnost te prireditve je dobila ustrezne prostore, vendar je nespornim razum po nepotrebnem očrnil ravnanja osnovne šole, ki se je vseskozi prizadeval, da bi se gojenci imeli na Mirni lepo." Je to le še en dokaz več, da se ne znamo pogovarjati?

TREBANJSKI ŠTRAH - Trebanjce je najbolj strah, da se bodo njihovi kraji, oziroma ljudje, pojavili v medijih, naj si bo na televiziji ali v časopisih, seveda v slabi luči. Pa vendarle gre tudi v njihovi občini tok dogodkov svoj pot, s slabimi in dobrimi pripetljaji. Te dni se je v Slovenskih novicah in Delu dalo prebrati, da je nek trebanjski možakar pridno odkupoval gobe, ko pa jih je pripeljal v Šampionko Renče, seveda je z njimi imel sklenjeno pogodbo, kjer je bila navedena tudi odkupna cena, mu gob niso hoteli plačati po dogovorjeni ceni. Možakar je stvar vzel v svoje roke in šel s pištolo nad uslužbenko. Počil mu je živec, bi rekli, pa še prav je imel, čeprav bi bilo rasčiščevanje pametneje prepustiti sodišču.

• Oblecite človeka v uniformo in poslabšali mu boste značaj. (Petan)

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Prvi korak k spremembam uprave

Delegati črnomaljske skupščine sprejeli osnutek odloka o reorganizaciji občinske uprave - Zaposlenim zaščita po zakonu - Koliko je projekt veljal

ČRNOMELJ - Kar nekaj časa so v Črnomlju pripravljali odlok o reorganizaciji občinskih upravnih organov, in ko so v razedeljek imeli o njem priložnost spregovoriti tudi delegati, je naletel na različna mnenja. Medtem ko so eni menili, da je osnutek odloka še premalo radikalen, so bili drugi prepričani, da je preuranjen in da bi ga morali umakniti z dnevnega reda. Med slednjimi je bil tudi sindikat državnih in družbenih organov, ki je med drugim očital pripravljalcem, da bodo po eni strani na novo zaposlovali, po drugi pa je v občinski upravi kar 20 zaposlenih preveč.

Predsednik izvršnega sveta Anton Horvat je dejal, da so zastopniki v upravi lahko sodelovali pri nastajanju odloka, kolikor so to pač organizirali načelniki. Sicer pa razen na odloku za družbeni razvoj nikjer niso imeli pripomb o reorganizaciji. Vsi zaposleni v občinski upravi lahko

pričakujejo zaščito, ki jim gre po zakonu. Predstavnik ZOP in Ljubljane, ki je pripravljala spremembo, je zadržil, da v občinski upravi niso ugotovili presežnih delavcev, saj imajo druge tako velike občine po 60 zaposlenih, a črnomaljska le 54. Tudi stroški dela v upravi so pod republiških povprečjem. Res pa je, da sta neustrezni tako kadrovska kot izobraževalna struktura. Z reorganizacijo naj bi v upravi uvedli predvsem več razvojnega dela.

Kljub temu da so nekateri delegati

nasprotovali reorganizaciji, je na koncu prevladovalo mnenje zagovornikov. Ti so trdili, da se s spremembami ne bo zgodilo nič dramatičnega, tudi pri presežkih delovne sile ne. Če pa osnutek odloka ne bi sprejeli, bi si zelo otežili delo. Ne nazadnje pa so spremembe v občinski upravi delegati obljubljali že pred volitvami in tokrat se je pokazala priložnost, da izpolnijo obljubo. To so tudi storili, ko je

• Reorganizacija občinske uprave je eden od štirih podprojektov, ki jih nameravajo uresničiti v črnomaljski občini. Ker je bilo veliko govoric o tem, koliko so Črnomaljši odšli za vse te naloge, je predsednik izvršnega sveta postregel s podatki. Podprojekt reorganizacije občinske uprave je veljal 7.425 DEM, ocena organiziranosti in ekonomike poslovanja javnega podjetja Komunalna 6.600 DEM, predlog lastnjinjema komunalnega podjetja 3.557 DEM ter pregled stroškov servisnih služb izvajalcev v družbenih dejavnostih 3.135 DEM, seveda vse v tolarjski protivrednosti.

velika večina delegatov - le nekaj je bilo namreč vzdržanih - dvignila roke za osnutek odloka o reorganizaciji v črnomaljski občinski upravi.

M. BEZEK-JAKŠE

PESTRO OB TEDNU OTROKA

METLIKA - Metliška občinska Zveza prijateljev mladine pripravila v tem tednu, torej tednu otroka, in tudi v celem mesecu oktobra vrsto prireditev. Tako bo danes, 7. oktobra, od 9. ure do 11.30 na športnem igrišču ali v športni dvorani OS Metlika promovirala revije Ciciban z naslovom "Cicidan". Že prejšnji teden je bil v Starem trgu 12. slikarski ektempore mladih likovnikov, ki so slikali odsev jeseni v Poljanski dolini. Razstava likovnih del po potovala po vsej Beli krajini. V drugi polovici oktobra pripravljajo občinski parlament na temo "Brez nasilja - za prijateljstvo", 15. oktobra pa odprti dan vrtca. V Ljudski knjižnici v Metliki ter izposojevališču na Radovici bodo za najmlajše pripravili ure pravljic, v otroškem vrtcu in metliški in podzemeljski osnovni šoli pa že utečeno prometno preventivo. V ZPM Metlika načrtujejo okroglo mizo na temo tedna otroka, ki nosi letos naslov "Igrajmo se skupaj", hkrati pa tudi razstavo dobrih igrac.

POSEBNA KOMISIJA

ČRNOMELJ - Izvršni svet je na svoji nedavni seji sicer sprejel generalno rešitev kanalizacije za mesto Črnomelj. To je bil tudi pogoj za izdelavo kompleksne rešitve črnomaljske kanalizacije, kar bo osnova za pridobitev vodnogospodarskega soglasja za pridobitev gradbenega dovoljenja za centralno čistilno napravo v Črnomlju in za gradnjo potrebne kanalizacije v Črnomlju in Kanizariji. Vendar bo pred izdelavo projektne dokumentacije kompleksne rešitve kanalizacije posebna komisija izvršnega sveta še proučila nakazane finančne in tehnične rešitve.

VSE VEČ ČRNIH GRADENJ V ROMSKIH NASELJIH

ČRNOMELJ - Z oddelka za družbeni razvoj črnomaljske občinske skupščine so poslali medobčinski inšpekcijskim službam dopis, v katerem jih opozarjajo na nedovoljene gradnje v romskih naseljih v Lokvah in pri Nestopljih vasi. V romskem naselju na Lokvah Romi postavljajo nove barake ali celo zidajo hiše, seveda brez načrtov, dovoljenj in osnovnih infrastrukturnih pogojev. Enako se dogaja na hribčku, imenovanem Beličnik, med Ručetno in Nestopljo vasjo. Vse to povzroča nered, negotovanje med ljudmi in spore, da o videzu naselij niti ne govorimo.

Kmečki otroci prikrajšani

Vse več prosilcev za denarni dodatek

TREBNJE - V Trebnjem v zadnjih dneh opažajo, da prihaja v center za socialno delo vse več ljudi s prošnjo za denarni dodatek. Direktorica Anica Miklič pravi, da je med njimi veliko mladih, ki so ostali brez službe, žal pa jim v Centru ne morejo ponuditi kakšne aktivne rešitve, ker novega zaposlovanja ni oz. ga je zelo malo. Mogoče je premalo javnih del, se sprašujejo v Trebnjem. Med prosilci je veliko tudi tistih, ki so stari 35 do 50 let, pa na žalost najtežje ponovno dobijo delo.

Drug problem je dodeljevanje štipendij. V centru ugotavljajo, da pri dodeljevanju republiških štipendij kmečki otroci niso v enakopravnem položaju z ostalimi otroki, ker se jim kot dohodek staršev upošteva katastrofični dohodek, ki pa ne govori o dejanskem dohodku od zemlje, ampak temelji na približni oceni, o tem koliko naj bi kmet iz zemlje, ki jo ima, dobil, ne pa koliko je v preteklem letu dejansko iz nje iztržil. Pri obrtnikih pa se upošteva ravno nasprotno, zgolj tisto, kar so prikazali ne glede na vse ostalo. Zato v Trebnjem menijo, da v Ljubljani, ko so načrtovali pravilnik o podeljevanju štipendij, na njihove otroke niso gledali. Prav tako so naredili premajhno ločnico med otroki, ki se v šolo vozijo od doma, in tistimi, ki stanujejo v dijaških domovih.

V centru se ukvarjajo še z različnimi oblikami pomoči, kot so pomoči družinam na domu, imajo skupino za samopomoč starejšim, izobraževanje Romov, imajo telefon za ljudi v stiski in druge oblike. Ljudje pa so najbolj veseli, kadar jih socialna delavka obišče na domu, kjer najlažje povedo, kateri problemi jih težijo.

J. D.

V pričakovanju razcveta Metlike

Tako je izzvenela otvoritev novih prostorov metliške agencije SKB banke - Tako v banki kot v občini želijo pripravljene počakati na odprtje južne meje s Hrvaško

METLIKA - Pretekli teden so v metliškem poslovnem centru slovesno odprli nove prostore agencije SKB banke, v katere se je agencija preselila iz starega dela mesta. Kot je ob otvoritvi dejal Karel Vardijan, direktor novomeste poslovne enote SKB, pod katero spada metliška agencija, je prav poslovni center v Metliki pravi prostor za uspešne banke.

Ker pa lahko pričakujejo, da bo kmalu stekel prost promet skozi mejni prehod v Metliki, ki bo pomenil tudi razcvet mesta, je bila po Vardijanovih besedah naložba v nove prostore in opremo agencije majhna v primerjavi s tem, kar bodo lahko iztržili. Sicer pa metliška agencija posluje v okviru SKB od jeseni 1990 in je bila v tem času zelo uspešna. Samo letos je povečala tolarске vloge na vpogled za 104 odst., devizne vloge na vpogled za 139 odst. ter vezane depozite za 241 odst. Še posebej se lahko pohvali z devizno likvidnostjo. Predsednik občinskega izvršnega sveta Jože Matekovič pa je dejal, da je v metliški občini ugodna ustajalna klima, saj je ena redkih slovenskih občin, ki nima stečajev, izgube ob polletju so zanemarljive, medtem ko se število zaposlenih povečuje. To pa tudi zato, ker nikoli niso bili deležni pretirane pomoči od drugod. Od južne meje pričakuje, da bo v prihodnje postala nov most za novo gospo-

garsko sodelovanje. Na to pa se v Metliki že dobro pripravljajo, saj načrtujejo prsto carinsko cono, nov poslovni center v bližini bencinske črpalke, kmalu pa bo stekel promet tudi na novi avtobusni postaji. Tako bo Metlika po njegovem znova postala

trgovski center. Kar pa se tiče otvoritve novih prostorov agencije, je Matekovič dejal, da imajo Metličani izkušnje in dolgoletno tradicijo v bančništvu, saj je bila v Metliki ustanovljena tudi prva dolajnska hranilnica in posojilnica.

V kulturnem programu ob otvoritvi sta nastopila mojster elektronske harmonike Silvester Mihelčič ter oktet Vitis.

M. BEZEK-JAKŠE

Da ne bi spet ostali brez vode

Nekaj vaških vodovodov je v trebanjski občini v najhujši vročini presušilo - Iskanje rešitev za te vasi - Prva faza gradnje kanalizacije gre h koncu

TREBNJE - V letošnjem letu so se v trebanjski občini lotili gradnje kanalizacije, in sicer v treh večjih krajih v občini: v Trebnjem, na Mirni in v Mokronogu. Prva faza del se približuje koncu, drugo pa bodo nadaljevali prihodnje leto. V poletni dolgotrajni suši je v občini presahnilo tudi več manjših vaških vodovodov. Za nekater od njih so že našli rešitve, za vse ostale pa jih bodo poiskali kar se da hitro.

Gradnjo t.i. S kanala, v katerega bo speljana tudi kanalizacija s Cvibelj, so v Trebnjem že težko pričakovali, saj se bo z izgradnjo kanalizacijskega omrežja odprlo novo zaziadno območje na Cvibeljah, hkrati pa to pomeni rešitev za že zgrajene hiše na Pristavi, Rimski cesti in drugod. Vrednost investicije znaša 15.190.000 tolarjev. S kanal, ki je dolg 1.023 m, bo dokončan še letos, pripravljva pa se tudi dokumentacija za A kanal, ki ga bodo gradili drugo leto in je predviden za odvodnjavanje s Cvibelj, iz Paradiža in Pepla. Drugo leto bo na vrsti za gradnjo tudi MG kanal, za odvodnjavanje s področij gradu, motela in zaselka Odrga z izgradnjo črpališča in pri-

ključka na S kanal. Kanalizacijo gradijo tudi na Mirni. Obstoječa kanalizacija je bila zgrajena v mešanem sistemu, kanal T, ki se trenutno gradi, pa bo služil za odvajanje odpadnih voda iz centra Mirne in za odvajanje kompletnega desnega brega reke Mirne z možnostjo navezave zaselka Zabrdje. T kanal bo dolg okrog 720 metrov, vrednost investicije v I. fazi je 9.260.000 tolarjev. Približno enaka vrednost investicije je tudi gradnja kanalizacije v Mokronogu, kjer trenutno urejajo odvajanje Stajniškega potoka, da bi čiste zaledne vode ločili od kanalizacijskega omrežja. Čeprav so se v občini lotili teme-

V begunski šoli vsega primanjkuje

Potrebujejo donatorje

ČRNOMELJ - 13. septembra je v tukajšnjem begunskem centru pričela s poukom popolna osnovna šola, ki jo obiskuje 125 begunskih otrok. Tokrat je v primerjavi s preteklim šolskim letom program pri vseh predmetih nekoliko razširjen, dodatni pa sta likovna in glasbena vzgoja. Poučuje osem učiteljev, ki so begunci, pričakujejo pa še učitelja nemščine iz Švice, ki bo prišel v Črnomelj v okviru prostovoljnega dela mladih.

Vendar bi v begunskem centru potrebovali še nekaj učiteljev, tako za biologijo, kemijo, glasbo, likovni pouk, angleščino in slovenščino; poseben problem pa je poučevanje materne jezika. Povrh vsega šola nima nikakršnih učil, a učbeniki prihajajo z zamudo in v premajhnih količinah. Ministrstvo za šolstvo in šport je sicer obljubilo učiteljem beguncem plačilo v obliki nagrade, ki bi pomenila le povračilo povečanih stroškov pri pripravi na šolo. Vendar jim od letošnjega aprila tega ni izplačevalo, prav tako kot ne tudi drugih stroškov, zato je materialni položaj v šoli že obupen.

Nekaj šolskih potrebščin, zbranih z dobrodelnimi akcijami, učenci sicer dobijo, a šola nima donatorja, ki bi ji lahko pomagal. Zato je negotovanje učiteljev veliko, saj težko poučujejo v takšnih razmerah. Na začetku šolskega leta so celo razmišljali, da s bi se pouk sploh ne pričel, na koncu pa je le prevladalo mnenje, da morajo pomagati svojim ljudem. Upajo pa, da bodo z denarjem, ki ga je župnijska Karitas prejela namensko za šolanje begunskih otrok, nekoliko izboljšali razmere v šoli.

M.B.-J.

ZNANJA NI NIKOLI PREVEČ

METLIKA - V tukajšnji Ljudski knjižnici so v preteklem šolskem letu uspešno zaključili štiri tečaje, ki so jih izvedli v sodelovanju s črnomaljskim Zavodom za izobraževanje in kulturo (Zik), ki je verificiran za te programe. V letošnjem šolskem letu bo Ljudska knjižnica lahko izvajala vse izobraževalne programe, ki jih sicer organizira Zik, če bo imela najmanj deset prijavljenih. Poleg tega knjižnica tudi sama zbira prijave za začetni in nadaljevalni tečaj za sintetizator ter za začetni in nadaljevalni plesni tečaj, ki ga vodi "Mana" iz Novega mesta. Pohitite s prijavami!

V TEDNU OTROKA

TREBNJE - V okviru Tedna otroka, ki poteka od 4. do 10. oktobra, so v Trebnjem pripravili več prireditev za otroke, ki so začele v ponedeljek in se bodo zaključile v soboto. Za otroke so pripravili različne predstave, od čarodeja, športnih iger v Vita centru, računalniških igrice do raznih turnirjev. Med pomembnejše dogodke za otroke pa sodi pogovor s plavalcem Martinom Strelom danes, v četrtek, predstavitev knjige Mokronožci in pogovor z avtorjem Stanetom Pečkom v trebanjski knjižnici v petek, nastop Romane Krajčan v soboto in še bi se kaj našlo.

J. DORNIŽ

Pravdanje za oslovo senco se nadaljuje

Spet nedokončana seja

KOČEVJE - Od dvanajstih točk dnevnega reda seje občinske skupščine Kočevje, ki je bila sklicana 29. septembra, so načeli in ne dokončali le dve. Najprej so bile težave s sklepčnostjo, zato so najprej poslušali dve od treh poročil pod 10. točko dnevnega reda in šele nato prešli na prvo točko, ki je bila spet "Opredeljevanje do mnenja glede (ne)združljivosti funkcije predsednika občinske skupščine in direktorja javnega zavoda". Kot nikoli doslej tudi tokrat te točke niso končali, k čemur sta pripomogla tudi dva delegata, ki sta pred glasovanjem zapustila sejo, češ da se bosta vrnila, ko bo glasovanje opravljeno. Tega pa ni bilo mogoče opraviti, ker je z njunim odhodom skupščina postala nesklepčna.

Nekateri delegati so zahtevali, naj predsednik skupščine zaradi nezdržljivosti funkcij ponudi odstop, nakar bi delegati o tem glasovali; drugi pa so menili, da ni nikjer jasno zapisano in rečeno, da obe funkciji nista združljivi. V glavnem pa so oboji izražali mnenje, da bi predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič gotovo dobil zaupnico. Če je res tako, potem lahko ugotovimo skupaj z nekaterimi delegati občinske skupščine, da se delegati že nekaj mesecev

• Med razpravo o (ne)združljivosti funkcij je dal predsednik občinske skupščine dr. Mihael Petrovič prebrati tudi med točko prineseno pismo predsednika KS Kostel, v kateri mu je očitano prisvajanje oz. kraja peska iz kostelskega peskokopa. Predsednik Petrovič je dodal, da bi avtorja pisma za nerese in persenične trditve tožil, če ga ne bi predbro poznal.

"pravdajo za oslovo senco", pomembne zadeve pa ostanejo nerazrešene. V nesklepnem delu seje je bilo med drugim dano mnenje, s katerim se je očitno strinjalo večina prisotnih, da bi do naslednje seje "pridobili mnenje, če je mnenje ministra Ljube Janka o nezdržljivosti funkcij obvezujoče ali ne" in da naj bi bila na prihodnji seji skupščine točka o (ne)združljivosti funkcij na dnevnem redu zadnja, in ne prva.

Lahko pa ob vsem tem ugotovimo še, da gre za nerese in neodgovorno delo delegatov, ki se ne udeležujejo seje. Nekateri svojo nepristnost opravičujejo s tem, da ne bodo poslušali modrovanj vedno istih delegatov, drugi s preobremenjenostjo itd. Kdor se je dal voliti in izvoliti, pa je dolžan sprejeto dolžnost kar najbolj odgovorno opravljati. Volilci naj že zdaj dobro razmislijo, komu bodo v naslednjem mandatu zaupali, da jih bo zastopal v občinski skupščini!

Potrebe so vse večje, pomoči pa je vse manj

O delu RK Kočevje

KOČEVJE - Jožica Klarič, tajnico občinskega odbora Rdečega križa Kočevje, smo povprašali o delu te organizacije v sedanjem obdobju, ko je v občini precej beguncev, vedno več domačinov pa je tudi že brez dela in potrebnih pomoči.

"Beguncem delimo pomoč prve tri srede v mesecu, domačinom pa zadnje sredo in le, če je pomoči dovolj. Vsako torej povabimo po 36 do 40 družin, ki imajo pri sebi do 10 beguncev, četrto sredo pa še

Jožica Klarič

okoli 60 domačinov. O tem, koga naj povabimo po pomoč, odloča posebna komisija OO RK, ki tudi zbira in preverja podatke.

V prehranbenih paketih so živila, a ne vedno enaka in v istih količinah, ampak je to odvisno, kaj imamo na razpolo. Pomoči iz Ljubljane, kjer že pripravijo pakete, dobivamo vedno manj, ker so se tudi njim skladišča že skoraj izpraznila. Pred kratkim smo dobili pomoč od nemške občine Oer-Erkenschwick, s katero naša občina prijateljsko sodeluje. Kaže pa, da se Nemci za tako obliko pomoči ne bodo več odločili, ker je bilo preveč zapletov s carinjenjem," pravi Klaričeva.

V nadaljnjem pogovoru smo zvedeli še, da se ljudje, ki prihajajo sem prosit pomoč, zelo različno obnašajo. Med brezposelnimi pa so taki, ki res potrebujejo pomoč, pridejo pa tudi taki, ki dobro služijo na črno, kot ugotavlja posebna komisija pri RK. V glavnem je večina prijaznih in hvaležnih za pomoč. Z begunci pa prihaja tudi do drugih težav in zapletov, saj še vedno velja tisti pregovor, da je vsakega gosta tri dni dovolj.

J. P.

V Kočevju boljše kot v Ribnici

Tako kažejo rezultati poslovanja družbenih dejavnosti v prvem polletju letos - V Ribnici več težav s plačilno zmožnostjo - Tudi nekoliko različni viri financiranja

KOČEVJE, RIBNICA - Čeprav so družbene dejavnosti občin Kočevje in Ribnica dosegle v prvem polletju letos boljši poslovni izid od republiškega povprečja, so pri povprečnih kosmatih in čistih osebnih dohodkih na delavca krepko zaostale za njim. Taka je sklepna misel ugotovitev o poslovanju družbenih dejavnosti v obeh občinah za prvo polletje letos, ki jo je pripravila kočevska podružnica SDK oz. v njenem imenu Filip Sporič, novinarjem pa je bila predstavljena na tiskovni konferenci minul teden.

V občini Kočevje je poslovalo 24 pravnih oseb. Devet pravnih oseb s 355 delavci je ugotovilo skupno 6 milijonov tolarjev izgube (indeks 64). Povprečno sta imeli blokiran žiro račun po dve pravni osebi, ki sta zaposlovali po 137 delavcev ali petino vseh zaposlenih v družbenih dejavnostih. Nobena pravna oseba ni izpolnila pogojev za uvedbo stečajnega postopka zaradi dolgotrajne plačilne nezmožnosti. Povprečna bruto plačila je znašala 79.610 tolarjev in je zaostala za republiškim povprečjem za dobrih 12.000 tolarjev, povprečna čista plačila pa 45.447 tolarjev in je zaostala za republiškim povprečjem za nad 6.000 tolarjev. Ob tem pa so kočevske družbene dejavnosti dosegle boljši poslovni izid od republiškega povprečja.

HURWITS V KOČEVJU

KOČEVJE - Novo trgovino in tudi del proizvodnih obratov so odprli 28. septembra v temeljito prenovljenih bivših Itasovih šolskih delavnicah na Rudniku, nasproti motela Jezero. Direktor podjetja Hurwits Socks-tovarna nogavic, d.o.o., Kočevska Reka, ki ima upravo in proizvodne obrate v Kočevju, je Robert Gašparac. Povedal je, da imajo trenutno v trgovini eno zaposleno, v proizvodnem obratu pa 11. Predvideno je, da bo podjetje postopoma sprejemalo in uvajalo nove delavce in tudi kupovalno novo opremo in bodo razen sedanjih dodelavec nogavic uredili v drugi fazi še pletilnico in pralnico. Takrat bodo v tem mešanem podjetju, ki ima 1800 kv.m poslovnih površin, zaposlovali okoli 40 delavcev. Glavni lastnik obratov in podjetij Hurwits, ki delajo tudi drugod po Evropi, je nizozemski poslovnež Hurvits.

nega postopka zaradi dolgotrajne plačilne nezmožnosti. Povprečna bruto plačila je znašala 79.610 tolarjev in je zaostala za republiškim povprečjem za dobrih 12.000 tolarjev, povprečna čista plačila pa 45.447 tolarjev in je zaostala za republiškim povprečjem za nad 6.000 tolarjev. Ob tem pa so kočevske družbene dejavnosti dosegle boljši poslovni izid od republiškega povprečja.

V občini Ribnica je polletne obračune predložilo 37 pravnih oseb. 12 pravnih oseb s 463 delavci je ugotovilo skupno 13 milijonov tolarjev izgube. V povprečju so imele blokirane

REVIZIJA LASTNINJENJA

KOČEVJE - Kočevska podružnica SDK je izdala 15 sklepov o začetku postopka revizije (pregleda) lastninskega preoblikovanja podjetij, od tega na zahtevo Agencije za prestrukturiranje in privatizacijo podjetij dva sklepa, na zahtevo ministrstva za notranje zadeve en sklep in na zahtevo družbenega branila samoupravljanja en sklep, medtem ko je po uradni dolžnosti izdala 11 sklepov, od tega tri na osnovi prejetih pobud. Dosljej je končana le revizija, ki so jo opravili novomeški revizorji.

J. P.

Slučaj ali namerno ravnanje?

Zaradi nesklepnosti družbenopolitičnega zbora ostaja nedorečena usoda preimenovanih nekaterih ulic

RIBNICA - Tako kot predpocitniško zasedanje ribniške občinske skupščine v juliju se je minulo sredo končalo z nesklepnostjo tudi njeno prvo jesensko zasedanje. Poslanec SDK v DPZ Franc Mihčič je nesklepčnost družbenopolitičnega zbora označil za dokaj verjetno obstrukcijo s strani Zdržene liste social-demokratov in socialistov. Vzrok zanjo naj bi bila preimenovanja nekaterih ulic v ribniški občini.

Po potrditvi sprememb in dopolnitve dnevnega reda, s katerimi so želeli zagotoviti učinkovitejšo delo skupščine (postavitev tistih točk dnevnega reda, o katerih odločajo vsi trije zbori, pred obravnavo predloga odloka o določitvi, spremembi in ukinitvi imen cest, ulic in trgov na območju naselij Ribnica in Sodražica, o katerem od-

ločata je DPZ in ZKS), so poslanci sprejeli osnutek odloka o poslovnem času, informacijo o ureditvi prometa v mestnem naselju Ribnica ter poročilo o stanju v podjetju Riko Ribnica. Osnutek odloka o poslovnem času, ki so ga poslanci prejeli na samem zasedanju, so sprejeli kljub pripombi Franca Mihčiča, da je postopek sprejema "izredno izsiljevalski". Zaradi številnih podobnih pripomb, zaradi katerih se ne na julijem skupščinskem zasedanju odločili, da se predlog odloka o poslovnem času vrne v fazo osnutka, so poslanci tokrat zahtevali, naj

• **"IGRAJMO SE SKUPAJ"** - Pod zgornjim geslom poteka letošnji Teden otroka tudi v sevniški občinski knjižnici. Mladim obiskovalcem ponujajo v tem tednu brezplačno izposojanje videokaset, vsi otroci, ki še niso člani knjižnice, pa bodo lahko dobili brezplačno člansko izkaznico, ki bo veljala do konca tega leta. Danes, 7. oktobra, ob 16. uri bodo otroci spoznali Pika Dinozavra, razstavljene bodo knjige in revije o dinozavrih, kdor bo želel, si bo lahko naredil svojega dinozavčka, ga narisal ali po svoje pobarval. V torek se je v knjižnici psihologinja Andreja Kriznik-Novšak s starši pogovarjala o težavah, s katerimi se srečujejo pri vzgoji otrok. Akcijo občinske knjižnice ob tednu otroka je podprlo Goslinsko podjetje Sevnica oz. njihova papirnica.

predlagatelj pri pripravi predloga upošteva vse njihove pripombe oz. natančno obrazložiti, če katerih ne bo upošteval, zakaj jih ni. Podobno so ob sprejemu informacije o ureditvi prometa v mestnem naselju Ribnica naložili izvršnemu svetu kot predlagatelju, naj pripravi natančen popis prednosti in pomanjklivosti severne in južne obvoznice ter pri obravnavi poročila o stanju v Riku, naj se skuša z Inlesom dogovoriti o najcenejšem možnem ogrevanju Rika.

Poslanci zbora združnega dela in krajevni skupnosti so po že ugotovljeni nesklepnosti družbenopolitičnega zbora sprejeli še plan odstrela divjadi za letošnje leto. Kljub temu, da sta preostala dva zbora z zasedanjem nadaljevala, je ostalo vprašanje o preimenovanju nekaterih ulic v ribniški občini nedotaknjeno. Gre za vprašanje, ki se iz takšnih ali drugačnih razlogov vleče po skupščinskih klopek že dobro leto.

M. LESKOVŠEK-SVETE

žiro račune 4 pravne osebe, in sicer za 13 milijonov tolarjev, ki so zaposlovali 280 delavcev ali dobro četrtino vseh zaposlenih v družbenih dejavnostih. Do konca polletja ni nobena pravna oseba izpolnila pogojev za uvedbo stečajnega postopka, do konca julija pa ena po republiških predpisih (tri pa po zveznih). Tudi v ribniški občini so dosegli boljši poslovni izid od republiškega povprečja, hkrati pa so pri plačah zaostajale za republiškim povprečjem, in sicer pri kosmatih plačah za dobrih 16.000 tolarjev, pri čistih pa za nad 7.000 tolarjev.

J. PRIMC

Kočevje za praznik

V počastitev občinskega praznika največ prireditvev to soboto

KOČEVJE - V počastitev praznika občine Kočevje bodo prireditve tudi še ta teden. Največ jih bo v soboto, 9. oktobra, in sicer:

Ob 9. uri se bo začel kolesarski maraton od Fare do Osilnice. Takrat se bodo začele na Mlaki tudi konjeniške prireditve, konjske dirke pa bodo ob 13. uri.

Ob 10. uri bo na zelenici pri Osnovni šoli Zbora odposlanec razstava psov, ki jo organizira Kinološko društvo Kočevje.

Ob 15. uri bo pri osnovni šoli v Kočevski Reki spominska slovesnost ob 50-letnici prvega kongresa Zveze slovenske mladine.

V nedeljo, 10. oktobra, ob 10. uri se bo začelo v avli Osnovne šole Zbora odposlanec šahovskega tekmovanja.

Poleg omenjenih prireditvev je v teh dneh predvidena otvoritev razstave del likovne kolonije "Gozd je življenje", ki je bila letos poleti v Postenah. Razstava del 12 slikarjev bo v Likovnem salonu, razstava del treh kiparjev pa na Pristavi (Marofu). Točen datum otvoritve v času, ko to poročamo, še ni določen (načeloma pa naj bi bila otvoritev v Likovnem salonu že jutri, 8. oktobra, ob 18. uri), ker je odvisen od izida bogatega barvnega kataloga, v katerem bodo predstavljeni vsi likovniki in dela, ki so jih ustvarili v tej likovni delavnici.

J. P.

DEŽURSTVO ŽIVINOZDRAVNIKOV

SEVNICA - Zbiranje naročil na sevniški veterinarski postaji bo tudi poslej potekalo po ustaljenem redu, torej tudi s pomočjo telefonske tajnice oz. avtomatskega odzivnika. Vodja sevniške enote Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda Novo mesto, Zvone Košmerl, in v. d. direktorja zavoda Hinko Rihtar sporočata sevniški županji Bredi Mijovič, da se "bomo vsi skupaj pač morali navaditi na uporabo tehničnih pomagala, ki so dandanes že v široki rabi. Če pa občinska skupščina lahko določi službo, ki bo 24 ur na dan sprejemala naročila za veterinarsko postajo, bomo to možnost z veseljem izkoristili". Veterinarji, zaposleni na sevniški postaji, opozarjajo, da naposled tudi sami nosijo riziko ekonomske (ne)uspešnosti enote, zato pričakujejo, da jim bo dovoljeno, da na osnovi spoznanj, do katerih so prišli v letih dela na sevniškem terenu, organizirajo delo razmeram primerno.

MESEC POŽARNE VARNOSTI

SEVNICA - Gasilci GD Sevnica bodo v mesecu požarne varnosti pripravili vrsto akcij, v katere želijo vključiti čim večje število otrok in odraslih. Obiskali bodo vrtnice, kjer bodo otrokom pokazali gasilsko opremo ter se z njimi pogovarjali o nevarnosti požarov, najmlajši pa jih bodo poskusili narisati. Osnovnošolcem bodo odprli vrata gasilskega doma, pripravili bodo kviz za osnovne šole na temo požarne varnosti in razstavili najlepše slike z gasilsko tematiko. Industrijske gasilske enote se bodo pomerile na tekmovanju, velika gasilska vaja pa bo v Impletu. V mesecu požarne varnosti bodo posebno pozornost posvetili rekreaciji in razvedrilu svojih članov, za katere bodo pripravili več izletov in strokovno ekurzijo v Prago.

ZGODOVINA POLJANSKE DOLINE NEKOČ IN DANES - Raziskovalno nalogo s tem naslovom je minuli teden predstavil v kočevski Knjižnici njen avtor Vladimir Preblič ml., absolvent kočevske gimnazije, zdaj pa še študent.

PREMAZANA TABLA - Poročali smo, da je dr. Tihomir Odorčič odprl v Kočevju prvo zasebno zdravniško ordinacijo. Ob ljubljanski cesti je postavil tudi tablo, ki opozarja, kje ordinacija je. Pa so mu jo kmalu "neznani storilci" vso ponečedili z rdečim sprejem.

ČEBELARJI NAJMOČNEJŠI - Tudi na letošnjem zabavnem tekmovanju v vlečenju vrvi je zmagala ekipa čebelarjev, ki ji rečejo tudi Pintarjeva ekipa. Nagrada je bila 10.000 tolarjev, majice in kozarci pivovarne Union. Na otroškem živčaju je bil v prvem delu izveden še kviz Coca-cola, katerega udeleženci so spet dobili praktične nagrade. Železniški upokojenec Alojz Zele iz Koblarjev je mladim pripovedoval o zgodovini kočevske železnice. Povezovalca zabavne prireditve pa je bil Kočevski lisjak.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kakšna je razlika med otroškim vrtem in kočevsko občinsko skupščino?

- *Le ta, da so otroci vedno skoraj 100-odstotno prisotni, delegati občinske skupščine pa so veseli, če se jih zbere 51 odst.*

Ribniški zobotrebci

AVTO NA RAZSTAVI - Ni res, da gojijo visoko kulturo le v Ribnici, predvsem z razstavami in drugimi prireditvami v Miklovi hiši. Tudi v Zlebiču imajo že dolgo posebno razstavo. Kar ob magistralski cesti je že dolgo "razstavljen" fičko, ki kaže, da je neuporaben, a gotovo vreden pogleda, saj sicer ne bi prikazan kar na travniku ob glavni cesti.

USPEŠNI ČEBELARJI - Nedavna čebelarska razstava je zelo uspešna. Ogledali so si jo ne le mnogi starejši, ampak tudi šolarji. Čebelarji so že ustanovili čebelarska krožka na solah v Ribnici in Loškem potoku, zdaj pa pripravljajo še ustanovitev v Sodražici, kjer se je po prvi svetovni vojni po zaslugi tamkajšnjega učitelja čebelarstvo zelo razmahnilo, potem pa je začelo zamirati.

ZNAJDI SE, ČE SE MOREŠ - V Dolenjih Lazih pri Ribnici so hišne številke tako pomešane, da boš le težko našel tisto, ki jo iščeš. Žal pa to ni posebnost le te vasi, ampak tudi drugih v ribniški občini.

ČEBELARSKI OBRACUN - Po nekaj letih je donos medu spet dober, saj ga je bilo 25 do 30 kg na panj, čebelar-rekorder pa je imel donos kar 75 kg na panj.

NAGRAJENCI SEVNIŠKE PAPIRNICE

SEVNICA - V papirnici sevniškega gostinskega podjetja so med okrog 1800 kupci šolskih učbenikov oz. pripomočkov za to šolsko leto, izrežali 10 kupecv. Najlepše nagrade pa bodo dobili: prvonagrajenka Sevnica Marinka Dermač nagrado v vrednosti 10.000 tolarjev, drugonagrajenka Darja Korelec iz Straže pri Sentrupertu nagrado v vrednosti 7000 tolarjev, tretjo nagrado v vrednosti 5000 tolarjev pa je zreb prinesel Biserki Golob iz Mokronoga.

Sevniški paberki

KADROVSKA POLITIKA - Po besedah občinskega poslanca Alfreda Železnika, ki je med Sevničani znan po tem, da pove vse naravnost in brez dlake na jeziku, se grede v Lisci prav čudno kadrovskega politiko. Zадnje čase je Lisco zapustilo več mladih in perspektivnih strokovnjakov, ki niso zdržali pritiska šefov, ki bi radi kar se da zmanjšali vrednost podjetja pred lastninjenjem, kar ni pri nas nič novega. Strah zbujaja le dejstvo, da odhajajo menda tisti, ki so pametnejši od svojih nadrejenih.

TIHA TISKOVNA KONFERENCA - Po srečanju ministrice za delo Jožice Puhar s sevniškimi občinarji, ki je bilo za zaprtimi vrati (le zakaj, saj nam je že tako vse jasno), gospa iz Ljubljane na konferenci za novinarje ni bila nič kaj zgornja. Ministrica za nedeljo, kot jo je ob vse večji brezposelnosti poimenoval Albin Ješelnik, se je najbrž ustrašila vse močnejše Korenovne brigade brezposelnih, ki šteje že krepko prek tisoč brezposelnih borcev.

JESEN OSKUBLA SKUPŠČINO - Tako kot v vseh vinorodnih krajih po kranjski deželi je bila tudi sevniška občinska skupščina ob septembrskem sklicu jalova, saj imajo vrli parlamentarci preveč dela z obiranjem grozdja in poslušanjem vrenja mošta v polnih sodih. Sejo so prestavili na oktober in upajo, da takrat pokušanje mladega vina ne bo preveč vplivalo na delegate pri dviganju rok.

Računalnikom odprli šolska vrata

Ob dnevu šole so v Sevnici odprli računalniško učilnico - Računalniki sestavni del pouka - Še to jesen bodo začeli graditi sodobno telovadnico

SEVNICA - Sevniška osnovna šola Sava Kladnika je ob dnevu šole odprla sodobno urejeno računalniško učilnico z desetimi osebnimi računalniki, ki jih bodo v kratkem še povezali v mrežo. Vključevanje računalništva v pouk na osnovni šoli Sava Kladnika ni novost, saj so do sedaj uporabljali osem mikroročunalnikov tipa Commodore, ki pa so skupaj s programsko opremo zanje že zdavnaj zastareli, a bodo kljub temu še vedno uporabni kot učni pripomoček pri nekaterih predmetih.

Po besedah ravnateljice Anice Pipan se v šoli zavedajo, da so danes računalniki sestavni del dela in življenja sodobnega človeka in da otrok ne bi smel zapustiti šole brez znanja računalniške abecede, ki spada k pismenosti. Poleg tega je računalnik že skoraj nepogrešljiv pripomoček pri pouku večine predmetov, od jezikov, matematike, biologije, tehnične in likovne vzgoje pa vse do zamljepisja in celo telesne vzgoje. Idejo o vključevanju računalnikov v redni pouk so učitelji toplo sprejeli, za delo z njimi pa so se že usposobili na Institutu Jožefa Štefana. Pri nakupu osebnih računalnikov so šoli pomagali zavarovalnica Triglav Krško z nepovratnimi denarnimi sredstvi in ugodnim dolgoročnim kreditom, za katerega jamči sevniški izvršni svet.

Druga velika investicija, ki letos čaka sevniško osnovno šolo, je gradnja sodobne telovadnice. V kratkem bodo podpisali pogodbo z izvajalcem

gradbenih del, ki naj bi jih začeli že to jesen. V prvi fazi bodo telovadnico usposobili za nemoten pouk športne vzgoje, z drugo fazo, ki bo najverjetneje zaradi pomanjkanja denarja mo-

• **Z dnevom šole Sevničani vsako leto obudijo spomin na dan, ko so 2. oktobra leta 1942 Nemci kot talca ustrelili Sava Kladnika, po katerem osnovna šola nosi ime. Savo Kladnik je bil pred vojno odlični učenec sevniške osnovne šole in gimnazije. Po maturi se je zaposlil na železnici. Ker je na postaji pomagal deportirancem, so ga zaprli in kasneje v Mariboru usmrtili.**

rala še počakati, pa nameravajo urediti tribuno in slačilnice s sanitarijami. Telovadnica, kakršno sevniški športniki krvavo potrebujejo, bo odprtega tipa, v popoldanskih in večernih urah bodo namreč v njej trenirali sev-

niški športni klubi, ki sedaj nimajo ustreznih prostorov za vadbo.

I. VIDMAR

NAVDUŠENI PETOŠOLCI - Ob dnevu odprtih vrat so v osnovno šolo Save Kladnika povabili starše in predstavnike sevniškega političnega življenja, ki so si ogledali tudi novo računalniško učilnico. Petošolci, ki so se z računalniki v petek srečali prvič, so hitro "šhodili", za prvo nalogo pa so z miško narisali torto, posvečeno prazniku šole. (Foto: I. Vidmar)

• **Za človeka obstaja samo ena dobrina: vednost. In samo eno zlo: nevednost. (Sokrat)**

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Posavci hočejo in nočejo skupaj

Pogajanja o sožitju

BREŽICE - Svet posavskih občin s sedežem v Brežicah išče najboljšo možnost za združitev občin Sevnica, Krško in Brežice v enotno bodoče upravno območje. Posavci so verjetno prišli do sklepa, da morajo najti skupen jezik, če hočejo preglasiti tiste, ki bi radi spravili vse odločanje v Ljubljano, in tiste, ki hočejo Posavce nekako potakniti po sosednjih razvitejših območjih. Veliko več od tega sklepa verjetno niso naredili. V dosedanjih pogovorih so se sicer načelno zmenili, kot se da sklepati po nekaterih izjavah vodstva Sveta posavskih občin, katere funkcije in ustanove bo katera izmed občin v bodoče imela v svoji posesti. Toda opazovalce se ne more znebiti vtisa, da so v pogovornih zahtevah, zlasti tistih, ki zadevajo delitev denarja, še vedno daleč vsaksebi.

BREŽICE NA SEJMU V MARIBORU

BREŽICE - Brežice so se v soboto predstavile na mariborskem sejmu Gosttur kot turistični kraj. Brežičani so skušali utrditi svoj sloves turističnega kraja s predstavitvijo dejavnosti kakih desetih podjetij in posameznikov. Na sejmu so sodelovali v nekaterih ocenjevanjih in pri tem dosegli tudi nekaj najvišjih uvrstitev.

KRŠKI PAR V LONDON

KRŠKO - Društvo za plesno dejavnost Krško bo sodelovalo s plesalcema na odprtem prvenstvu Anglije v športnih plesih. Na prvenstvu, ki bo od 10. do 14. oktobra v Londonu, bosta nastopila Sebastijan Vodlan in Urška Klakočar, ki plesata pod pokroviteljstvom zavarovalnice Triglav Krško. Sebastijan in Urška bosta v spremstvu trenerja in v družbi plesalcev Kazine odšla na pot jutri ob 10. uri.

Anton Penca

Iz kamna kruh

Kratka zgodba o apnu

OREHOVEC - "Ali znate delati apno?" Takega vprašanja vam ne bodo zastavili prav pogosto. Prej bo kdo vprašal, če mogoče imate apno, na primer v vreči, v loncu ali zakopano v jami na vrtu. Človek, ki bi ga zanimalo to, verjetno beli, siplje bel prah po svinjaku ali škropi v vinogradu. Zato mu kaže pomagati in mu dati apno, če ga imate.

Vaše vsakdanje zaloge apna so verjetno v glavnem pičle ali pa jih sploh ni. Eden od tistih, ki imajo zmeraj dovolj apna, je Anton Penca iz Orehovec pri Kostanjevici. On apno dela. Zakaj se bavis to že kar nevsakdanjo dejavnostjo, pojasnjuje tako: "Kmetija nič ne da. Delam apno, da malo 'doštukam'." Zalog iz tega belega materiala si ne dela, ker mu ni potrebno. "Se ga kar da prodati," Penca v kratkem obrazloži uspešnost svojega marketinga, ki je tudi v tem, da si oprta starodavni nahrbtnik in nanj obesi tablico z napisom "Apno".

Pravi, da apno kupujejo vinogradniki. Tudi pleskarji pridejo po apno v Orehovec. Penca pove s posebnim veseljem, da dela apno tudi za "spomeniško varstvo" in da so že nekaj cerkev v širši okolici polepšali ali restavriral z njegovim beležem.

M. LUZAR

Prihodnje leto v papirnici dobiček

Damir Cibic: "Proizvodnja papirja v Krškem se bo nadaljevala" - Ostalo bo 620 delavcev - Videm papir v letu 1994 predvidoma brez izgube - Poziv za državno pomoč

KRŠKO - Za krške papirničarje so zelo pomemben podatek številke o izdelanih tonah papirja. Pomembnejša od teh števil je novica, ki jo je pred dnevi sporočil Damir Cibic, predsednik upravnega odbora podjetja Videm papir: "Proizvodnja papirja v Krškem se bo nadaljevala."

Podjetje Videm papir je izdelalo letos od julija do septembra dobrih 19.000 ton papirja in to je dober dosežek, kajti julij in avgust veljata za "sušna" meseca. Papirja, ki ga bodo krški papirničarji skupno prodali v letošnjem drugem polletju, bo predvidoma 45.000 ton. Kar zadeva zaslužek Videm papirja, so na nedavni tiskovni konferenci povedali, da bo podjetje pridobilo v obdobju od aprila do decembra letos s prodajo papirja več kot 46 milijonov DEM.

V 1994. letu naj bi podjetje ob sedanjih stroških in dozdajšnjem ob-

segu naročil zaslužilo s papirjem nekaj več kot 84 milijonov mark. 620 delavcev - najdlje do to naj bi se znižalo njihovo število - naj bi proizvedlo 106.000 ton papirja. Leto 1994 bo predvidoma zaključilo brez izgube, celo več, z dobičkom. Ta cilj bi Videm papir dosegel lažje, če mu bodo banke posodile dodatnih 10 milijonov DEM, če bo Slovenija uvedla začasne 15-odst. carine na uvoz papirja in če bo krška tovarna papirja plačevala samo tako visoko ceno električne energije, kot jo plačujejo konkurenčne tovarne v tujini.

Kar zadeva nepokrite stroške proizvodnje papirja v Krškem, upravni odbor Videm papirja in direktor podjetja Jože Cerle še vedno pravita, da znaša načrtovana izguba v 1993. letu 7 milijonov mark.

L. M.

Sonarodnjaki so se sprli

Lastnik lokala Wiskibar hotel pomagati

KRŠKO - 25. septembra okrog 1. ure jutraj je prišlo pred lokalom Wiski bar v Krškem do pretepa. 29-letni Vahid Z., državljani BiH, začasno prijavljen v Krškem, 33-letni Halid Z., državljani BiH, 23-letni Kemo Š., prav tako državljani BiH, in 31-letni Hazim Š., so tega dne bili imenovani baru. V lokalu sta se nahajala tudi 30-letni Senad M., državljani BiH in 28-letni Zijad K., državljani BiH, ki ju je Halid Z. zmerjal, da sta Srba, ničvredneža in podobno, ter ju pozval k pretepu.

Lastnik je zaradi izzivanja zapri lokal in v lokalu sta ostala le Senad M. in Zijad K., ki sta prosila lastnika, da ju z vozilom odpelje do bližnjega hotela, ker se želita izogniti konfliktu. Lastnik je prošnji ugodil. Ko pa so vsi trije stopili v vozilo, je omenjena četverica začela tepsti Zijada K., ki jim ga je uspelo izvleči iz vozila. Lastnik lokala je v vozilo zaklenil Senada M. in odšel nazaj proti lokalu, da bi poklical policijo, vendar so ga nasilneži ustavili. Nadaljnji razplet dogodkov je preprečila policijska patrulja, pred katero so se nasilneži razbežali. Policisti so kršitelje odkrili. Zijad K. je bil lažje poškodovan, lastnik lokala pa je poleg raztrgane obleke ostal s poškodovanim avtomobilom. Nasilneži bodo morali pred sodnika za prekrške.

Kako do radia?

Boj za posavski medij

BREŽICE - Po vsem sodeč obstajata kar dva edina možna načina o organiziranju radijske hiše, ki pod imenom Radio Posavje - studio Brežice deluje v Brežicah. Direktor radia Srečko Zore, ki očitno uživa podporo kolektiva, se ogreva za delniško družbo. Ciril Kolešnik, predsednik brežiškega izvršnega sveta, je prepričan, da je edini možni način organiziranja radio kot javno podjetje.

V tem nekako nevpadljivem boju za radio so za zdaj zmagali bojovníki, ki jih predstavlja Ciril Kolešnik. Pomagali so jim delegati brežiške občinske skupščine, ki so sprejeli predlog odloka o organiziranju javnega podjetja Radio Posavje - studio Brežice. Toda Zore et cetera niso poraženi, kar se sicer čudno sliši. Po sprejetju odloka namreč ne bo na brežiškem radiju v ustanavljanju nič drugega, če ne bo brežiška diplomacija omehčala voditeljev krške občine. Krška občina je po odloku namreč soustanovitelj skupaj z brežiško, toda uradno Krško še ni pristalo na skupen posavski radio s sedežem v Brežicah.

Brežiški radiji vztrajajo, kot rečeno, pri delniški družbi. Vladni može so pri tem vrgli na mizo na videz dokaj "težak" adut, ko so zahtevali spisek delničarjev. Če bi pri zahtevi vztrajali še naprej, bi se lahko znašli v neprijetnem položaju, ko bi morali pojasnjevati, za kaj se kot člani javnemu podjetju naklonjene vlade v resnici potegujejo. Ali za radio javno podjetje, ali za radio delniško družbo, v kateri so tudi sami možni delničarji.

M. LUZAR

KRŠKA JESEN

Po dolgem premoru je Krško spet umetnostno zaživelo. Cela vrsta razstav objublja in vabi. V cerkvi sv. Križa je na ogled predstavitev Ajdovske jame. Razstavo je pripravil Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, oddelek za arheologijo. Avtorica projekta je dr. Paola Korošec; pohvale vredno je tudi vodstvo po razstavi. Otvoritev razstave akademskega slikarja Jožeta Marinča je bila kratka, jedrnata, kar je posledica provincialnega okolja. Oko se ustavi na sami razstavi. Izhajanje iz najelementarnejših psihičnih stanj jasno kažejo na vpliv historičnega ekspresionizma. Tokrat ni na preizkušnji naše poznavanje, informiranost, temveč naša senzibilnost. Slikarstvo se izražaja z barvo in obrisom tako, da se platna zdijo kot zavest, vpeta v proces nastajanja slike. Mimo tega težkega in romantičnega, kar morda komu učinkuje slovensko, je Marinčevo slikarstvo nabito z energijo. Nevihta, Izgon iz raja, Ječa, Krik in Na današnji dan so pomenljivi naslovi slik. Avtor sledi tradicionalnem individualizmu, odnosu med jazom in svetom. Individualnost pa je začetek vsake produktivnosti in temelj meščanske zavesti. Janez Vajkard Valvasor, ki je bil etnograf in bakrorezec, ni zgolj zapravil vsega svojega premoženja za izdajo svoje knjige, bil je velikan svojega časa, eden redkih izobražencev.

A. P.

DOBER NAPIS - V drugi polovici septembra so uslužbenci komunalne avtobusni postaji pred brežiško gimnazijo napisali na cesto Bus. Te svoje sledi so pustili malo pred glavnim odmorom, ko gre vse živo iz šole na malico ravno mimo avtobusne postaje. Pričakovati bi bilo, da od svežega napisa ne bo ostalo veliko, zato so za vsak primer razpostavili okrog svoje maskote - strože in se odpejali na nove ceste. Barva se je posušila še pred odmorom in krušne drobtine in stopinje lačnih so brez posledice padale na beli napis Bus. (Foto: Damjana Krošelj)

Za nesnago se že blešči tolar

Brežiško iskanje najboljših lokacij za začasno komunalno smetišče - Loče kot rešitev - Iz KS Cerklje predlagali peskokop - Šestmesečni dodatek k smetarini

BREŽICE - Če bi bilo razpravljanje o komunalnih odpadkih otipljiva zadeva, bi ga lahko izvažali in z njim zaslužili denar za gradnjo urejenih smetišč. Ker tak izvoz ni možen, so razprave o odpadkih še vedno samo nedonosni pogovori o eni najbolj zgočih tem v Posavju. Pri tem je res, da so te razprave vse bolj tudi pogajanja o denarju in za denar, ki so ga Posavci zagledali za komunalnimi odpadki.

Da imajo smeti tudi finančno plat, ki se jo izplača upoštevati, se je pokazalo v Brežicah ob najnovejšem iskanju prostora za komunalno smetišče. Občina je iskala začasno lokacijo na podlagi javnega razpisa. Prijavile so se tri krajevne skupnosti, med njimi KS Cerklje in Dobova. Prva je predlagala kot lokacijo enega svojih peskokopov, druga Kostajnico pri Ločah, in slednjo je občina tudi izbrala.

KS Cerklje, ki se je na razpis odzvala s peskokopom, je v predhodnih pogajanjih trdila, da ponuja dolgoročno rešitev. Peskokop je dober že sedaj. Če bi ga pogobili in material prodali, bi občina dobila ne samo dodaten prostor, pač pa tudi denar za ureditev deponije. KS Cerklje je pri tem računala na odškodnino za zemljišče, kjer bi bila deponija. Zdjaj občina nekaj tisoč mark visoko

mesečno smetarsko odškodnino izplačuje Dobovi, ki ima občinsko odlagališče odpadkov.

Dobovčani, ki se že leta večih dobesedno dušijo v nesnagi, pripeljeni iz cele občine, skušajo pojasniti, da so dovoljenje za dovoz odpadkov v dobovsko krajevno skupnost podaljšali iz čiste solidarnosti z ostalim prebivalstvom in vodstvom občine. Pri tem ne skrivajo, da bodo naredili pravico hajko, če bodo smetarski kamioni tudi v prihodnje dostavljali nesnago prav v upravno središče krajevne skupnosti. Lokalni ultimatum Kolešniku je glede tega naslednji: same Dobove vam za smeti ne damo več, najemite Loče ali pa ničesar!

Mogoče gre res za pristonek iz solidarnosti. Ciril Kolešnik, predsednik občinskega izvršnega sveta, namreč zatrjuje, da v tem trenutku ne pozna boljše lokacije, kot je omenjena do-

PARKIRNINE NE ODGANJAJO KUPCEV!

BREŽICE - Lastniki in uporabniki poslovnih prostorov na Cesti prvih borcev in Bizeljski cesti so se podpisali pod protest zaradi pobarvanja parkirnine v mestu in zahtevali takojšnjo ukinitve odloka o tem, saj menijo, da jim parkirnine odganjajo stranke. Občinski sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja ter izvršni svet sta nasprotnega mnenja. Menita, da je s parkirninami vzpostavljen red na omenjenih parkirnih, ki so bila prej že zjutraj zatrpana z avtomobili uslužbencev. Tako kupci običajno niso imeli prostora za parkiranje, na najslabšem pa so bili tisti, ki so prihajali od drugod in mesta niso poznali. Pobiranja parkirnin ne nameravajo ukiniti.

Kar zadeva omenjeno najnovejšo iskanje začasnega komunalnega smetišča, s Cerkljami nehoti sogovorska, do katere je vlada prišla z razpisom. Cerkljanskega peskokopa se boji kot vraga križa, ker bi trajalo najmanj pol leta, da bi spravili skupaj potrebna dovoljenja za strasanje odpadkov v peskokop. Za ta pisarniški križev pot pa ni ne časa ne denarja.

Kar zadeva omenjeno najnovejšo iskanje začasnega komunalnega smetišča, s Cerkljami nehoti sogovorska, do katere je vlada prišla z razpisom. Cerkljanskega peskokopa se boji kot vraga križa, ker bi trajalo najmanj pol leta, da bi spravili skupaj potrebna dovoljenja za strasanje odpadkov v peskokop. Za ta pisarniški križev pot pa ni ne časa ne denarja.

lašajo Ribničani. Smetišču na lokaciji Kostajnica pri Ločah malo nasprotujejo, češ da jim je preblizu.

M. LUZAR

Ali slačilnice razgaljajo podrobnosti?

V Brežicah pobuda za odstop Kolešnika in Oršaniča

BREŽICE - "Zahtevam odgovornost in dajem pobudo za odstop predsednika izvršnega sveta in skupščine občine Brežice. Pozivam vse poslance, da zaradi varstva zakonitosti in tudi zaradi varstva javne dobrine mojo pobudo podprete in tako dokažete svoje dejansko prizadevanja za uveljavitev pravne države." Tako je rekel v svoji razpravi na nedavni seji brežiške občinske skupščine delegat Ciril Zupančič.

Pred tem je Zupančič, ki je bil pred časom ob svoj resor v brežiškem izvršnem svetu, brežiški vladi in njenemu predsedniku Cirilu Kolešniku na seji skupščine očital vrsto nepravilnosti. Po Zupančičevih trditvah naj bi bil izvršni svet odgovoren za veliko povečanje stroškov montaže "sotora" ob osnovni šoli. Drugo oporo za svojo kritiko je Zupančič našel v sedanjih gradnji slačilnic na mestnem stadionu. Rekel je, predstavlja objekt milijon mark vredno investicijo, kar je desetkrat več denarja, kot naj bi ga v slačilnice investirali po prvotnih načrtih. Ciril Zupančič je zatrdil, da so "slačilnice" črna gradnja. Ciril Kolešnik naj bi bil po Zupančičevih besedah silil upravne organe k izdaji potrebnih dovoljenj. V objektu, ki naj bi predstavljal slačilnice, je po Zupančičevih navedbah komaj 10 odst. prostora za slačilnice.

Zupančič je ob vsem tem dejal, naj zaradi preokrajšenih pristojnosti Kolešnik odstopi. Rekel je tudi, da Kolešniku škrti hrbet predsednik skupščine Teodor Oršanič in da naj zato odstopi tudi ta.

L. M.

kultura in izobraževanje

ZAHVALA SOBANOVI - V zahvalo za sodelovanje je Stanku Sobanu, bratu pokojne Eme, Gregoričeve zaročenke, in njeni sestri dr. Minki Soban direktor ZNKD Novo mesto Danilo Breščak izročil monografijo slikarja Božidarja Jakca. (Foto: T. Jakše)

- Živeti pomeni v prvi vrsti ljubiti življenje. (Pierson)
- Ne poznam nobenega bolj zanesljivega znamenja zrelosti, kot je dobrota. (Tolstoj)
- Srce je bogastvo, ki se ne prodaja in ne kupuje, marveč daruje. (Flaubert)

Zapoznali "Odmev zaprašenih ulic"

Nastop violinistke Petre Gačnik in harmonikarja Branka Rožmana v Dolenjski galeriji je pritegnil številno publiko - Izpolnjen dolg "Novomeških poletnih večerov"

NOVO MESTO - Četrkov nastop Novomeščanom že dobro poznanega dua, violinistke Petre Gačnik in harmonikarja Branka Rožmana, je številni publiko, ki je doobra napolnila prostore Galerije, res izvenel kot odmev - na pravkar minulo vroče poletje namreč, v katerem je zaradi spleta okoliščin, žal, med drugimi odpadel tudi v "Novomeških poletnih večerih" že napovedani nastop omenjenih virtuozov. Zdjaj je bil na splošno zadovoljstvo vseh dolg opravljen.

Svojo publiko sta mlada glasbenika popeljala na zares zanimiv, mestoma temperamenten, mestoma lirichen sprehod po ljudski in umetni glasbeni zakladnici Evrope od ruskih step preko madžarskih in slavonskih ravnic, zagonetnega Balkana ter vezirane srednje Evrope do spogledljivega Pariza, poln notranje dramatičnosti, ki jo pričarajo prefinjena improvizacija, vživeta in usklajena igra dveh ljudi na odru in izživajoč, skoraj bi lahko rekli erotičen medsebojni odnos dveh suverenih instrumentov, ki sta svoj čas znala razgibati večere ob prašnih cestah - violine in harmonike.

"Večino skladb s koncerta, ki sva jih nocoj predstavila, je del železnega repertoarja, ki sva ga v večjih ali manjših fragmentih že večkrat izvajala na otvoritvah razstav in drugih prireditvah. Pripravljava pa nov izbor, novo celoto, ki bo v glavnem sestavljena iz francoskih napevov in filmske glasbe," pravi Petra Gačnik, po rodu Novomeščanka, sicer pa študentka glasbene akademije v Ljubljani. Pravi, da pomenijo nastopi zanjo predvsem sprostitvev ob študiju na akademiji, z nastopi pa sprva nista imela posebnih načrtov, ampak so

prihajale ponudbe same po sebi. Tudi Branko Rožman je še študent, v Ljubljani študira goddarstvo, doma pa je iz Brežic. Glasba ga je tako prevzela, da je sklenil, da se bo posvetil tudi temu študiju. S Petro bolj ali manj redno, odvisno pač od študijskih in drugih obveznosti, skupaj igrata približno dve leti. Zgovorno je tudi njegova pripoved o tem, kako sta se spoznala: "Nekega čudežnega večera ob luninem siju sem

VEČER SLOVENSkih KANTORJEV

NOVO MESTO - V sredo, 13. oktobra, ob 20. uri bodo v novomeškem Domu kulture nastopili Slovenski kantorji, vokalna skupina, sestavljena iz devetih glasov. Ob spremljavi lutnje, ki jo igra Uroš Lovšin, bo skupina izvajala madrigalno komedijo "Festino ..." italijanskega skladatelja Adriana Banchierija, ki je delo napisal leta 1606. Umetniški vodja Slovenskih kantorjev je Janez Cof, larde je izdelal Mitja Bavcon, pripovedovalca pa je Aleš Valič.

"SLAVA VOJVODINE KRANJSKE" - V krški galeriji so 1. oktobra v navzočnosti krškega župana, nekaterih kulturnikov in dokaj številnih drugih obiskovalcev odprli likovno razstavo akademskega slikarja Jožeta Marinča s tem naslovom. Ob otvoritvi je o slikarju in njegovih umetniških širše spregovorila Ida Tomše, kustodinja Galerije Božidar Jakac. Razkrila je, da je v ozadju v petek odprte razstave Slava vojvodine Kranjske iz 1689. leta in tudi leto 1991 z vsemi za Slovenijo pomembnimi dogodki. Otvoritev je spremljal kulturni program, v katerem so nastopili pianistki Karolina Vegelj-Stopar in Sanja Selak ter klarinetist Robert Pirc. Omenjena razstava je zadnji iz vrste dogodkov, ki jih je Krško pripravilo v čast Valvasorju. (Foto: L. M.)

Lainščku prva nagrada

Za roman 30 tisoč mark iz sklada Vladimirja Slejka

LJUBLJANA - Med petimi konkurenti, ki so se v končni izbiri potegovali za nagrado 30 tisoč mark, je komisija izbrala roman Avstralni niz pisatelja Ferija Lainščka.

Na natečaj za najboljši roman leta, ki ga je razpisal Sklad Vladimirja Slejka, je prislo 57 del, petčlanska žirija (v sestavi Tomo Virk, Matevž Kos, Mojmir Ocvirk, Bojana Leskovar in Vladimir Slejko) pa je med njimi izbrala pet avtorjev, ki se je v finalu borilo za prvo nagrado. "Pet veličastnih", kot so jih tudi imenovali, sestavljajo poleg zmagovalca Lainščka še Miha Mazzini (Zbiralec imen), Franjo Frančič (Sovraštvo), Peter Malik (Lovišča) in Andrej Morovič (Tekalec).

Sklad Vladimirja Slejka je natisnil "pet veličastnih" v nakladi 30 tisoč izvodov, kar je zelo veliko, saj se dobre knjige pri nas prodajajo največ v nakladi 5 ali 6 tisoč izvodov. "Prepričan sem, da se mi bo to obrestovalo, saj so knjige kakovostne in mislim, da se bodo dobro prodajale. Cena pa je tudi več kot ugodna, saj stane vseh pet romanov le 2.500 tolarjev," je na predstavitvi petih finalistov povedal Sleko.

Vsem petim delom je skupno to, da pri njih najvažnejša zgodba, ki bralca pritegne, da je knjige ne odloži, dokler je ne prebere, sicer pa predstavila vsaka svoj svet, ki ji ga je vdihnil avtor.

L. M.

Bomba utrnila ustvarjalno življenje

3. oktobra 1943 je nemška bomba na vratih novomeške bolnišnice utrnila življenje nadarjenemu novomeškemu umetnostnemu zgodovinarju Jožetu Gregoriču (roj. leta 1912)

NOVO MESTO - Petdeset let kasneje, na predvečer dneva njegove smrti, v soboto, 2. oktobra, je bila v prostirski dvorani novomeškega Kapitlja slovesnost, na kateri so o njegovi osebnosti in delu spregovorili strokovnjaki, slovesnosti pa so se udeležili tudi mnogi, ki so pokojnika osebno poznali - med temi omenimo le nadškofa Alojzija Turka in prof. Janka Jarca - ali pa jih je pritegnila njegova zanimiva, a doslej dokaj prezrta usoda.

Navzoče je na Kapitlju pozdravil prošt Jožef Lap, ki je poudaril, da ni slučaj, da je Kapitelj odstopil svojo knjižnico za razstavo dokumentov in predmetov iz njegovega življenja, saj se je pokojnik kot znanstvenik in kot človek s Kapitljem veliko ukvarjal. Za njim je spregovoril direktor Zavoda za naravno in kulturno dediščino Novo mesto Danilo Breščak. Zavod namreč nadaljuje delo, ki ga je v Novem mestu zastavil in nakazal Jože Gregorič kot umetnostni zgodovinar in kot konservator. Prav zato se po besedah direktorja Breščaka Zavod čuti dolžnega, da ustrezno zaščiti in dostojno predstavi preostalo zapuščino pokojnika, in se je ob tej priliki toplo zahvalil družini Soban iz Ljubljane za njeno pomoč pri odkrivanju gradiva, ki je povečini v njeni lasti. Po volji Gregoričeve mame jo je namreč prejela njegova zaročenka, zdaj tudi že pokojna Ema Soban.

Obširneje je o življenju in delu Jožeta Gregoriča spregovoril dr. Emilijan Cevc. Spremljal ga je vse od mladostnih časov na novomeškem Bregu preko gimazijskih let v Novem mestu in Mariboru, na univeri v Ljubljani, kjer je študiral umetnostno zgodovino in kjer sta se njuni življenjski poti prvič srečali, pa do tistega

Po otvoritvi razstave je direktor ZNKD Danilo Breščak sporočil novice, da je družina Soban načelno pripravljena vsi dokumentacijo odstopiti v varstvo Zavoda. Maša ob petdesetletnici smrti Jožeta Gregoriča je bila v nedeljo v kapitljski cerkvi.

dne, ko je bil Gregorič ob bombardiranju Novega mesta na pragu bolnišnice ubit. Vprašal se je, ali je bila to sreča za Gregoriča, kajti prihranjen mu je bil hud udarec, saj je bilo mesto, ki ga je tako ljubil, ob bombardiranju močno poškodovano. Vsekakor pa je doživelo mesto dvojno škodo, kajti umrl je človek, ki bi mu po vojni s svojo strokovnostjo in znanjem pri obnovi še kako lahko koristil. Dr. Cevc je predstavil tudi Gregoričovo delo, tako tisto, ki ga je opravil skupaj z arhitektom Marjanom Mušičem na kapitljski cerkvi, kot tisto, v katerem se je praktično in teoretično loteval drugih novomeških znamenitosti. Omenil pa je tudi širši pomen Gregoričevega dela, ki se kaže v številnih objavljenih delih in razpravah, pomebnih za dolenjsko in slovensko kulturno zgodovino.

Franc Baraga je prebral pismo, v katerem je dr. Anton Trstenjak na podlagi Gregoričeve pisave analiziral njegove osebnostne in karakterne poteze, potem pa je umetnostna zgodovinarica Marinka Dražumerič povabila navzoče k ogledu razstave

SREČANJE MLADIH PESNIKOV IN PISATELJEV

KOPRIVNIK NAD BOHINJSKO BISTRICO - Tukaj bo v soboto, 9. oktobra, že 21. srečanje mladih pesnikov in pisateljev. Na razpis za območna srečanja v Radovljici, Krškem, Lendavi, Ilirski Bistrici, Mariboru, Slovenj Gradcu in Grosupljem se je prijaviло okoli 200 avtorjev, izmed tridesetih tam izbranih pa sta jih Ivo Frbežar in Goran Gluvič izbrala 11 za srečanje na Koprivniku. Dela udeležencev so objavljena v reviji Mentor, režiser Matija Milčinski pa jih je oblikoval v recital, ki bo predvajan na srečanju. Organizator, ZKO Slovenije, je kot gostjo srečanja povabil pisateljico Marjeto Novak-Kajzer.

V OGNJU - Harmonikar Branko Rožman in violinistka Petra Gačnik v enem izmed njihovih vročih glasbenih srečanj. (Foto: T. Jakše)

in od takrat imava za sabo že veliko zanimivih skupnih doživetij, nastopov in gostovanj."

Petri in Branki želimo, da bi jih skupaj doživela še mnogo. Prijeten večer v Dolenjski galeriji je organizirala Zveza kulturnih organizacij Novo mesto, sceno so po zamisli obeh glasbenikov pripravili absolventi likovne akademije, prostore je odstopil Dolenjski muzej, prireditve pa je finančno podprl Sekretariat za družbene dejavnosti občine Novo mesto.

T. JAKŠE

POKALA SPET VELETOMA

KOČEVJE, ATTEMIS - Na nedavnem tekmovanju harmonikarjev v Attemisu v Italiji sta harmonikarja brata Jože in Stane Veble spet dobila pokala za osvojeno prvo mesto v igranju na diatonično harmoniko, saj sta v B skupini zasedla prvo mesto. Nekoliko manj sreče pa sta imela na tekmovanju harmonikarjev na Pokljuki, kjer se je zbralo nad 60 harmonikarjev, ne glede na kategorijo in vrsto harmonik. Brata sta tam zasedla 7. mesto.

KOSTELSKKE CERKVE NA URAH - Zanimivo razstavo "Kostelski sakralni objekti na nov način" so odprli 1. oktobra v prostorih Ljubljanske banke v Fari. Naivni umetnik zgorje Kolske doline Marjan Leš iz Gerova je v les izrezljal cerkve in kapele, ki stojte na Kostelskem. Na otvoritvi razstave je avtorja (levo) in njegovo delo predstavil predsednik Turističnega društva Kostel dr. Stanko Nikolič (desno), ki je tudi organizator te razstave. Mladi kipar je ustvaril tudi obe skulpturi Petra Klepca, ki stojita na vhodu v KS Osilnica iz smeri Brod na Kolpi in Čabar, pa tudi mnoge turistične table v krajevni skupnosti Osilnica in Kostel. (Foto: J. Primc)

"Partizanska plačilna sredstva"

"V kulturi drsimo navzdol," je na otvoritvi razstave "Partizanska plačilna sredstva" v Kočevju posebej poudaril minister za kulturo Sergij Pelhan

KOČEVJE - V počastitev 3. oktobra, kočevskega občinskega praznika, so v kočevskem muzeju odprli razstavo "Partizanska plačilna sredstva" iz zbirke Zmaga Jelinčiča.

Glavni govornik na otvoritvi je bil minister za kulturo Sergij Pelhan, ki je med drugim poudaril, da je kultura pri nas zapostavljena. Iz proračuna le težko namenjamo denar za kulturo in še tisto malenkost damo predvsem iz bojazni, da nas drugi ne bi imeli za nekulturne. V kulturi smo zdrknili nazaj, zato je upravičena bojazn, da ne bomo več kulturni narod, vprašljivo je celo, če bomo tako sploh še obstali kot narod. Zavzel se je za prenovitev slovenske kulture in ne za njeno radiranje. Ob tem je dodal, da bi nekateri hoteli skriti kar ves NOB, in poudaril, da je razstava "Partizanska plačilna sredstva" tudi dokument o tem, kako je bila ta razvejena.

V imenu Banke Slovenije je nato o partizanskih plačilnih sredstvih in začetkih bančništva med vojno govoril Janez Majce. Razstavljeno zbirko je predstavil Zmago Jelinčič, pred-

vsem še partizansko denarno službo po posameznih slovenskih pokrajinah, in pri tem dejal, da je še posebno nosen na partizanska denarna sredstva iz tistega časa, ki je danes v Avstriji. Nato je predstavil še svojo pravkar izdano knjigo "Sloven-

ska partizanska potrdila". Povedal je, da bosta pod istim skupnim naslovom "Slovenska numizmatika" izšli še dve njegovi knjigi na to temo. Prvo knjigo je podaril ministru Pelhanu z željo, da bi bilo v bodoče več posluha za podobna dela. To knjigo

Razstava je postavljena v stranski dvorani Šeškovega doma, v kateri je pred pol stoletja od 1. do 3. oktobra zasedal Zbor poslancev slovenskega naroda. Posvečena je temu dogodku, sicer pa so prav v Kočevju in na Kočevskem takrat tiskali tudi razna partizanska plačilna sredstva.

je namreč izdal v samozaložbi, v njej pa je tudi izjava nekdanjega Capudrovega ministra za kulturo, da ta knjiga "ni primerna za subvencioniranje". Minister Pelhan se je za knjigo zahvalil in obljubil, da bo ministrstvo podpiralo izdajanje takih del in se bo Jelinčiču skušalo oddolžiti tudi za nazaj.

J. PRIMC

dokumentov in predmetov iz Gregoričevega življenja v kapitljski knjižnici, ki jo je ob tej priliki odprla sestra pokojnikove zaročenke dr. Minka Soban, in razstave njegovih publiciranih del, ki je postavljena v Studijski knjižnici Mirana Jarca.

T. JAKŠE

EX TEMPORE MLADIH

ČRNOMELJ - Občinska zveza prijateljev mladine Črnomelj je pod pokroviteljstvom podjetja Unior organizirala 12. slikarski Ex tempore mladih likovnikov Bele krajine na temo "Odsev jeseni v Poljanski dolini". Mladi likovniki iz vseh belokranjskih osnovnih in srednjih Sol so se zbrali k ustvarjanju v petek, 1. oktobra, v Starem trgu ob Kolpi. Njihovi izdelki bodo razstavljeni v avli Kulturnega doma v Črnomlju od 8. do 15. oktobra, potem pa bo razstava slikaevala po belokranjskih solah.

SLIKARSKA KOLONIJA

SEMIČ - V ponedeljek se je pričela v Semiču 7. slikarska kolonija. Petnajst slikarjev iz Slovenije, Italije in Hrvaške bo slikalo do petka, 8. oktobra, ko bo ob 19. uri v tukajšnjem hotelu Smuk otvoritev razstave njihovih del. Na slovesnosti ob otvoritvi bodo prebrali pesmi domačina Lojzeta Krakarja. Da je kolonija lahko nemoteno stekla, so priskočili na pomoč občinski izvršni svet in številni sponzorji.

FOLKLORNA SKUPINA ZBIRA POMOČ

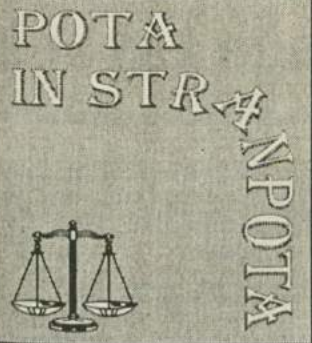
SEMIČ - Tukajšnja folklorna skupina "Semiška ohect", ki je ena redkih v črnomaljski občini, ki redno vadi, odputuje 11. novembra na martinovanje v Berlin. V ta namen so obnovili narodne noše, za kar so dobili denar iz občinskega proračuna ter od obrtnikov Antona Malenška in Antona Kambiča. Čeprav so nekaj denarja prihranili od nastopov folkloristi sami, to ni dovolj za stroške prevoza. Zato sedaj zbirajo pomoč pri obrtnikih in političnih strankah v semiški krajevni skupnosti. Vsem, ki so jim že pomagali, se najlepše zahvaljujejo ter hkrati pričakujejo, da bodo odvezali mošnjček tudi tisti, ki tega doslej še niso storili.

Umrli Matej Bor

LJUBLJANA - V enainosemdesetem letu je prejšnji teden umrl pomembni slovenski pesnik, dramatik, pripovednik, prevajalec in kritik Matej Bor, katerega pravo ime je Vladimir Pavšič. Leta 1937 je v Ljubljani diplomiral na slavistiki. V NOB, kjer je sodeloval od leta 1941, je bil kulturni delavec, po vojni pa je delal kot novinar, direktor Drame in svobodni pisatelj. Imel je več vidnih funkcij v pisateljskih društvih in združenjih, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti pa je bil od leta 1965. Med prvimi v Sloveniji je bil tudi pobudnik gibanja za varstvo okolja. Med literarnimi deli iz partizanskega obdobja sta zlasti znani pesniška zbirka Previharimo viharje in igra Raztrganci, od poveljnih del pa je najbolj znan in v tuje jezike najbolj prevajan ciklus pesmi Sel je popotnik skozi atomski vek.

CONESTABO NA SEVNIŠKEM GRADU - V galeriji sevniškega gradu so v četrtek odprli razstavo Tržačana Piera Conestaba. Italijanskega slikarja je predstavil sevniški akademski slikar Alojz Konec, s katerim sta že nekajkrat skupaj ustvarjala na likovnih in slikarskih kolonijah. Conestabov opus obsega celo pahljačo različnih grafik in slik od nadrealistično obarvane figurative suhe igre v grafiki do abstraktnih ekspresionistično konceptualnih barvnih slik. S posluhom izbira različne materiale: od pastelov, akrilov in pigmentov barvnega prahu do sprejev in katrana, ki jih vzporedno nanaša na papir, platno ali karton. Kritiki ga opredeljujejo kot slikarja novega vala oziroma transavangarde ali postmoderne. (Foto: I. Vidmar)

dežurni poročajo

IZ SOBE ODNESEL 15 TISOČAKOV - 1. oktobra je neznan storilec prišel v odklenjeno hišo v Velikem Gabru in iz sobe ukradel 15.000 tolarjev. Neznanka policija še išče.

UKRADEL AVTORADIO IN KASETE - V noči na 3. oktober je neznanec na parkirnem prostoru na Otočcu vlomil v osebni avto, in odnesel avtoradio in kasete. Lastnika J. Š. iz Sentičnjeja je oškodoval za 35.000 tolarjev.

ODPELJAL PRIKOLICO Z OD-PADNIM LESOM - 30. septembra je nepridiprav z dvorišča stanovanjske hiše v Volčičevi ulici v Novem mestu odpeljal prikolico osebnega avtomobila, na kateri je imel lastnik J. Z. naložen odpadni les. S tem dejanjem je oškodoval lastnika za 150.000 tolarjev.

OB TORBICO IN DENAR - 1. oktobra zvečer je neznan storilec na parkirnem prostoru v Novem mestu vlomil v osebni avto in z zadnjega sedeža ukradel žensko torbico, v kateri je imela M. I. iz Šmarjeških Toplic dokumente in denar. Neznaneč ji je povzročil za 30 tisočakov škode.

MED PREPIROM JO JE UDARIL - 37-letni I. Š. iz Mahovnika je utemeljeno osumljen, da je 3. oktobra med preprirom udaril 72-letno F. S. iz Kota pri Semicu, ki je po udarcu padla po tleh in se hudo poškodovala.

DENARNICO ODVRGEL, DENAR PA ODNESEL S SABO - 2. oktobra je neznan storilec v Rakovniku prišel v odklenjeno stanovanjsko hišo in v sobi vzel moško denarnico, jo v bližini hiše odvrgel, tolarje in devize pa vzel sabo. S tem je lastnika M. Š. iz Podbrege oškodoval za okrog 36.500 tolarjev.

POLETI VLAMLJA, POZIMI JE V ZAPORU

BREŽICE - Brežiški policisti in kriminalisti UNZ Krško so 20. septembra prijeli 41-letnega Ivana N. iz Brežic, ki se 16. septembra ni vrnil v novomeški zapor, kjer prestaja kazen. Ivan N. in njegova začasna prijateljica, 39-letna Lidija K., sta v tem času izvršila 22 vlomov in 3 poskuse vloma na območju Bizeljskega in krađa hrano, oblačila, kuhinjske pripomočke, radiokasetofone in podobno.

Lastnika lokala napadli specialci

V Leskovcu pri Kršnem napadli lastnika lokala Cafe Polc - Lokal obiskali, ko je bil že zaprt - Po drugi prijavi prišli policisti - Bodo fantje za to odgovarjali?

LESKOVEC PRI KRŠNEM - Neljubih incidentov, v katere je vpletena tudi policija, je zadnje čase kar precej. Zadnji takšen se je zgodil v Krškem, ko jih je od mladih policijskih specialcev, ki med tednom branijo našo južno mejo, dobil lastnik Cafeja Polc v Leskovcu pri Krškem, Borut Pevec.

V nedeljo, 19. septembra, ponoči je skozi stranska vrata vstopilo v lokal deset ljudi, kljub temu da je bil lokal že zaprt, so bili vsi postreženi. Takrat je Pevec prijatelj Zoran Šolaja hotel plačati svojo pijačo, fantje za šankom, ki jih je srečal že v nekem prejšnjem lokalu, pa so ga začeli izzivati. Uniformirani policisti se za to niso zme-nili, zato se je za svojega prijatelja potegnil Pevec. Prišlo je do prekanja, medtem je Šolaja uspešno oditi, za njim je odšla tudi družba s policistoma in lastnik lokala je ostal sam z razgretimi mladeniči. Vse huje so izzivali in Pevec jih je hotel odstraniti

iz lokala, takrat pa je začelo padati po njem.

Pevec se je potem napolil na policijsko postajo v Krško in napad prijavil. Ko se je vrnil v lokal, so bili nasilneži še vedno tam, in ker jim ni hotel postreči s pijačo, so si postregli sami. Pevec je bil tako prisiljen oditi

IZ SILOSA ZNOSILA VEČ VREČ PRAŠKA

GRADAC - 44-letni Ž. K. in 41-letni A. C., oba iz Ljubljane, sta osumljena tatvine. 2. oktobra sta kot kooperanta podjetja Elpro delala na montaži protipožarne varnosti v silosih Republiške direkcije za blagovne rezerve Gradac. Med delom sta iz skladišča silosa v avto znosila 20 različnih vreč pralnega praška in 50 kosov mila. Direkcijo sta oškodovala za 21.500 tolarjev.

NEKDO JE STRELJAL NA AVTOBUS

STRAŽA - 28. septembra je A. N. peljal avto od Soteske proti Straži. Med vožnjo je v bližini silosa neznanec ustrelil v avto in krogla je prebila šipo na desnih vratih avtomobila, vendar na srečo ni nikogar poškodovala, čeprav je bil avto poln dijakov srednje gostinske šole. Policisti primer še raziskujejo.

MED PREPIROM GA JE SKUŠAL UMORITI

VINICA - 32-letni V. F. iz Hrasta pri Vinici je osumljen kaznivnega dejanja poskusa umora. 2. oktobra je med 54-letnim J. H. iz Hrasta pri Vinici prišlo do preprirom, že dalj časa sta bila namreč v mejnem sporu. Med preprirom je osumljenec nekajkrat udaril J. H., da je padel po tleh, nato pa je vanj uperil samokres, vendar mu ga je oškodovanec prijatelj iztrgal iz rok. Policisti so osumljenca privedli k preiskovalnemu sodniku, ki je zanj odredil pripor.

NA KAVO IN V KRKO - V noči od četrta na petek sta si mlajša Ljubljancina privoščila skodelico kave v Gradu na Otočcu. Ko sta silovito speljala s parkirnega prostora pred gradom (njuna športna toyota je imela kar 208 konjskih moči) in zavila na mokre deske lesenega mostu, ju je najprej zaneslo na levo stran mostu, kjer se je vozilo odbilo od leve ograje na desno stran; kjer sta čelno trčila v nosilne stebričke, prebila ograjo in končala v hladni vodi Krke. Čeprav je avto takoj potonil jima je še uspelo zlesti iz kabine in sta nepoškodovano priplavala na breg. Dragoceno vozilo so ob pomoči potapljačev Kluba za podvodne aktivnosti Novo mesto iz Krke izvekli novomeški gasilci. (Foto: I. V.)

Nemočni kočevski policisti

Težave s kontrolo ob meji, ker ni ceste ob Kolpi - Še o beguncih, Romih, mamilarjih itd. - Izsiljevanje otrok v šolah

KOČEVJE - "Naraščanje mladinskega kriminala je tudi posledica dejstva, da je učitelj izgubil čast in oblast," je med razpravo o poročilu policijske postaje Kočevje za lani na zadnji skupni seji zborov občinske skupščine Kočevje poudarila delegatka prof. Meta

Prelesnik. Naj dodamo še nekaj misli iz razprave oz. iz vprašanj delegatov in odgovorov nanje, ki jih je podal komandir PP Kočevje Miro Ješelnik.

Vsi vemo, da mamila v Kočevju so, vendar letos nismo evidentirali nobene kršitve s takim obležjem. K odkrivanju teh pojavov so pritegnjene tudi druge institucije. Nadzor nad priseljevanjem Romov je, a policija nima drugih možnih ukrepov, kot da jih preda sodniku za prekrške. Je nekaj primerov, ko žive novomeški Romi na našem območju že več mesecev.

Tudi pri nadzoru beguncev je policija zgubila večino pristojnosti, ki jih je v začetku imela. Ta je zdaj prepričen predvsem Rdečemu križu, Upravi kriminalistične službe in drugim. Begunec je dovoljen prosto gibanje po Kočevju in vseh občini, če imajo begunsko izkaznico. Veliko je neprijavljenih, predvsem tistih, ki stanujejo pri sorodnikih. Po približni oceni je v občini trenutno 600 do 700 beguncev, verjetno pa tudi več.

J. PRIMC

KAKO KONTROLIRATI PRISELJENCE? - Delegat Ivan Škerjanec (desni) je na zadnji seji zborov občinske skupščine Kočevje vprašal komandirja policijske postaje Kočevje, Mira Ješelnika (levi), kako onemogočiti priseljevanje nezakonskih tujcev.

še enkrat na policijo, in ko se je vrnil, sta v Cafe prišla ista policista, kot sta prej vstopila skupaj z razgretimi mladeniči. Naredili naj bi zapisnik, pri tem pa razgreti niso hoteli povedati svojih imen. Medtem je izpred lokala izginilo tudi terensko vozilo Puch.

● Na UNZ Krško so incident potrdili, vendar so dodali, da ga niso povzročili njihovi policisti, ampak policijski specialci Ministrstva za notranje zadeve, ki so na tem območju z nalogo, da varujejo južno mejo. Čeprav se je Pevec ves čas dozevalo, "da na policiji vsi vse zelo dobro vedo in pač ščitijo drug drugega", pa na krški UNZ pravijo, da pred napakami, ki so jih policisti storili, ne ščitijo nikogar. Raziskava je v teku in fantje bodo morali za svoje napake odgovarjati.

Naslednji dan je Pevec še enkrat odšel na policijo in povedal, kaj se mu je zgodilo. Odšel je tudi v brežiško bolnišnico, kjer so mu predpisali 14 dni strogega mirovanja.

J. D.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● V dveh različnih krajih sta dva lastnika čez noč ostala brez vrat. Prvi, ki ga je nepridiprav "obiskal" v času med 17. in 24. septembrom, je ostal brez hrastovih vhodnih vrat pri nedograjeni stanovanjski hiši v Kvasici. Tat je lastnika D. P. iz Črnomlja oškodoval za 25 tisočakov. Lastnica nedograjene stanovanjske hiše S. P. iz Srednjega Lipovca pa je bila iz 26. na 27. september ob garažna vrata, vredna 30 tisočakov.

● Dolgoprstež, ki je te dni vlomil v tovornjak hladilnik, parkiran pred gostiščem v Stranski vasi, je očitno v njem pričakoval vse drugačno blago kot pa tisto, na katero je naletel. V hladilniku je stvari le razmetal, vendar ni odnesel ničesar. Z vlomom pa je podjetju Intermark Dornberk povzročil za 5 tisočakov škode.

● S. M. iz Novega mesta je gobarska strast stala kar nekaj tisočakov, saj je v njegov avto, ki ga je imel parkiranega ob cesti na Gornci Težko Vodo, vlomil nasilnež, medtem ko je lastnik nabiral gobe. Nepridiprav seveda ni iskal gob, ampak polno denarnico. Iz avta mu je ukradel torbico z dokumenti in lastnika oškodoval za 20.000 tolarjev.

KRONIKA NESREČ

KOLESAR OB ŽIVLJENJE - 30. septembra ob 18.25 se je 19-letni Robert G. iz Brežic peljal z avtomobilom iz smeri Krške vasi proti Cerkljam ob Krki. Zaradi neprimerne hitrosti in vožnje po sredini ceste je z vzratnim ogledalom trčil v krmilo kolesarja, 29-letnega Boruta T. iz Brežic. Da bi peljal proti Krški vasi. Ne da bi ustavil vozilo, je Robert G. z neznanjansko hitrostjo vožnjo nadaljeval proti Cerkljam.

Ko je ponovno vozil po sredini ceste je opazil nasproti vozečega kolesarja, 27-letnega Roberta I. iz Brežic. Da bi se izognil trčenju, je začel močno zavirati, vendar je kljub temu trčil v kolesarja. Kolesarja je odbilo 33 metrov daleč na njivo. Povzročitelj je nato nadaljeval z vožnjo diagonalno čez cesto in po 107 metrih trčil v drog električne napeljave ter se ustavil na travnatem nasipu. Kolesar je podlegel poškodbam na kraju nezgode.

MOTORIST SE JE PREVRNIL - 2. oktobra okrog 18. ure se je na lokalni cesti pri naselju Ivan Dol zgodila prometna nezgoda. 38-letni Martin R. iz Krškega je vozil brez vozniškega dovoljenja kolo z motorjem po lokalni cesti proti Goleku. Izven naselja Ivan Dol je zapeljal na levo neutrjeno bankino, na kar ga je zaneslo v desno na cesto, tam pa je padel in se po več kot 8 metrih drsenja ustavil. Na kraju nesreče je bil mrtev.

Kje je pogrešani?

SEVNICA - V noči z 21. na 22. september je iz Doma upoko-jencev in oskrbovancev Impoljca iz Sevnice odšel neznan kam Jakob Martin Rožič, ki se je rodil 16. septembra leta 1936, doma iz Sel pri Semicu v črnomaljski občini. Možakar je bil menda oblečen v modre delavske hlače, karirasto srajco in črno jopico.

Kdor ga je videl in o njem kaj ve, naj pokliče najbližjo policijsko postajo ali dom na tel. številko (0608) 81 - 210.

Malo drugače o "slovenski sramoti" na Dobu

Po sledih pisanja Adolfa Štormana v Kajuh, kjer je ostro skritiziral ravnanje vzgojne službe z obsojenci na Dobu - Kaj o tem pravijo na Dobu? - V razmislek ob sprejemanju nove kazenske zakonodaje

V Franciji je pred kratkim 43-letni Patrick Tissier med prostim izhodom umoril in posilil osemletno dekletce. Umor in posilstvo pa ni bil njegov prvi zločin, leta 1970 je bil zaradi umora in "posmrtnega" posilstva prijateljice obsojen na 20 let zapor. Po trinajstih letih je dobil prvi prosti izhod; zopet je posiljeval in dobil za to deset let. Letos pa je med prostim izhodom umoril in posilil osemletno dekletce. Zločin, nad katerim se zgraža cela Francija, je v javnosti sprožil glasne debate o ostrih kaznovanih politikah za tovrstne zločine. Francoski pravosodni minister namerava v parlamentu predlagati osnutek zakona, ki naj bi preprečil, da obsojence za umore ali posilstva otrok izpustijo pred odsluženjem izrečene kazni.

Ta primer nima na prvi pogled ničesar skupnega z nedavnim pisanjem Adolfa Štormana v Kajuh o zaporu na Dobu, ki naj bi bil po njegovem mnenju slovenski holokavst, kjer se zapornike psihično ubija v imenu ljudstva, po drugi strani pa zbuja javne razprave v Franciji kot tudi Štormanova pisanje skupna vprašanja: Kakšno kaznovano politiko bi morala imeti država? Kaj početi z zaporniki, ko prestajajo kazni? Kako z ugodnostmi zapornika, med katerimi je najbolj zaželen prost izhod in zaradi katerega prihaja najpogosteje do konfliktov? Kdo in kako naj o tem odloča? Vemo, da so zaporniki obsojeni za različna dejanja in za različno dolgo dobo. Kaj je z obsojenci, ki so zagrešili zločine? Tudi pri nas bo o tem verjetno izrečeno še veliko besed, saj novi slovenski kazenski zakon še ni sprejet, je še v osnutku. Do tedaj pa se v slovenskih zaporih držijo stare zakonodaje iz leta 1979.

Adolf Štorman, ki je preživel kot obsojenec na Dobu dva meseca, sedaj prestaja kazen v celjskih zaporih, kamor naj bi ga po njegove premestili, ker je bil na Dobu nevaren. V času, ko je bil na Dobu, si je v svoj dnevnik

zapisoval nepravilnosti. Na Dobu so povedali, da so za te zapise vedeli, saj tega ni skrival. Njegove kritike letijo predvsem na vzgojno službo skupaj z vodstvom. Vzgojni službi očita tudi uničenje širši javnosti znanega obsojenca Darka Škode. Nasploh trdi, da so metode vzgojne službe zastarele in "da je tako organiziran vzgojni sistem v Dobu slovenska sramota". V pisanju navaja konkretna imena zavodskih delavcev, ki jih je okvalificiral najprej kot sadiste in šele nato kot ljudi s trdo roko. Ker so obtožbe dokaj hude, nas je zanimalo, kaj o tem pravi druga stran. Na Dobu so nam najprej zatrdili, da tovrstno pisanje ni edino v zadnjih treh letih, o tem so pisali že razni obsojenci, in da praviloma na posamezna mnenja obsojencev v medijih ne odgovarjajo. Vendarle smo se dogovorili za pogovor.

Adolf Štorman v Kajuh med drugim priznava, da je stanje v avstrijskih zaporih na najnižji evropski ravni, da so prostori za prestajanje kazni umazani in da je po petih mesecih preiskovalnega zapora v Avstriji zahteval izročitev slovenskim pravosodnim organom. Pri Avstrijih je pohvalil le to, da obsojenca pustijo pri miru. Dob je po

njegove neprimerne boljše za obsojence, vendarle pa je ostro skritiziral vzgojno službo. Jože Podržaj, dipl. psiholog in pomočnik upravnika je na to dejal: "Za takšne kritike nismo pretirano občutljivi, ker je naše delo takšno, da se vsakodnevno soočamo z zelo ostrimi kritikami s strani obsojencev. Glavni konflikt je med obsojencem in kaznovanim sistemom. Štorman sicer hvali, da v Avstriji obsojenca pustijo na miru, ne pove pa tega, da ta mir pomeni tudi to, da ni upravičen do nobenih ugodnosti. Šele tri mesece pred iztekom prestajanja kazni, ne glede na to kako dolgo kazen prestaja, obsojenec lahko prvič zaprosi za izhod, ker se mu kazen izteka. Darko Škoda, ki je kazen prestajal tudi na Švedskem, je potrdil, da smo pri nas veliko bolj liberalni. Kar se tiče njegove psihične zlomljenosti, pa le to, da je hodil na psihoterapijo v Zagreb, da je ves čas pod psihično oskrbo in bi bilo pojasnilo glede njegovega psihičnega stanja treba poiskati predvsem tam."

Po Podržajevem mnenju je naš kaznovani sistem v primerjavi z drugimi evropskimi državami med najbolj liberalnimi, saj postavlja v ospredje človeka. "Večina nespornostev izhaja iz ne dovolj definiranih pojmov, predvsem pri ugodnostih obsojencev," pravi Podržaj. Eno so pravice obsojencev, ki so v kazenskem zakonu in Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij jasno opredeljene (obiski, spreho-di, dopisovanje), drugo pa so ugodnosti, ki si jih obsojenec prisluži z izpolnjevanjem pogojev, določenih v zakonu; med različnimi ugodnostmi

se obsojenci, razumljivo, najbolj prizadevajo za prost izhod. "O tem, kdo bo dobil prost izhod pa ne odloča le vzgojitelj, čeprav je dolžan pripraviti vso potrebno dokumentacijo. O tem odloča posebna skupina, ki se sestane najmanj enkrat tedensko, v njej pa so: varnostniki, inštruktorji oz. predstavniki delodajalca, vzgojitelji in vodstvo oddelka. Zbrati morajo tudi potrebna mnenja s terena: od policije, Centra za socialno delo, eventualno psihiatra ipd. Ker so vzgojitelji v neposrednem stiku z obsojenci in tudi soodločajo o ugodnostih, jih obsojenci najpogosteje kritizirajo. Največ nezadovoljstva je zaradi pričakovanja ugodnosti." Na Dobu pravijo, da si sistema vzgojnega dela niso oni izmislili, da je to sistem, ki velja v tej državi do sprejetja novega zakona. "V novem zakonu bi mo-

DOB JE NAJVEČJI KAZENSKO - POBOLJŠEVALNI ZAVOD - V njem je trenutno okrog 300 obsojencev, vsi pa imajo daljšo zaporno kazen od enega leta. (Foto: M. Luzar)

rali morda poiskati drugačno delo z obsojenci, da bi vzgojne delavce vsaj delno razbremenili stvari, ki jim jih nekateri pripisujejo. Ne rečem, da ne prihaja tudi do napačnih odločitev, ki so lahko predmet razprav," meni Jože Podržaj. Na Dobu pravijo, da so njihovi vzgojitelji zelo obremenjeni, saj pride na enega vzgojitelja 35 do 40 obsojencev.

Sedaj, ko se nov kazenski zakon in zakon o izvrševanju kazenskih sankcij pripravljata, je še čas, da se o tem razmisli. Nekaj sprememb so v svojem pismu, ki so ga naslovili na predsednika RS Milana Kučana, vladno RS, predsednika DZ RS, državnemu zboru, ministrstvu za pravosodje, ustavnemu sodišču RS, predlagali tudi obsojenci KPD Dob. Med drugim predlagajo, naj se vzgojna služba ukine, naj o ugodnostih razpravljata upravnik in socialna služba, ki bi jo bilo potrebno po njihovem mnenju okrepititi, potem, da naj bi obsojenec podpisal pogodbo o zaposlitvi, da delo ne bi bilo obvezno, da je izolacija nepotrebna itd.

V svetu se je kaznovana politika do obsojencev razlikovala od obdobja do

obdobja, en čas je bila povsem represivna, potem zelo humana, pa zopet delno mešanica obojega, predvsem pa so tu najbolj eksperimentirali Američani, evropske države pa so jih rade posnemale. Po velikem uporu obsojencev na Dobu leta 1974 so se razmere za obsojence pri nas bistveno spremenile, bivanje v zaporih se je za obsojence zelo izboljšalo. Pred tremi leti je zapor na Dobu obiskala tudi mednarodna delegacija, ki je bivanje v zaporih ocenila z najboljšo oceno.

Ocena nekaterih obsojencev je drugačna. Zadovoljnega obsojenca pa verjetno nikoli ne bo, saj mu je vzelo največ - prostost, in kdorkoli bo od-

● "Naše metode s skupinskim delom z obsojenci so podobne metodam, ki jih uporabljajo tudi v drugih evropskih zaporih. Ali so vsi ti postopki in metode za vse najboljše, pa je drugo vprašanje," meni Miha Wohinz, vladni svetovalec v ministrstvu za pravosodje na Skandinavskem. Nove zgradbe, moderna arhitektura, lepa oprema, vsak obsojenec ima svojo sobo, toda odnos do obsojencev je trd, mnogo trši kot pri nas. In prav takšen odnos bo treba uvesti tudi v Dobu," je dodal.

ločal o prostih izhodih, vsem ne bo nikoli ugodil. Sedaj, ko se pripravljata nov kazenski zakonik pa bo treba znati prisluhniti obema stranema, tako tisti, ki se bo borila za več pravic in ugodnosti obsojencev, kot tudi tisti, ki se boji, da ne bi preveč ugodnosti pripeljalo do takšne napake, kot se je zgodila v Franciji, da je prvico do prostega izhoda dobil obsojenec, ki je takoj, ko je prišel na prostost, zagrešil ponoven zločin. Najti rešitev, da bo volk sit in koza cela, pa ne bo ravno lahko.

J. DORNIŽ

Darji še rekord med mladinkami

Tratarjevi rekord, Rovanu in Kostevcu pa zmaga na državnem prvenstvu v mnogobojnih - AK Brežice in Tilia Novo mesto uspešna tudi ekipno

NOVO MESTO - Ob zaključku atletske sezone so na državnem prvenstvu v mnogobojnih brežiški in novomeški atletski enkrat zabeleži. Darja Tratar je svojima pionirskima državnima rekordoma v teku na 80 m z ovirami in šesteterboju dodala še prvi državni rekord med mlajšimi mladinkami, brežiškega trenerja Leopolda Rovana pa sta z naslovoma državnih prvakov razveselila njegov sin Jure in obetavni pionir Ivan Kostevc.

Šentjernejska Darja Tratar, velika up atletskega kluba Tilia, ni pričakovala, da bo že prvo leto nastopanja med mlajšimi mladinkami postavila državni rekord. Zaradi prevelike želje po uspehu je nekoliko razočarala prav v svojih najmočnejših disciplinah, teku na 100 m in teku z ovirami. Odličan nastop v skoku v višino, kjer je s preskočenimi 165 cm zbrala največ mnogobojnih točk, ji je dal novih moči. Odlično je skočila v daljino (544 cm) in tudi v drugih disciplinah je zmagovala in dosegala načrtovane rezultate. V zadnjem nastopu - teku na 600 m - bi ji za rekord zadostoval izid 1:42. Darja je po tem prekrosila samo sebe: prvih 200 m je pretekla v 28 sekundah, kar naj bi ji po ocenah strokovnjakov ob stezi pobralo vse moči, a borbena Šentjernejska se ni dala, zmagala je tudi sedmič in ura na cilju se je zaustavila na 1:38,07. Rekord je padel, Darjin trener Matjaž Zupančič pa je že začel razmišljati, če ne bi veljalo pri njenem treningu posvetiti več pozornosti tudi sedmerboju, čeprav Darja v teku z ovirami dosega celo boljše rezultate, kot jih je slovita Brigita Bukovec v njenih letih.

Državni rekord si je potihem želel tudi Brežičan Jure Rovana, a mu podvig žal ni uspel. Po tekmi je potarnal, da je še nekoliko prepočasen v sprinterskih disciplinah, pa tudi kopje mu ni letelo tako daleč, kot bi moralo. Ker je že vedel, da državnega rekorda v deseterboju ne bo mogel doseči, je letvico v svoji najboljši disciplini, skoku ob palici, po preskočenih 460 cm dal postaviti 490 cm, kar bi bil njegov osebni rekord. Kljub temu da je Jure zrušil letvico na 490 cm, je s prepričljivo zmago dokazal, da je talent, za katerega bomo še slišali, ko bo podiral državne rekorde.

Brežičan Ivan Kostevc je na svoji poti do naslova državnega prvaka pri pionirjih imel kanček sreče, saj so bili najboljši trije ves čas izenačeni. V šestih disciplinah je zbral 6.768 točk, le 22 več od ljubljanske Bradeške, in 55 več od tretejvrščenega Mihe Duriča, člana novomeške Tiliie, ki je najboljšo uvrstitev zapravil v metu kopja. Pri pionirkah je zmagala Beltinčanka Barbara Berden,

Brežičanka Suzana Kos pa peta. Pri članih je zmagal Kranjčan Matjaž Polak, odlični novomeški sprinter Tomaž Božič pa je bil tretji.

Državno prvenstvo v mnogobojnih sta na stadionu pod Portovalom pod pokroviteljstvom vina Brežice družno organizirala atletska kluba Brežice in Tilia Novo mesto, ki sta imela poleg IBL Olimpije na tekmovalni tudi največ uspeha. V ekipnem vrstnem redu so Brežičani zmagali pri moških, kjer je bila Tilia tretja, pri ženskah pa so bile Brežičanke tretje. V skupni razvrstitvi je zmagala IBL Olimpija, druge so bile Brežice in Tilia tretja.

I. VIDMAR

Tek na 1.500 m je zadnja disciplina deseterboja in se je tekmovalci najbolj boji. Jure Rovana (57), mladi up brežiške atletike, je prepričljivo osvojil naslov državnega prvaka med starejšimi mladinci, odličnemu novomeškemu sprinterju Tomažu Božiču (58) pa je s hrabrim tekom na 1.500 m uspelo zbrati dovolj točk za bronasto medaljo pri članih. (Foto: I. Vidmar)

Avto Bum še na čelu

Kočevska obramba je ostala nepremagana tudi v Rogaški Slatini - V nedeljo bo spet igral Novak

KOČEVJE - Nogometaši kočevskega Avto Buma so kljub četrti točki v Steklarjem v Rogaški Slatini ostali na prvem mestu prvenstvene lestvice z enakim številom točk, kot jih imajo Finali in Korotan Suvel. Tudi tokrat se je na mehkem in blatnem igrišču izkazala kočevska obramba, ki domačim ni pustila, da bi zatresli mrežo vratarja Avto Buma, in srečanje se je končalo brez zadetkov. Po besedah direktorja kluba Predraga Simunoviča, ki je po tekmi s Steklarjem pohvalil požrtvovalno igro celotnega moštva, so Kočevci točko v Rogaški načrtovali in načrt v celoti izpolnili. V naslednjem krogu bodo igrali doma z nekdanjim prvotcem Orio Rudarjem; na igrišču bo po petih tekmah počitka ponovno stopil izvrstni napadalec Dušan Novak, ki bo v tandemu z Vujičičem poskrbel, da bo Avto Bum ostal na vrhu prvenstvene lestvice. Srečanje v športnem parku Gaj bo v nedeljo ob 15. uri.

M. G.

KIM D V VITI

TREBNJE - V soboto in nedeljo, 9. in 10. oktobra, bo v športnem centru Vita v Trebnjem teniški turnir za računalniško jakostno lestvico igralcev, starih nad 35 let. Prijave zbirajo v Viti (tel. 44-990) do 7. oktobra. Turnir v Viti bo zadnji iz serije na prostem pred mastersom. Pokrovitelj turnirja bo podjetje IST.

Burja odnesla Novomeščanke

Visok poraz rokometiške Novega mesta

NOVO MESTO - Gostje iz Škofjeh na bile v soboto očitno pretrd oreh za mlado ekipo Novega mesta. Nekoliko bolj groba igra rokometiške Marcusa Burje je že na začetku vrgla iz tira Novomeščanke, ki kljub visokemu porazu niso zapustile slabega vtisa. Škofjeh so si zmago zagotovile že v prvem polčasu, ki so ga dobile s 14:9. V drugem delu Novomeščanke, ki imajo poleg dokaj kakovostne prve postave na klopi le še nekaj neizkušenih mladink, niso mogle iztržiti več od častnega poraza (19:28) proti ekipi, v kateri igra tudi Bosanka Dizdarevičeva (8 zadetkov) in hrvaška reprezentantka Ercegova (7 zadetkov). V domači ekipi se je izkazala Derčarjeva s 7 zadetki. Novomeščanke bodo igrala naslednjo tekmo naslednje soboto v Žalcu.

Šport iz Kočevja in Ribnice

V počastitev občinskega praznika in ob 50-letnici kočevskega zbora so v Kočevju pripravili odbojarski turnir "Medo'93". Obe prvi mesti sta odšli na Bled. Pri ženskah sta se v tekmi za drugo mesto pomerili ekipi L.I.K. Tilia iz Kočevja in Novo mesto. Tokrat so bile boljše Kočevke, ki so premagale Novomeščanke z 2:1. Pri moških je domači PAN Kovinar najprej izgubil z Bledom 2:1 in premagal Sempeter z enakim izidom.

V finalni tekmi malonogometnega pokala občine Kočevje je moštvo Kovnotehne s 3:2 premagalo Sloveniko, v srečanju za tretje mesto pa je Korida premagala Gostišče Lovšin s 5:4.

Na šahovskem turnirju zahodne skupine drže slovenske lige je zmagalo moštvo ŠD Ljubljanske zavarovalnice. Kočevci so zasedli drugo mesto, Starotražani peto in Ribničani sedmo mesto. Na tridenesnem tekmovalju je bil med posamezniki najuspešnejši Jurkovič iz Starega trga.

Na tradicionalnem maratону v Krašni pod Trojanami sta se v 8,5 km dolgem teku ponovno izkazala kočevska tekača: Ozanič, ki je bil drugi v kategoriji od 35 do 45 let, in Kocjančič, ki je v kategoriji nad 45 let zmagal.

V vadbeno-oskrbnem centru slovenske policije v Gotenici so se v policijskem mnogobojju pomerile posebne, specialne in gorske policijske enote. Tekmovalje je sodilo v okvir urjenja in vzdrževanja visoke sptopenje telesne pripravljenosti policijskih enot v posebnih varnostnih razmerah. Polisti so tekmovali v streljanju s pištolo in avtomatsko puško, vzdržljivosti, spretnosti vožnji in krosu. V skupnem vrstnem redu je zmagala specialna policijska enota iz Ljubljane, druga je bila Nova Gorica in tretja Ljubljana. Novomeščani so osvojili ekipno prvo mesto v streljanju s pištolo, kjer je bil med posamezniki Novomeščan Alen Turk tretji.

OD PLANICE DO ČATEŽA

NOVO MESTO - Dušan Mravlje, ki je kot prvi Slovenec lani preteklet razdaljo od Triglava do Portoroža in od Moravskih Toplic do Portoroža, bo prihodnji vikend preteklet še 220 km od Planice do Čateških Toplic. Mravlje, katerega podvig bodo spremljale tudi Slovenske novice in ostali mediji, naj bi "potegnil" za seboj še koga. Na samem startu ga bodo pospremili nekateri rekreativci, pri prihodu na cilj pa se bo tekaška kolona okrepila z domačini in simpatizerji maratona. Celotno karavano bo spremljal tudi Andrej Šifer, ki bo v posameznih krajih pripravil prvi žur. V Novem mestu se bo ustavil na Loku v soboto, 16. oktobra, ob 10.30; od Karteljevega, kjer bo malo pred 10. uro, pa do Loke naj bi ga Novomeščani pospremili v čim večjem številu.

Bile so na pragu Evrope

Rokometiške Kočevja kljub zmagi izpadle iz pokala IHF

KOČEVJE - Kočevske rokometiške je le nekaj sekund delilo od velikega mednarodnega uspeha - uvrstitve v drugi krog tekmovalja za pokal evropske rokometne zveze IHF. Pred nabito polno tribuno kočevske športne dvorane so povratno srečanje s francosko ekipo Dijon začele zelo podjetno in že v 9. minuti nadomestile razliko štirih zadetkov s prve tekme v Franciji. V 15. minuti so Kočevke vodile že s 15:9, prednost pa so na začetku drugega polčasa zvišale na 18:11. Še posebej sta blesteli obe tujki v kočevski ekipi Burjakova in Gorbunova, ki so ju Francozinje še posebej tesno pokrivala. Sredi drugega polčasa so domačinke nekoliko popustile in Francozinje so se jim približale na 20:17, kar je ostalo nespremenjeno celih 10 minut. V tem času sta obe ekipi zastreljali nekaj stoodstotnih priložnosti. Dvajset sekund pred koncem srečanja so bile pri izidu 22:19 v napadu Kočevke, ki bi se z zadetkom ob koncu srečanja še lahko uvrstile v drugi krog pokala IHF. Tudi za to ni bilo dovolj, Francozinje so ji "ukradle" žogo in v hitrem protinapadu dosegle odločilni

Darja Tratar

zadek ter se kljub porazu z 20:22 uvrstile v naslednji krog. Tudi tokrat so Kočevke, podobno kot na tekmi v Franciji, klonile v zadnjih minutah srečanja. Čeprav jim ni uspelo uvrstitve se v drugi krog pokala IHF, so v dveh srečanjih s slovitimi nasprotnicami dokazale, da so pred začetkom državnega prvenstva odlično pripravljene in da bodo v prvi slovenski ligi igrala eno od pomembnejših vlog v boju za naslov prvakinja. M. G.

Dirka "Sandi Papež clasic"

Za konec sezone dirka na makadamu - Fink prvi na Miklavžu - Papežu in Erženu je srečo prinesla srečka

GORJANCI - "Sandi Papež clasic" so poimenovali novomeški kolesarski delavci dirko, ki jo bodo od letos naprej pripravljali ob koncu tekmovalne sezone. Klasično kolesarsko dirko od Rateža do Miklavža so poimenovali po Sandiju Papežu, čeprav se tekmuje, ker se mu želijo na ta način oddolžiti za vse uspehe, ki jih je dosegel v dolgi kolesarski karieri. Sandi je popeljal novomeško kolesarjenje na mednarodno raven. To, kar je Bojan Križaj za slovensko smučanje, je Sandi Papež za dolejnjo kolesarjenje.

Dirko so speljali po strmi makadamski cesti do Miklavža in s tem obudili spomin na čase, ko so na podobnih cestah tekmovali naši prvi dirkači. Da pripada prihodnost mladim, je s prepričljivo zmago na nedeljski prireditvi dokazal nosilec medalje za mladinskega svetovnega prvenstva Novomeščan Bogdan Fink, v zaključnem sprintu trojice nasledovalcev pa je zmagal Kranjčan Rovšek nad Novomeščanom Ravbarjem in slavljencem Papežem. Za pot od Rateža do Miklavža je Fink potreboval 40 minut in 15 sekund. Pri starejših mladincih je bil najhitrejši Kranjčan Zihner (42:55), ki je na cilj prispel dobro minuto pred klubskim tovarišem

Kosmačem in dve minuti pred domačinom Gašperinom. Mlajši mladinci so štartali v Gaberjah. Zmagovalec Kranjčan Tadej Valjevec je za vzpon do Miklavža potreboval 25 minut in 4 sekunde, minuto za njim pa je skozi cilj pripeljal domači matador Tine Derganc, ki je Valjevca sicer dvakrat ujel, a se je vkopal v razmočen pesek ob robu cestišča in tekmeča ni mogel več dohiteti.

Po dirki, na kateri je nastopilo 82 kolesarjev iz Krškega, Kranja in Novega mesta, je kolesarsko društvo Krka pripravilo družabno srečanje z "jesenskim kolesarskim 3 X 2". Sandi Papež in Milan Eržen, ki je bil na dirki med zadnjimi, sta skupaj kupila kar deset srečk in zadelo prvo in edino nagrado - polovico izkupička nagradne igre, drugo polovico pa so namenili organizaciji dirke in družabnega srečanja.

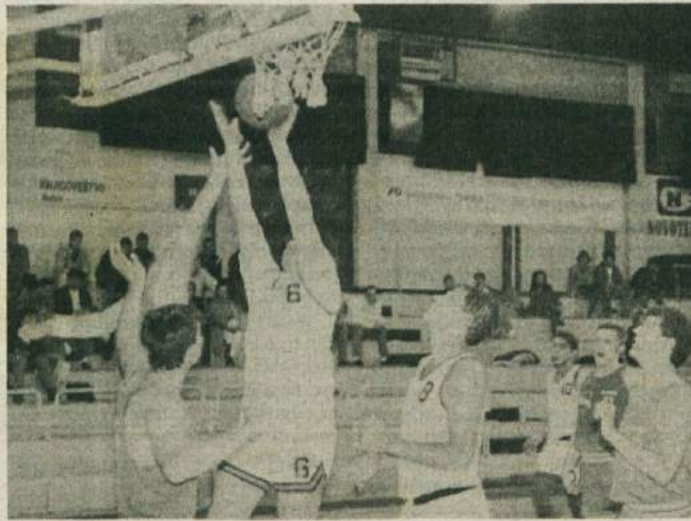
I. V.

LJUBANOVIČ ZMGAL V MOKRICAH

MOKRICE - Na turnirju v golfu se je v nedeljo v Mokricah pomerilo 19 igralcev iz Hrvaške in Slovenije, nastopil pa je tudi predstavnik UNPROFOR-ja Timo Halopainen, ki je zmagal v skupini B. Absolutni zmagovalec turnirja "Zavarovalnica Triglav open'93" je Zagrebčan Darko Ljubanović. Pri ženskah je zmagala Novomeščanka Darinka Miklavčič. Od domačih igralcev je največ znanja pokazal član Golf kluba grad Mokrice, Pemišek, ki je zmagal v skupini C.

PARAPLEGIKI IN POLITIKI POD KOŠI

TREBNJE - V telovadnici osnovne šole trebnje bo 8. in 9. oktobra veliki mednarodni košarski turnir paraplegikov, na katerem bodo nastopile ekipe Burghausna (Nemčija), Koroške (Avstrija), Hrvaške, Slovenije in Novega mesta. Tekmovalje se bo začelo v petek ob 18. uri, v soboto pa ob 8.30. V soboto ob 15. uri bodo pred finalnimi srečanji paraplegikov turnir popestrili politiki iz slovenske vlade in državnega zbora, ki se bodo pomerili z ekipo Trebnjega.

ODLOČILA CERKOVNIK IN BAJC - Košarkarji Novega mesta 92 so zmagali tudi v drugi tekmi pred domačimi gledalci. V soboto so z 80:71 premagali moštvo Tolmina. Tekma je bila ves čas izenačena, prvi polčas so z 49:45 dobili gostje, Novomeščani pa so si zmago zagotovili šele proti koncu tekme. Največ točk za Novo mesto 92 so dosegli Bajc 19 (števila 9), Cerkovnik 17 (števila 6 - med uspešnim metom na koš) in mladi Petrov 13, ki je uspešno vodil igro Novomeščanov. (Foto: I. Vidmar)

Novotehna začela s prvakom

NTK Novotehna : Arcont 0:7

NOVO MESTO - Namiznoteniserji novomeške Novotehne kljub porazu v prvem krogu prvenstva v prvi slovenski ligi na srečanju proti lanskemu prvaku niso razočarali, saj je bilo vseh sedem dvobojev izenačenih. Še posebej se je izkazal najmlajši v novomeški ekipi, štiri-

Prejšnji četrtek so na skupščini Namiznoteniserje Slovenije izvolili novega predsednika. Ljubljanska Janeza Reflaka je na predsedniškem stolčku zveze zamenjal Janez Pezelj, ki je prvi Novomeščan na čelu NTZ. V 15-članskem predsedstvu je tudi drugi član Novotehne Marjan Somrak.

najstletni državni reprezentant Matjaž Retelj, ki je Radgončanom odšepnil edina niza. Horvat je z 2:0 izgubil z Rihtaričem in Robijem Smrekarjem. Kralj je z enakim izidom izgubil s Smrekarjem in Komcem, medtem ko je Retelj rešil novomeško čast, ko je osvojil točko proti Komcu in proti Rihtariču. Z 2:0 sta v igri parov izgubila tudi Kralj in Retelj proti Komcu in Smrekarju. Na prvem srečanju je zaradi študijskih manjkov prvi trener in igralec Novotehne Marjan Hrbar. Ekipo je namesto njega vodil Ivan Kapš. Novotehna bo igrala naslednje srečanje 13. oktobra v Kočevju z Melanimom, kjer bodo imeli Novomeščani več možnosti za ugodnejši rezultat. I. V.

Začeli nesrečno

Akripol : Kodeljevo 18:19

TREBNJE - Rokometiški trebnjskega Akripola so v prvem krogu tekmovalja v zahodni skupini druge slovenske lige nesrečno izgubili srečanje s Kodeljevem iz Ljubljane, moštvom, ki je lani v tej ligi zasedlo drugo mesto. Gostje so takoj na začetku povedli s tremi zadetki prednosti, vendar so jih domačini z borbena igro ujeli in polčas se je končal z izidom 10:11. Tudi v nadaljevanju so Trebnjani ob burnem navijanju polne tribune domačih navijačev držali korak z bolj izkušenimi ljubljancami, ki pa so imeli srečo na svoji strani in zmaga je odšla na Kodeljevo. Najboljši strelci pri Akripolu: Šavrič 5, Zarabec, Višček in Strajnar 3. Trebnjanci so s trdo in borbena igro dokazali, da sodijo med boljša moštva druge lige in da jim cilja (5. mesto) ne bo težko doseči, v veliko pomoč pa jim bodo tudi domači navijači, saj je v Trebnjem veliko zanimanje za rokomet. Že pred sezono so namreč prodali več kot 100 sezonskih vstopnic.

J. Ž.

KRKAŠA PREMAGALA PROFESIONALCA

KOBARID - V gorski kolesarski dirki za veliko nagrado Kobarida je Gorazd Štangelj še enkrat letos z lahkoto opravil z vsemi tekmi. Sandi Papež je na ciljni črti premagal Kranjčana Rovščka, šele četrta pa je bil edini slovenski profesionalni kolesar Valter Bonča.

Srebrni TOM

Šumijeva in Plahutnikova drugi na državnem prvenstvu

LJUBLJANA - Badmintonisti mirenskega TOM-a so na državnem prvenstvu igralcev do 16 let dosegli imeniten uspeh, saj so igrali v treh od petih finalov, kljub temu da večina Mirenčanov še nima 14 let. Med posameznikami je bila Nina Šumi druga, Urša Plahutnik tretja in Katja Kolenc peta. Šumijeva in Plahutnikova sta bili uspešni tudi v parih, kjer sta osvojili srebrno medaljo. Plahutnikova je bila skupaj s Klobučaričem druga tudi v mešanih parih, kjer sta Kirm in Šumijeva osvojila četrto mesto. Fantje so nastopili v sencii deklet - Kirm in Marin sta se uvrstila od 5. do 8. mesta, par Škerbiš - Kirm pa je zasedel 4. mesto.

Najboljši badmintonist TOM-a Sašo Zrnce je po poškodbi prvič nastopil na Češkem. Po treh zmagah na kvalifikacijah je v prvem krogu glavnega turnirja 32 najboljših igralcev izgubil s švicarskim državnim prvakom.

Vse hujše nasilje med otroki

FOTO: M. MARKELJ

“Pred nekaj leti smo mislili, da bi lahko psihiatri pozdravili nasilneže, potem smo od tega odstopili, saj smo ugotovili, da bo potrebno razviti druge oblike pomoči,” je povedala dr. Kosova. Ponekod razvijajo time kriznih intervencij, in ko se na šoli nekaj zgodi, pridejo na šolo, se pogovorijo, poskušajo pomagati. V norveških raziskavah se je pokazal zelo pomemben prostor: na nekaterih bolj skritih točkah se je dogajalo največ nasilja. Priložnost dela tatu in med preproste ukrepe lahko spada tudi zmanjšanje priložnosti za storilca. “Začeti je treba z najbolj preprostimi ukrepi,” je menila dr. Kosova.

Državna sekretarka za šolstvo in šport ter nekdanja ravnateljica Teja Valenčič je poudarila, da se je še kot ravnateljica zavzemala za fizično zaščito šolskega prostora, vendar občinska skupščina za to

ni bila pripravljena dati denarja. Anketo, ki so jo naredili takrat na njeni šoli in je govorila o varnosti otrok, je pokazala, da bi otroci z nasilneži ostreje ravnali, predvsem pa otroci obsojajo starejše, ker ničesar ne storijo. Nasilje nastane zaradi notranjega nezadovoljstva. Vzroki pa so lahko različni: od strahu pred spraševanjem, neredne prehrane in neprimernih prostorov do neustreznih učnih metod. Veliko bo potrebno še storiti pri izpopolnjevanju učiteljev in ravnateljev, tudi kar se tiče tega, kako prisluniti otroku, ki se znajde v stiski, in kako mu pomagati. Najprej pa bo potrebno žrtvi verjeti in ji pomagati, kajti takšni otroci so nemočni.

Koliko otrok je zlorabljenih, napadenih, se ne ve, nekateri od njih pa le zberejo toliko poguma, da pokličejo po telefonu, namenjenem ljudem v stiski. Vodja telefona

za otroke Marjan čonč pravi, da se po telefonu oglasi letno okrog 6 odst. otrok oz. 1500 otrok. Med njimi so tudi taki, ki potožijo nad nasiljem sovrstnikov. Eden izmed ravnateljev ljubljanske osemletke opaza, da v mestu obstajajo že prave male mafijske tolpe nekoliko starejših učencev. Med njimi so najpogosteje učenci, ki so končali osnovno, vendar se niso uspeli vpisati v nobeno od srednjih šol, sedaj izsiljujejo in maltretirajo mlajše. Spraševal se je, kako vzpostaviti sistem varovanja. Lokalov, v katerih pogosto nastaja nasilje, v bližini šol tako in tako nihče ne prepove. Vprašanje je tudi, ali šole lahko upravičijo tako veliko pričakovanje? Ali so učitelji za to dovolj usposobljeni?

Za večjo varnost naših otrok pa bomo morali kaj storiti vsi, ne le učitelji.

JOŽICA DORNIŽ

kulturna dediščina

Odkrili izgubljeno Gregoričevo zapuščino

Na prvo oktobrsko nedeljo je minilo 50 let, kar je bil v nemškem bombnem napadu na Novo mesto ubit umetnostni zgodovinar in konservator Jože Gregorič. Pred kratkim so odkrili njegovo zapuščino, za katero so menili, da je izgubljena.

Gregorič je bil rojen na novomeškem Bregu le dve leti pred pričetkom 1. svetovne vojne. Kot zelo perspektiven, široko razgledan in v rodno Novo mesto ter njegove spomenike zaljubljen študent umetnostne zgodovine je od leta 1937 do prezgodnje smrti sodeloval pri obnovi kapiteljske cerkve, v zadnjih letih pa kot pooblaščen sodelavec konservatorja dr. Mesesnela celo vodil obnovitvena dela.

Tako je pod skrbno Gregoričevo roko in ob tesnem sodelovanju arhitekta Marjana Mušiča kapiteljska cerkev pričela razkrivati svojo bogato in zapleteno stavbno zgodovino: prezentirana je bila kripta, ki je edinstvena v naši srednjeveški sakralni stavbi dediščini, na ladji so bila najdena in delno prezentirana šilastoločna okna. Porajali so se veliki načrti za restavriranje Metzingerjevih slik na stranskih oltarjih, Tintorettova slika sv. Miklavža je dobila tehtno strokovno razpravo, v kateri je Gregorič dokazal, da jo je naslikal sam veliki beneški mojster in da ni delo pomočnikov, kot je veljalo do njegove študije.

Toda Gregorič ni bil le neutrujen raziskovalec kapiteljske cerkve. Z veliko mero mladostne vneme in strokovne zagnanosti je brskal tudi po bogatem kapiteljskem arhivu ter iz starih listin luščil pozabljeno prostijsko zgodovino.

Rojen konservator

Gregorič je bil neutrujen raziskovalec in po besedah dr. Steleta rojen konservator. Rezultate svojega raziskovalnega dela je predstavil v lepem nizu strokovno tehtnih razprav in študij, ki jih je objavil v Kroniki slovenskih mest in v Zborniku za umetnostno zgodovino. O obnovitvenih delih na kapiteljski cerkvi je someščane redno seznanjal v dolgi vrsti kratkih poročil v Križu, glasilu novomeške dekanije. V njem je septembra 1943 objavil tudi svoj zadnji, nedokončani članek “Ob 450-letnici novomeškega kapitlja”; oktobra je Gregorič umrl, Križ pa je bil ukinjen. Gregoričeva razprava “Srednjeveška cerkvena arhitektura v Sloveniji do leta 1430”, ki je njegovo najzrelejšo delo in ki je bila leta 1940 nagrajena s študentsko nagrado, je izšla z majhnimi popravki v prvi povojni številki Zbornika za umetnostno zgodovino; v krtačnem odtisu pa je ostala študija “Umetnost na Dolenjskem in vloga Novega mesta.” Njen natis je prepričala 2. svetovna vojna.

Po Gregoričevi smrti je izginila njegova bogata knjižnica, raznesene so bile starine, pohištvo in dokumenti, izgubljeno je bilo gradivo za disertacijo o srednjeveški

sakralni arhitekturi. Uničenju in pozabi je ušel le del zapuščine, ki jo je rešila in iz Novega mesta v Ljubljano odnesla Gregoričeva zaročenka Ema Soban, a do letošnjega septembra javnosti ni bila poznana. Zbirko pisem, ki jih je Gregorič kar deset let pisal zaročenki, je njena sestra pred leti sicer poklonila Dolenjskemu muzeju v Novem mestu, pred tremi tedni pa smo konservatorji Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto začeli odkrivati še preostali del zapuščine, nad katero smo bili prijetno presenečeni. Kar ostremi smo, ko smo odkrili bogato dokumentacijo o restavriranju kapiteljske cerkve, zvezke transkribiranih listin iz kapiteljskega arhiva in terenskih zapiskov, risbe tlorisov nekaterih cerkva, ki so bili verjetno sestavni del diplomske naloge, dokumente o usodi Metzingerjevih slik iz ostoške grajske kapele, osebne fotografije, indeks Univerze v Ljubljani in celo pero, s katerim je Gregorič pisal svoja dela.

Del gradiva smo predstavili na spominski razstavi v knjižnici novomeške proštije, Gregoričeve publicirane razprave in študije pa so na ogled v Študijski knjižnici.

Zlahtna osebnost

Ob tej priložnosti je akademik prof. dr. Anton Trstenjak pripravil grafološko analizo Gregoričeve pisave, ki “razodeva daleč nadpovprečno inteligenco in ustvarjalno silo. To je pravi akrobat duha. V njem je vse samoniklo, misel pa elastična, prožna. Drobčkana pisava razodeva hkrati zelo ponotranjenega človeka, ki ima veselje s tihim delom, ne da bi imel potrebo kazati se pred javnostjo. Obenem razodeva močno prizadevnost, rekli bi ambicioznost v duhovno smer. To je pisava idealista. Pri

vsem tem ta idealist razodeva usmerjenost v asketičnost. To je prizadevna asketična narava, ki ne zna uživati dobrin tega sveta, v njem prevladuje spiritualnost brez vidne počutnosti. Pravzaprav je to ne samo tankočuten človek, ki je občutljiv zase, marveč je tudi sočuten, se pravi občutljiv za drugega. Zdravo razviti v socialno smer, altruisti, brez sledov kakršnekoli patološke nagnjenosti ali odklonov od normale, ki pa je prav zaradi svoje asketičnosti nekako suh in v izrazih kdaj tudi trd, vse prej kakor osladno prijazen.

Njegova inteligentnost in spiritualnost ga dela premočnega, zvest je samemu sebi in do drugega, samonikla, samozavestna postava z vzravnano hrbtnico. Kot tak je privlačen, vzbuja pozornost in ga okolica občuduje. Izrazita duhoslovna, rekli bi humanistična usmerjenost vse te lastnosti še potrjuje in pogloblja. To je vsekakor bogata osebnost z dobro razvitim estetskim čutom.

Pisava, ki je deset let starejša, kaže, da je bil v mladih letih še zelo vase zaprt in je v sebi preboleval čut manjvrednosti, samega sebe gnjavil s pretirano vestnostjo. Vse te nekako pubertetne težave so pozneje (pred seboj imam pismo iz leta 1941) docela izginile. To je zdravo razvita osebnost z veliko mero samostojnosti in samozavesti, enosmerno usmerjena v smeri svojega življenjskega cilja, hkrati pa v sebi na tihem kar seizmografsko tankočutna. Vsekakor gre za zlahtno osebnost, ob kateri bi si marsikdo želel, da bi jo mogel posnemati.”

Gregorič je umrl pri bombnem napadu, ko je kot civilist - sanitavec vodil reševanje porodnic iz ženske bolnice v kapiteljsko kripto, v kateri naj bi našle varno zavetje. Usoda je neusmiljeno prekrizala njegove velike načrte, njegovo življenjsko delo je ostalo nedokončano, konservatorska stroka je izgubila enega svojih najbolj perspektivnih mladih konservatorjev, Novo mesto pa velikega entuziasta in odličnega poznavalca svoje stavbne dediščine.

MARINKA DRAŽUMERIČ

Mladostniki so v prvih šestih mesecih letos zagrešili več kaznivih dejanj kot lani skozi celo leto. Stopnjuje se tudi nasilje med vrstniki. Kako ga preprečiti in pomagati žrtvi? Najprej ji je potrebno verjeti.

“Jaz bi povedal, da je na naši šoli vse več pretepanja in izsiljevanja. Učenci smo s pomočjo učiteljev storili že veliko, da bi to na miren način odpravili, vendar ni nikakršnih uspehov. Predlagamo ostrejšo ukrepe. Morali bi spremeniti zakon. Mi smo že obupali in mislim, da bi morali primere vreči kar iz šole,” se glasi izpoved enega od učencev, ki ga nasilje sovrstnikov zelo moti. Na nasilje med vrstniki do današnjega dne nismo bili posebej pozorni, češ to ni nič novega, pojav je star toliko kot človeštvo. Pa vendar, tisti, ki se ukvarjajo s problemi mladoletniškega prestopništva, niso tega mnenja, saj se srečujejo z vse težjimi oblikami nasilja že med otroki. Okrogla miza na temo “Otroci - vrstniki - nasilje”, ki je bila pred kratkim v Cankarjevem domu in jo je organizirala komisija za otrokove pravice pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije, je poskušala odgovoriti na vprašanje, kaj je sploh nasilje med vrstniki, ali je to normalen pojav in kako sproščati napetosti med otroki.

Več hujših kaznivih dejanj

“Vsi se spominjamo iz mladosti šibkejših otrok, ki so postali žrtev močnejših. Je danes kaj drugače?” se je v uvodu vprašal dr. Zoran Pavlovič, raziskovalec na Inštitutu za kriminologijo. Spremembe in napredek družbe se očitno pozna tudi na tem področju, v dobrem smislu, da je tudi otrokom priznanih vse več pravic, pa tudi v slabem, da kot visoko civilizirana družba postajamo vse bolj družba najrazličnejšega nasilja tudi med otroki. Čeprav statistika v glavnem nikoli ne pove vsega o pojavu, pa nekaj vendarle pokaže. Statistika, ki jo vodijo pri republiški Upravi za notranje zadeve, pravi, da so v letošnjem letu mladostniki zagrešili več kaznivih dejanj kot lani skozi celo leto. Število kaznivih dejanj torej narašča, poleg tega pa prihaja tudi do vse hujših oblik nasilja.

V Ameriki in nekaterih zahodnoevropskih državah temu problemu že nekaj časa posvečajo večjo pozornost. Na Norveškem, v Angliji in Kanadi so naredili že nekaj raziskav o nasilju med otroki. Dejstvo pa je, da smo na ta pojav postali pozorni šele v zadnjem času. Prve knjige o tem so izšle pred 15 in 20 leti; leta 1987 je Svet Evrope organiziral prvo konferenco o

vrstniškem zlorabljanju. “Čeprav se mediji veliko ukvarjajo z ekscesi, pa je verjetno veliko več psihičnega, verbalnega in socialnega nasilja. Za otroka je lahko zelo obremenjujoče, če ga kdo kliče in zmerja z bajsijem ali če ga vrstniki izločijo iz skupine,” pravi dr. Bojan Dekleva, raziskovalec mladoletniškega prestopništva na Inštitutu za mladoletniško kriminaliteto. Pogosto se zaradi nasilja sovrstnikov otrok boji iti v šolo. V šoli lahko deluje pravo malo šolsko podzemlje.

Kaj lahko pri tem stori šola? Verjetno veliko, vendar vseh problemov sveta šola le ne more rešiti. Ponavadi storilca kaznujejo, kaznovanje pa pogosto ponovno rojeva nasilje. V svetu so razvili več oblik, predvsem se je izkazala preventiva, in sicer okrit pogovor. Dr. Dekleva pravi, da je prvi korak ta, da moramo problem videti in nekaj storiti, kajti naši otroci imajo pravico biti varni. Na otroke ne preti le nasilje v družini ampak tudi v šoli in na ulici. Katja Bašič, kriminalistična inšpektorica na ministrstvu za notranje zadeve, je poudarila, da je zelo pomemben kraj storitve, nasilneži pa po pravilu svoja dejanja stopnjujejo, saj jih nasilje še opogumlja. Najpogosteje prihaja do nasilja med vrstniki v šoli ali na poti iz šole. Včasih gre nasilje tako daleč, da sovrstniki izsiljujejo zato, da bi si pridobili premoženjsko korist.

Otrok je ponižan

“Zakaj ostaja ta pojav prikrit? Zato, ker je trpinčen in izsiljevan otrok ponižan, strah ga je. En način odkrivanja je ta, da se je o tem treba več pogovarjati tako v družini kot tudi v šoli,” je dejala dr. Anica Mikuš Kos, predsednica komisije za otrokove pravice pri ZPMS in direktorica svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše. Pri raziskavi nasilja med vrstniki v šoli so najdlje prišli na Norveškem. Ugotovili so, da je na šolah okrog 5 odstotkov preganjalcev in prav toliko tudi preganjanih. Četudi gredo preganjalci ali preganjani na drugo šolo, še naprej ostajajo to, kar so bili na prejšnji šoli.

Nasilje otrok je odraz naših odnosov v družini in družbi. Na vedenje otrok prav gotovo v veliki meri vplivajo tudi mediji, predvsem televizija. V Kanadi so društva staršev tako pritiskala na televizijo, da je morala spremeniti program za otroke.

Jože Gregorič kot dijak (sedi) v družbi svojih tet in mame (druga z leve).

Dejavni »mrtvi pesniki«

Novomeška skupina Društvo mrtvih pesnikov, ki je na sceni že od leta 1988, je letos v novi zasedbi (prejšnjega bobnarja Simona Žizka je zamenjal Marko Zajc) nastopila na Pop delavnici in zmagala. Po besedah klaviaturista Boštjana Kovačiča je to prelomnica v njihovem ustvarjanju.

Od Pop delavnice naprej imeli mnogo več nastopov, kar je od njih zahtevalo veliko več truda in resnosti pri igranju tako v živo kot v studiju. Marca letos so pri ZKP RTV Slovenija izdali tudi svojo prvo kaseto, v zadnjem času pa se po radijskih valovih veliko vrtil njihov hit "Ko prižgeš nov dan". O delu in načrtih skupine je za Dolenjski list govoril klaviaturist Boštjan Kovačič.

- Je na vaši kaseti tudi skladba Ko prižgeš nov dan?

"Ne, na kaseti je deset starejših skladb, pesem Ko prižgeš nov dan pa je uvrščena na kompilacijsko kaseto Pop delavnica '93. Razmišljamo o izdaji naših skladb na cedjeju. Upam, da nas bo naša založba podprla. Na to ploščo bi poleg skladb, ki so že na kaseti, uvrstili še tri do štiri nove. Med njimi seveda tudi hit Ko prižgeš nov dan."

- Vaš nastop na Pop delavnici je precej odmeval. Ali ste imeli poleg tega še kakšen nastop na večjem festivalu pri nas?

"Nazadnje smo nastopili v Rogški Slatini, kjer nas je občinstvo zelo dobro sprejelo. To je bil samostojen koncert naše skupine, ne v okviru katerega festivala. Sicer pa v jeseni načrtujemo promocijo naše kasete po Sloveniji. Poleg nastopov v Sloveniji smo imeli natope tudi po Nemčiji in Italiji."

- Ali ste kdaj razmišljali o tem, da bi poskusili snemati za kako tujo založbo? Kolikor vem, imate nekaj besedil tudi v angleščini.

"Ne, do sedaj še nismo razmišljali o snemanju na tujem. Res je, da imamo nekaj besedil v angleščini, vendar še niso nikjer izšla."

- O čem govorijo besedila vaših tekstov in kakšnemu občinstvu je namenjena vaša glasba?

"Naša glasba je za mlade vseh starosti, če se lahko tako izrazim. Besedila večinoma prepevajo o življenju in njegovih tegobah in radostih, nekaj besedil seveda peva dekleta, standardna besedila pač.

Imamo pa tudi pesem Pomlad narodov, ki govori o slovenskem narodnem prebujanju."

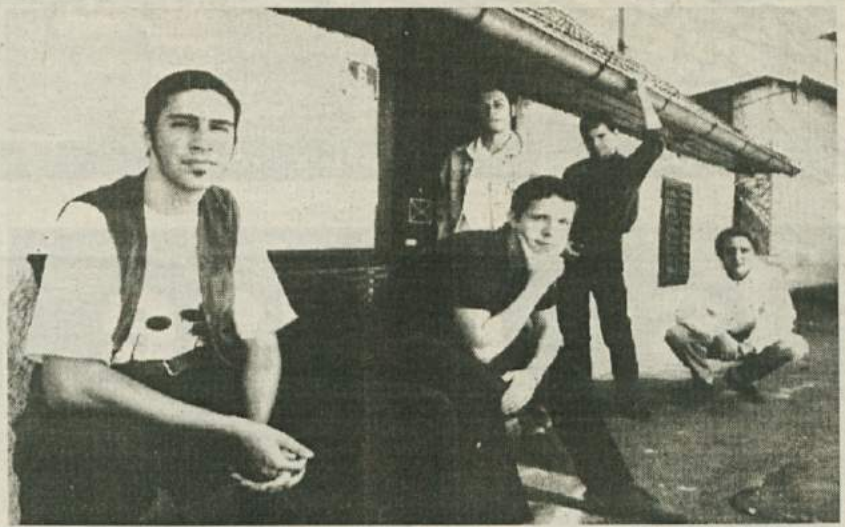
- Če bi se primerjali z pop-rock sceno na Zahodu, ali bi lahko potegnili kako vzporednico s tamkajšnjimi skupinami in med vami?

"Rekel bi, da se dajo najti v naši glasbi mnoge podobnosti z nekaterimi zahodnimi skupinami; npr. naš kitarist igra v precej podobnem stilu kot Mark Knopfler (Dire Straits), ritem pa je večkrat podoben tistemu od U2. Nasploh so danes vsi ti stili tako prepleteni med seboj, da bi se že težko izognili podobnostim s kako drugo skupino, čeprav kopiranje ni naš namen. Ne igramo pa nobenih cover verzij različnih skladb."

- V Sloveniji je danes veliko skupin in solo izvajalcev, ki se jim reče elita slovenske pop-rock scene, vendar vse te skupine igrajo glasbo, ki ima pri nas uspeh, in se od nje ne odmaknejo niti za centimeter. Vedo, da se to pri nas pač dobro prodaja. Da bi delali kaj novega, pa se ne odločajo, ker vedo, da se ne bi izplačalo; ni nobenih jamstev, da bodo ljudje novo sprejeli. Ali boste tudi vi šli po tej poti?

"Ne. Lotili smo se igranja take glasbe, ki je nam pri srcu, in nismo mislili na denar. Seveda pa kljub temu upamo, da nas bo občinstvo sprejelo."

JANEZ GORENC

Društvo mrtvih pesnikov

begunci

»Begunec sem«

Utinki iz nalog dijakov - beguncev, ki so obiskovali poletne jezikovne počitnice v Novem mestu.

Brez posebnega premišljanja sem v počitnicah sprejela vodenje šestdeseturnega tečaja slovenščine za otroke beguncev, ki bi se radi vključili v nadaljnje izobraževanje pri nas. Bil je vroč avgust, ko je bilo tropsko vročino težko prenašati še v senci. Odločitev je bila predvsem čustvene narave. V meni še niso umrli spomini na vojno, ki sem jo preživela, in begunstvo poznam. Čeprav je bilo naporno, mi ni bilo žal. "Otroci" (vprašala sem jih, če jih lahko kličem, saj so imeli vsi več kot petnajst let, nekateri tudi že devetnajst, dvajset) so prihajali k pouku redno. Polovica se jih je vozila z avtobusi, vlaki, a sodelovali so zavzeto, tudi domače naloge so delali redno in na ekskurzijah po Novem mestu, Kostanjevici in v Pleterjah so pozorno prisluhnili vodičem. Vse jih je zanimalo. Tako so tudi preizkus znanja opravili vsi, kar jih je še posebno razveselilo.

Malo je šestdeset ur za tako obsežno snov, a osnove so dobili in na koncu so v "tujem" (slovenskem) jeziku že znali celo pisno izražati svoje misli. Nekateri laže, drugi težje.

Prisluhnite z odprtimi srci drobcem iz teh zaključnih nalog! Samo pravopisne napake sem odstranila, besedni red tu in tam popravila. Misli so njihove, čisto njihove. Takole se je predstavila Helena:

Ime mi je Begunka. Priimka nimam. Doma sem iz Bosne. Po poklicu sem tudi begunka. Povsod. Vse, kar sem imela, sem izgubila. Vem, kje sem bila in kdo sem bila. Ne vem, kje bom in kako bom živela. Bojim se, vsega se bojim. Življenja, ljudi, vojne, bolezni, prihodnosti.

Boleče razmišljajo o domu in nekdanjem življenju:

Imel sem mnogo prijateljev in bilo mi je lepo, ker so me razumeli. Zdaj mi je težko brez njih, a kaj morem.

Vedno sem mislila, da smo najsrečnejša družina. Začela se je vojna in spremenila moje življenje. Zdaj nimam ničesar. Sama sem, nesrečna. Človek brez prijateljev ni tako močan, ni srečen. Jaz želim živeti, želim dom, prijatelje.

Nikoli nisem pomislila, da bom kdaj zapustila svoje ljubljeno mesto. Usoda je hotela drugače. Odpotovali smo v neznanost, a tam sem pustila vse. Moji prijatelji so daleč od mene, za njihove usode ne vem. Nehale

so se vse moje sanje in vsa upanja v svetlejšo prihodnost.

Do začetka vojne smo bili čisto normalna sarajevska družina. Kaj smo danes?

Doma sem iz dežele, za katero nekateri pravijo, da je več ni, iz Bosne!

Odkar sem prišla v Slovenijo, sem žalostna. Teško je to, ko imaš samo spomine na nekaj, kar bi si želel imeti tudi zdaj. Zelo sem navezana na svojo družino in sorodnike. Zdaj jih zelo pogrešam.

Kaj mislijo o Sloveniji, o deželi, ki jih je sprejela? V glavnem lepo.

V Sloveniji mi je zelo lepo, ali nikjer ni lepše, kot je v doma.

Tukaj mi je zelo všeč. Vsi so dobri in nas spoštujejo. Samo vse, kar imam tukaj, mi ni dovolj. Kar je zame najpomembnejše, je ostalo v Sarajevu. Zelo rada bi bila zdaj z njimi, čeprav vem, da je nevarno.

Zdaj sem tukaj in moram biti hvaležen vsem ljudem, ki so nam pomagali v teh težkih časih.

V Sloveniji je lepo, a raje bi šla domov.

Samo ena učenka je zapisala: Rada bi tukaj ostala za zmeraj, a to ni mogoče.

Njihova usoda je tujstvo. Kaj mislijo o tem? In kaj o svojih načrtih za prihodnost?

Tujec sem, vem. To je moj naziv in dokler sem to, ni mogoče, da kaj naredim. Želja je veliko, ampak možnosti nobene.

Živim za tisti hip, ko bom imela resnega prijatelja, svojo hišo in najbolj pomembno, svojo Bosno, ki nikdar ne bo umrla.

Živim od razmišljanja. Razmišljam o dobrem in hudem na tem svetu.

Če je človek brez cilja, potem se mora prilagoditi okoliščinam, naj ga one vodijo po svoji poti.

Zdaj se mi zdi, da lebdim v vesolju. Ne vem, kaj početi naprej.

Da, od vsega je najhujša nemoč, brezizhodnost in občutek, da minevajo najlepši mladostni dnevi, ko je čas najbolj pravi za radosti, ljubezen in načrtovanja.

Kaj jim bo prinesla bližnja prihodnost? Se jim bo izpolnila vsaj želja, da bi lahko hodili v šolo? Da bi si nabirali vsaj znanje za čas, ko se bodo lahko vrnili domov, kamor si tako želijo? Iz vsega srca jim želim vsaj to!

IVANKA MESTNIK

naše korenine

Lepote ne vidijo vsi

Narava, veliki mojster, je vsepovsod natrosila svoje umetnine. Tudi človeško oko in dušo je ustvarila, da te umetnine vidi in dojemata. Eni ljudje imajo dar, da takoj vidijo in prepoznajo umetnine, ki jih je vsepovsod v izobilju, in duša jim odzvanja, ko naletijo na pojave, kjer se je narava še posebej umetniško in hudomušno poigrala, drugi hodijo kot slepi naokoli in potrebujejo nenehno nekoga, da jim pokaže in jih opominja: "Ni ta skala podobna specemu velikanu, niso te korenine kot zgloben obraz zamišljenega starca, ni ta skrivenčena veja kot zakleta lepota, vaza ali kos orodja?"

Med tistimi, ki jih ni treba opominjati na skrite umetnine narave, je tudi Žan Levičar s Trške gore nad Krškimi. Zlasti ima oči za vse, kar je zrastle v gozdu. Letos je Žan že prestopil prag osemdesetih let, pa zdaj ne nosi več skupaj vseh mogočih skulptur, na katere je naletel v gozdu. Njegov dom, ki je bil znotraj in zunaj včasih kar nabit z njimi, se je z leti celo izpraznil, saj je prijateljem in znancem razdal to in ono. No, za vzorec ima še vsega dovolj, pa obiskovalcem z veseljem razkaže svojo zbirko in se z njimi pošali. Odkar mu je umrla žena, živi sam na vinorodni Trški gori in brez obiskov in šale bi mu res bilo nekoliko samotno. Tudi bolezen ga je zdelala, a ne dotolkla. Slabo je že kazalo, ko je bil po operaciji v bolnici ves nemočen. "Slab sem bil," pripoveduje Žan, "pa sem rekel dohtarju: 'Ja, kozarček s Trške gore ga pa lahko poskusim, kaj, gospod doktor?' Odvrnil je: 'To ne bi smelo škoditi.' Jaz pa sem hitro pristavil: 'Kaj pa, če ga dva?' Samo prizanesljivo se je nasmehnil, jaz pa sem ga pil, kolikor mi je dobro delo, in grejta, ozdravel sem."

No, ozdravitve verjetno ne gre pripisati le dobri kapljici iz domače gorice, ki jo pod budnim varstvom patrona Jožefa iz cerkvice na vrhu Trške gore pridelujejo že mnogi rodovi Levičarjev. Svoje prste je gotovo imela vmes tudi medicinska znanost, ki ji je klena Žanova narava izdatno pomagala.

Večer je, ko se oglasimo pri njem doma, in zunaj lije kot iz škafo. Žan pa gostoljubno odpre vrata svojega doma in njegov domači orehovec je v tem deževnem večeru kot nalašč za poživitev duše. Potem obiskovalcem razkaže svoje konjičke, risano lovsko puško, s katero se je neštetokrat sprehajal po gozdu, fotografije godbe, v kateri je dolga leta igral, pa svoje trofeje, med katere sodijo tudi nenavadne korenine, grče in zraščene veje, ki jih je njegovo budno oko opazilo

FOTO: T. JAKŠE

Žan Levičar s Trške gore

na sprehodih. Nenavadna, kot so te njegove trofeje, pa je tudi Žanova življenjska zgodba. Revščina je bila doma v teh hribih med Savo in Krko v času njegove mladosti. Rodil se je aprila trinajstega leta, petnajstega pa je že ostal brez očeta. Fantič se je privajal delu tako hitro, kot se je privajal življenju. "Pri desetih letih sem že znal kuhati," se spominja Žan, in to mu je pozneje v življenju marsikdaj prav prišlo. Kot naročena je zanj prišla državna služba. Hrana, plača, obleka, kvartir, vse je bilo preskrbljeno. Postal je starojugoslovanski žandar in skupaj s še 120 drugimi slovenskimi fanti je bil poslan v Makedonijo, v gorati predel v bližini Ohrida. To so bili najlepši in najbolj brezskrbni dnevi v Žanovem življenju. Ljudje, v glavnem Siptarji, so bili prijazni, pribojlske pa so si žandarji sami priskrbeli. "Domačini so v gorah pasli ogromne črede ovac in za nizko ceno smo jih od njih

kupovali. Samo za kožo sem v dolini dobil toliko, kot sem plačal za celo jagnje," se spominja Žan, ki je znal svoje kolege in nadrejene presenetiti tudi z doma pečenim slovenskim kruhom. Le pravo moko je bilo bolj težko dobiti. Zlasti pa so fantje uživali poleti, ko so se naselili v oddaljene gorske izpostave. Pravega ovčjega sira jim nikakor ni manjkalo. Tam se je Žan tudi naučil živeti z naravo, jo občudovati in spoštovati. Ta idila seveda ni mogla trajati dolgo. Tudi sem so prišle vesti o vojni, za vestmi pa tudi Nemci. Ko je že vsa država padla, se seveda tudi tukaj ni splačalo kaj dosti junaciti. Žan se je znebil orožja in uniforme in jo peš mahnil do Beograda. Iz ruševin se je še kadilo, ko je prišel tja. S prepustnico do doma ni bilo težav, saj jih je izdal nek Slovenec, pač pa so težave nastopile doma: zaradi dolgotrajnega pešačenja so mu otekle noge in štirinajst dni je moral ležati.

Doma se je začasno zaposlil na žagi, potem pa so ga za dve leti v svojo žandarmerijo pobrali Nemci. "Za kartofelsupe" kuhati sem bil dober," se pošali Žan, ki mu pa vedno ni bilo do šale. Tudi avgusta štiriinštiridesetega na Ribnici na Pohorju ne, ko je motorizirana enota s pratežem vred padla v partizansko zasedo. "Petindvajset jih je obležalo tam in veliko je bilo ranjenih. Jaz sem jih skupil v noge. Tako sem lahko prišel domov in bil rešen. Nikoli ne bom pozabil Nemca, ki je pripovedoval: 'Tu je huje kot na ruski fronti. Tu ne veš, od kod bo priletela krogla.'"

Ker je v času, ko je bil pri Nemcih, napravil marsikaj koristnega za partizane in jim pomagal, kolikor je mogel, po vojni ni imel težav. Pa tudi koristil dandanes nima nobene ne od enih ne od drugih, čeprav bi mu kak dodatek k pokojnini prav prišel. Je pa lahko vesel, da je v svojem življenju videl marsikaj, kar so drugi prezrli.

TONE JAKŠE

tako je bilo

»Imenitna reč«

Stranišče, seveda sodobno, na izplakovanje z vodo, je danes običajna zadeva, ki jo najdeš ne le v vsaki hiši ampak v vsakem stanovanju. Pred dobrimi sto leti pa ni bilo tako.

Stranišče, takšno na "štrbunk", izven hiše je na podeželju premoglo le redkokatero kmečko gospodinjstvo. To potrjujejo Dolenjske novice leta 1885, ki so v številkah 14 in 15 to "navadno - ali vendar imenitno reč" svetovale v dveh nadaljevanjih. Pisec se je lotil svetovanja z dveh strani. Najprej je utemeljil telesno potrebo in združil opravljanje le-te s sramežljivostjo in lastno neprijetno izkušnjo, nato pa bralcu dokazal koristnost sicer zavrženega gnoja, ki bi ga dolenjski kmetič

lahko s pridom uporabil.

"Človek je po telesu žival enak; zato ima živalske potrebe. Med njimi je tudi ta, da mu je treba odstraniti iz telesa ostanke jedi, katerih telo ne more zase porabiti. Pa tudi to, kakor ve vsakdo, je nekako sramotno: kdo se pač ne skrje, kadar pride takšna potreba? Kdo bi si upal kaj takega početi očitno? To je vzrok, da so si omikani ljudje napravili posebne kraje, kjer opravljajo to sramotno telesno potrebo... ali preljubi, pri nas na Dolenjskem vendar ni povsod

tako. Skušal sem sam. Bil sem v nekej fari na Dolenjskem... Je vas v tistem kraju, ki ima 46 hiš, na bregu polovico, polovico dolini - pa v celej vasi samo dve stranišči! Samega me je prišla telesna potreba. Kolika sitnost! Sram me je bilo, ker nisem mogel dobiti pripravnega kraja!"

Nato člankar malce potrka na ponos in ugled Dolenjske, ki sta s tem načeta, in glede opravljanja telesne potrebe še pomoralizira: "Ako se morejo vaši otroci potikati po vseh krajih, je to pač sitno; pa ne samo sitno, tudi grdo je, še več pa nesramno! Ako pa otrok zgubi sramožljivost, bo de zmirom nesramen. Sramožljivost izgubljena - čednost zgubljena!"

V naslednji številki je v nadaljevanju na vrsti gospodarska utemeljitev. "Gnoj ti je potreben, kakor denar: brez denarja ne kupiš, brez gnoja pa pri nas ne pridelaj. Resničen je pregovor: gnoj je kmetu zlato. Prva skrb bi ti torej morala biti, da si napraviš mnogo gnoja. Z njim zabeli svoje majhne njivice - in rodile ti bodo, da bodeš strmeli!... Gnoj niso samo živalski odpadki,

ampak tudi in še veliko boljši gnoj so odpadki človeški. Tudi ti naj ne grede v izgubo, kajti tvojeji njeni lahko dajo veliko koristi. Glej, vendar je pa na Dolenjskem po mnogih krajih še gospodarjev, ki prav nič ne skrbje, da bi se jim ta gnoj ohranil, - ker nimajo stranišč, to je krajev, kjer se opravlja telesna potreba. Raznaša, raztresa se gnoj po vseh mogočih krajih - le gospodar ga ne dobi, dasi bi ga krvavo potreboval! Ali to ni nespametno, neumno? ali se ne pravi to za kmetovalca jako potrebno reč kar zapravljati?!"

Ljubi moj, tu imaš drug, gotovo jako važen vzrok, ki ti pravi: gospodar, napravi si stranišče brez odlašanja!"

Tako so Dolenjske novice pred 108 leti svetovale glede naprave stranišča in tudi tako sledile svoji vlogi prosvetljevalca. V obeh nadaljevanjih o "imenitni reči" - stranišču, so natresle mnogo iskrih naukov in dokazov, ki smo jih v tem skrajšanem povzetku žal morali izpustiti.

MILOŠ JAKOPEC

FOTO: Iz arhiva Posavskega muzeja

SODARSTVO - Sodarski obrtniki so za Brežice izpričani že za 18. stoletje. Predvsem so bili to graščinski sodarji, ki so skrbeli za izdelavo vinskih posod gradu Brežice, poleg njih so se v preteklih 200 letih ukvarjali z domačo obrtjo oziroma z dopolnilno dejavnostjo številni mestni in vaški sodarji. Pri svojem delu so uporabljali mnoga orodja: lesena šestila, priprave za ukrivljanje dog in vlačenje obrocev na sode, različne obličje in nože. Najpogostejši sodarski izdelki so bili brente, škafi, kadi, čebri, sodi in sodčki, putrihi in barilčki, liji (lakomnice) in zajemalke za mošt (žehtarke). Lesene obročce pa so že davno nadomestili železni. Na fotografiji je sodar Potokar iz Župeče vasi pri Cerkljah. (Pripravila: etnologinja Ivana Počkar)

IX Tudinovih zapiskov

Vinček zamori mlado grlo - Na pašnikih slišim sim ter tje pastirje piskati na piščalko, drugi pastirji pa spremljajo lepi, mehki pisek s še lepšim in mehčim petjem. Sploh poje prekrasno zelena dolenska mladina, ali le prekmali zamori jej grlo sladki in nesladki vinček.

Hoče pojebat vse - Hočevarji razun krive prisege in sploh goljufije največ greše in puncto puncti ino in p. pretepanja. Hoče pojebat ded vnuko, svak svakinjo, in sploh žlahtnik žlahtnico, kar se ne najde med slovenskimi Kranjci. Kot pravi bumlerji pretepanjo se kaj radi. Ali umorov in pobojev pa ni v kljub tej pretepanosti.

Ponarejači denarja - V Novem m. bo zdaj obravnava zoper 29 ponarejačev denarja in njihovih sokrivcev. Mlad bister deček delal jih je dosti dobro na oknu. Doma je pri Raki, sploh so vsi iz krške kom.

Lep broj svinjarji - Tisti zlati čas pred l. 1848 se je živel v mestu kaj fidel, noč in dan pel je svinjski zvon, brat kavsal je ljubico ali ženo bratovo, oženjeni in neoženjeni skušali so se v lotniji. Gospodiči kazali so splovila zbranim deklizam o belem dnevu in mnogo tacega je bilo. Učilo se ni nič (izjeme bele vrane). In zdaj se pokazuje spet nekoliko tega... Skoraj da ima vsaka hiša svojo škandalosno kroniko, ali iz časov starejših ali pa tudi iz sedanjosti. Tudi viši uradniki in vaše gnade imajo v svojih zgodbah lep broj takih svinjarji.

Vesele ljubčka - Le premnoge Dolenke so silno zadovoljne in vesele, če dobi hči ljubčka, še bahajo se in brez nad- in pozora občiti sme z njim.

skledovati si Chicago iz avtomobila je bilo vsekakor zanimivo, toda zdaj, ko stojiva na chिकासki ulici sama in nama pogled drsi po fasadi nebotičnikov navzgor, požirajoč nadstropje za nadstropjem vse do vrtoglave višine, preskakajoč z ene stolpnice na drugo, kjer se očem odpirajo nove in nove vedute, sva prepričana: peš, to je ta pravo! In se odpraviva v to betonsko džunglo. Center Chicaga pravzaprav ni tako velik. Slabo uro hoda je od najvišjega Sirsa na eni strani središča, do Johna Hancocka, nekoliko nižjega, a nič manj impozantnega tekmeča na drugi strani. Slabo uro, če štejemo zraven še številne vmesne postanke za opazovanje ljudi, izložb in stavb.

Chicago od spodaj in od zgoraj

V Chicagu skoraj ni nevarnosti, da bi se človek izgubil. Stopiš malo bolj na plano, in že vidiš eno od njegovih znamenitosti ter se po njej orientiraš. Če pa to ne zadostuje, je pomoči voljnih prebivalcev Chicaga dovolj pri roki. Zadostuje, da malo bolj neodločno obstanete z načrtom mesta v roki, že se ob vas ustavi kateri od njih: "Potrebujete pomoč? Kam ste pa namenjeni?" In ko mu razložite, pokima in pokaže, v katero smer nadaljujete pot, da boste prišli do cilja. Če vam ni takoj jasno, kar vam je razložil, vas še sam pospremi kos poti. Res, prijaznosti tukaj ne manjka. Ima pa velemesto seveda svoj utrip, ki se ne da zmotiti od nekaj tavajočih turistov. Iz lesene naselbine, ki je pred stoletji zrasla v močvirnem ustju reke Chicago ob obali jezera Michigan - ime naj bi menda dobila po indijanskem nazivu za posebno vrsto močvirne čebule - se je zaradi živahne trgovine hitro razvilo v mesto, poznano po krznu in žitni borzi. Leta 1871 je mesto, grajeno pretežno iz lesa, zajel uničujoč požar, ki je pustil le nekaj stavb nepoškodovanih. Iz pogorišče je zraslo novo mesto, katerega pronicljivi in ustvarjalni duh je postal pojem sodobne Amerike. Svoječas, zlasti v času

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše 7

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

prohibicije, pa je bilo mesto po svetu zlasti poznano po razvejanim gangsterskem podzemlju, kateremu so vladali mogočni in kruti mafijski botri. Vse to je zdaj zgodovina, obnemela v teh tisočih in tisočih tonah jekla in betona, ki jih neprestano brusijo človeške noge.

Ljudje so v tej betonski džungli še bolj kot sicer podobni mravljam, zlasti če jih opazuješ z vrha Sirsa, razgledne ploščadi najvišje poslovne stavbe na svetu. Šele tukaj, ko mesto opazuješ iz ptičje perspektive, dobiš pravi občutek za višinsko konfiguracijo mesta. Nekatere stavbe, ki si jih z ulice spoštljivo premerjal z očmi in te je skoraj vrglo na hrbet, predno si jim prišel do vrha, zdaj tam daleč v globini sončijo svoja gola temena. Ljudje so komaj opazne črne pikice na pločnikih in značilni rumeni ameriški taksiji kot drobcene igračke švigajo v cestnem prometu. Od malo razčlenjene, z zelenimi parki obdane obale jezera Michigan pa vse tja daleč za megličastimi obzorji izginjajočimi predmestji, presekanimi s prometnimi mestnimi vpadnicami, ki nosijo imena slavnih ameriških predsednikov, sega pogled. In tam, čisto na obzorju, je videti čikaško ptičje gnezdo, letališče O'Hare, kjer neprestano naletavajo in odletavajo srebrne ptice. 170 tisoč potnikov na dan prileti in odleti skozi to nebeško okno. Prej kot v štirinajstih dneh bi skozi to najbolj prometno letališče na svetu odleteli vsi prebivalci Slovenije.

Počasi hodiva od okna do okna in občudujeva razgled. V vsakem oknu je vgrajen zvočnik, iz katerega napovedovalčev glas razlaga, kaj pravkar vidi oko. Kadar ima človek srečo kakor danes midva, seveda. Kajti kaj

lahko se zgodi, da med vršace nebotičnikov zapiha hladen veter in jih prekrije z oblaki megle. Jezero Michigan namreč ni navadno jezero, kakršnih smo vajeni pri nas. Je pravo sladkovodno morje, večje od marsikaterega slanega, ki se ponaša s tem imenom, med momarji pa je tudi poznano kot silno nezanesljivo, prav tako pa je nezanesljiva klima, ki jo kroji biseru na svoji obali, mestu Chicagu. Zdjaj ga pusti, da komaj diha v vlažni tropski vročini, zdaj ga biča s hladnimi severnimi vetrovi. In kar je najhujše, spremembe so lahko tako nenadne, zlasti spomladi, da se človek nanje komajda privadi.

V dobri minuti naju dvigalo iz 103. nadstropja, kjer je razgledna ploščad, spet pripelje v pritličje. Vsega skupaj ima ta impozantna stavba 110 nadstropij in meri v višino, brez televizijskih anten seveda, 443 metrov. Z njenim načrtovanjem in gradnjo se je tri leta ukvarjalo 1600 ljudi, za ogrodge so porabili 76 tisoč ton železja, stavba pa ima kar 160 tisoč oken. Dogrjena je bila leta 1973. Če je razgled res izjemen, kar pa se zgodi zelo poredko, je z vrha stavbe videti kar v štiri ameriške zvezne države.

Na ulici naju zopet objame vrvež. Ura je dvanajsta in iz vseh vhodov kot iz panjev vrejo ljudje. To so uradniki, ki so očitno zelo nestrpno čakali na čas za kosilo. Med dvanajsto in eno uro ulice Chicaga zažive s pospešenim tempom. Vse hiti, se pozdravlja, smeje in preriiva. Povečini so to mladi ljudje najrazličnejših polti. Veliko jih hiti k restavracijam, kjer je moč dobiti jedi po naročilu, pa k raznim picerijam in Mc Donaldsom, veliko pa si jih kupi svoj hamburger s pomfrijem in koka kolo

ter zasede klopi ob pločnikih in marmornata stopnišča ob bližnjih stavbah in parkih. Še največ pa se jih drena v restavracija Mac Donalds. Tudi midva slediva valu. Ljudje čakajo v več vrstah. Na koncu vsake je zelo ekspeditivni prodajalec. Poveš, kakšen hamburger si si zaezel ter kakšno pijačo, in že imaš vse skupaj pred sabo na pladnju. Potem v tem osirju samo še poiščeš prazno mesto za mizico in intimen trenutek s hitrim kosilom je tukaj. Za naše pojme je vse skupaj premalo okusno, podobno žaganju. Ko jedajo zalivaš s kokakolo, še nekako spolzi po grlu. A koka kola je mrzla, da skeli v zobe. Američani, ki so vajeni ledenih pijač, jo na hitro popijejo, navdnemu Kranjcu pa se od ledu rožljajoča vsebina v plastičnem kozarcu še dolgo opleta.

V Ameriki te pač nič ne sme presenetiti. Tudi policist na konju sredi velemestne betonske džungle ne.

UA SA ZGODBA

ŠTIRJE DUHOVNICI

Tik pred drugo svetovno vojno, ko sem obiskovala 4. razred osnovne šole, smo imeli na šoli tudi veroučne ure. V naš razred so prihajali trije duhovniki, vsak na določen dan. Eden izmed njih je bil Franc. Bil je srednje postave, srednje močan, polnega obraza. Imel je lepe sivoplave oči, ki so se smejale tudi takrat, kadar je bil resen. Otroci smo ga videli vedno nasmejanega, prijaznega, skratka, bila ga je sama dobra volja. Pa tudi z ocenami ni skoparil. Kadar je imel na podeželski fari mašo ali pogreb, ga je pred cerkvijo čakala cela jata otrok. Po koncu svojega opravila je vzel vrečko bonbonov in jih po travi natrosil kar na tla ob poti, predno je odšel peš v mesto v spremstvu nekaj ljudi. Ko so otroci pobrali bonbone, so drveli za njim. Vnjevovi bližnji smo se vsi, otroci in odrasli, prijetno počutili. Ta duhovnik mi je ostal v najlepšem spominu.

Drugi je bil iz čisto drugačnega testa. Bil je bolj nizke postave, suhljat in mrkega pogleda. Ne vem, če sem sploh kdaj vedela za njegovo ime. Kar v kosti me zazebe, ko pomislim nanj. Z otroki v razredu je bil precej knut. Ne vem točno, ali je čisto vsem ali samo nekaterim zmaličil priimek, da je otroku poleg pravega priimka pridal še tri spačene. Nato pa zdaj tega zdaj onega zmerjal s temi priimki. Včasih se je sprehajal med klopmi, se v trenutku obmil in zgodilo se je, da je kakšnega od fantov ujel z iztegnjenim jezikom proti njemu. Ojej, temu se je potem slabo pisalo! Še eno metodo trpinčenja je imel. Nekoč, verjetno nisem znala odgovoriti na vprašanje, je stopil predme, me z levo roko prijel za dlan, z desno pa zgrabil mojo roko v zapetjstu, jo močno stisnil in hitro obračal na levo in na desno. O, groza! Zarjavela sem od bolečine. Začutila sem do njega močan odpor.

Tretjega duhovnika se spominjam samo megleno. Vem pa, da je tudi ta rad usekal s palico.

Pa so minila leta in tudi vojne je bilo konec. Še sreča, da me ni nihče silil k maši. Duhovnikov sem se pa izogibala in se jih še, posebno nekaterih. Seveda vem, da je med njimi razlika kot noč in dan. No, morda je tega že 15

let ali kaj več, ko se mi je pri branju knjig nabralo nekaj nejasnosti. Ob takim primerih najraje povprašam strokovnjaka in včasih moram kaj vprašati tudi duhovnika. Najprej sem vprašala po telefonu in dobila zelo prijazno pojasnilo, pozneje pa sem sklenmila duhovnika še obiskati. V župnišču še nisem bila, zato se nisem takoj znašla. Potrkam na prva vrata v hodniku, a se nihče ne oglasi. Stopim nazaj na hodnik. Žive duše nikjer. Nenadoma me preplavi občutek, pomešan z nekakšnim povabilom, in že me neznan sila potisne naprej po hodniku. Grem: kar bo, pa bo. Na koncu hodnika najdem odprta vrata. Grem še nekaj korakov in obstanem kot vkopana. Notri pa vidim prelep oltar. Zastrim se vanj; občudujem ga; nekaj posebnega je v njem. Zajame me val prijetnega ozračja, ne čutim več me utrujenosti v nogah ne svoje teže, iz zavesti mi izginejo vse skrbi in težave, namesto njih me napolnijo občutki vamosti, zavetja, tolažbe, ljubezni. Tako lepo je, brezskrbno, da tega ni mogoče razložiti.

V tem vznesenem razpoloženju zaslišim korake; nekdo se mi približuje in - že je tu mlad, lep duhovnik plavih oči in svetlih skodranih las. Rahlo se razjezi, češ kaj počnem tu. A jaz še vsa v objemu nerazložljivo nežnega občutja odidem brez besed. Hudo mi je. Ko bi duhovnika vsaj še nekaj časa ne bi bilo, si mislim.

Naslednje dni sem bila še močno zatopljena v doživeto in se hkrati čudila, kako se mi je lahko dogodilo kaj takega. Desetletja že nisem bila ne pri maši ne pri spovedi.

Od nenavdnega duhovnega doživetja je minilo nekaj let. Nekega četrta vzamem v roke Dolenjski list in ga začnem začnem listati in brati od zadnje strani (tako delam vedno). Na strani z osmrtnicami se mi pogled zaustavi na sliki in takoj prepoznam pokojnika. Bil je tisti mladi duhovnik, kime je pred leti pregnal iz svetišča v župnišču. Preminil je v prometni nesreči.

KNJIŽNA POLICA

Prisilno na obrobju

Pri Slomškovi založbi v Mariboru so letos poleti izšle IZBRANE PESMI Stanka Janežiča. V knjigi, ki obsega blizu 300 strani, je okoli 200 najznačilnejših pesmi iz doslej izdanih devetih pesniških zbirk tega avtorja. Izbor je opravil pesnik sam. V daljšem eseju Pesem je svet pa je Denis Poníž razgrnil nekaj pomembnih ugotovitev, ki so se mu izluščile ob pozornem prebiranju vsega Janežičevega pesniškega dela. Izbrane pesmi je s svojimi ilustracijami opremila Veselka Šorli-Puc.

Pisec eseja predvsem ugotavlja, da so Janežiča bolj ali manj obšli vsi literarni leksikoni in enciklopedije ter da ga tudi literarnozgodovinski prikazi omenjajo zelo skopo, če ga sploh navajajo. Pa tudi sicer je avtor vse premalo znan in upoštevan ob dejstvu, da je izdal vrsto samostojnih leposlovnih knjig, poleg že omenjenih pesniških zbirk še dve knjigi pesmi v prozi, pet knjig értic, novel in povesti, da del s teološko vsebino niti ne omenjamo. Eden glavnih razlogov za to, da je bil Janežič malone pol stoletja na robu javnega zanimanja, je v preteklem ideološkem enoumju. Bil je pač duhovnik in kot tak tudi v literaturi zvest moralni držji, ki se ni skladala s cekajevskimi pridigami, in že zaradi tega onemogočen oziroma prisiljen v samozaložništvo.

Izbrane pesmi so osebna pesniška antologija. Sestavljena je tako, da vrstni red pesmi z naslovi ciklov, ki so naslovi pesnikovih dosedanjih zbirk, osvetljuje pesniško govorico, vsebinsko razsežnost in umetniško rast avtorja. Pesnik je izrazil lirik. Pesmi govorijo o tem, kako išče svojo podobo, se zazira v svet in človeka, hrepeni po dovršitvi v Bogu. Pesnik ljubi svojo rodno grudo, rodne Slovenske gorice, morje in domovino, občuduje skrivnost življenja, trpi s trpečimi, vraščen je v svoj narod in ljubeče pestuje njegovo besedo. Rad bi odreševal bližnje in daljne sestre in brate, zaupa v luč Resnice in v neminljivo Lepoto. Sveta beseda je zanj sprava. Na poti, ki jo je začel kot "romar s kitaro", mu v sinji daljavi že sijeta Nebo in nova Zemlja.

IVAN ZORAN

Astralni niz

Roman Ferija Lainščka ASTRALNI NIZ je prejel nagrado 30.000 DEM na letošnjem natečaju za najboljši roman Sklada Vladimirja Slejka. Za pisatelja in pesnika Lainščka, ki se je leta 1959 rodil v Prekmurju, študiral novinarstvo in zdaj živi v Murski Soboti, to ni prva nagrada, saj je leta 1987 dobil Kajuhovo nagrado za roman Raza, lani pa nagrado Kresnik za roman Namesto koga roža cveti, po katerem

zdaj nastaja celovečerni film. Kot ploden in dober besedni ustvarjalec se Lainšček dokazuje z osmimi romani, štirimi pesniškimi zbirkami, dramami, radijskimi igrami in knjigami za otroke.

Astralni niz je roman, ki je od prve do zadnje strani napeto in zanimivo branje. Gre za zgodbo naivne osemnajstletnice, ki se ji začnejo v sanjah in realnosti dogajati med seboj skrivnostno povezane stvari. Po njenem posilstvu se to stopnjuje v niz čudnih umorov, ki jih uspe med seboj povezati samovšečnemu policijskemu inšpektorju. Veliko je iracionalnosti: horoskopi, sanje, magija, nadnaravni pojavi. Knjiga ima 155 strani, izdal in založil pa jo je Sklad Vladimirja Slejka.

LIDIJA MURN

Izganjalci hudiča

Pri Mihelaču so izšla tri dramska besedila slovenskega dramatika Matjaža Zupančiča, zbrana v knjigi pod skupnim naslovom IZGANJALCI HUDIČA (poleg naslovnega še Slastni mrlič in Nemir). Avtor je gledališki režiser in najbrž zato kot prvi gledališki praktik ubira nekoliko drugačna pota v dramskem ustvarjanju kot dramski pisci, ki nimajo neposrednih delovnih gledaliških izkušenj. Za razliko od večine slovenskih

dramatikov, ki ljubijo nekoliko povzdignjeno, poetično govorico, Zupančič goji realistično pisavo, ki pa jo prepleta z elementi fantastike, nezavednega, psihoanalize. Lahko

bi rekli, da žanrsko gradi na grozljivki, ki jo nadgrajuje v grotesko ter na ta način nadaljuje in nadgrajuje tradicijo drame absurda, ki je našla domača tla tudi v slovenski dramatik.

Junaki Zupančičevih dram so družbeni izobčenci (lahko se sploh ne pojavijo neposredno na odru, kot je primer v Izganjalcih hudiča), so posamezniki, ki jih družba preganja in samoobrambno izloči iz sebe, pa naj bodo kaj krivi ali ne, ker gre v bistvu za preganjanje strahov, ki so v preganjalcih samih in iz njih rastejo v resničnost drugih oseb. Avtor je na predstavitvi knjižnega natisa svojih dram to označil kot nezaveden strah človeka pred samim seboj, učinkovanje takega strahu pa je lahko tudi nevarno, saj se lahko sprevrže v nasilje nad drugimi. Zlo namreč ni zunaj človeka, marveč v njem samem. Zupančičeve drame tej skrivnosti kar prodorno gledajo pod kožo.

MILAN MARKELJ

Hvala vam, ker rešujete življenja

Zahvala krvodajalcem

Letos krvodajalci praznujete 40-letnico krvodajalstva v Sloveniji. Ob tem jubileju se spominjamo na vas mnogi občani, ki smo bili in smo še odvisni od vaše humane pomoči, brez katere bi ugasnilo marsikatero življenje, tudi moje. Ob tem se spominjamo tudi vseh tistih, ki kakorkoli sodelujejo pri krvodajalski akciji in nenazadnje tudi na zdravnike.

Dragi krvodajalci, vaše dejanje na nas prizadete ne vpliva samo telesno, ampak tudi duševno, saj nam poleg svoje krvi dajete tudi upanje, pogum in voljo do življenja, kar je velikokrat odločilnega pomena. Občutek, da nam lahko vedno pomagata, pa naj bo še tako hudo, nam daje dodatno voljo in moč za ozdravitev. Ko dobivamo vašo rešilno kri, se spominjamo pregovora, ki pravi, da se v nesreči pokaže, kdo je pravi prijatelj. Vojne uničujejo življenja, vi pa jih ohranjate, kar je velikega pomena ne samo za nas posameznike, ampak tudi za ves narod.

Ko sem v novomeški bolnici dobivala vašo kri, sem si zelo želela, da bi se vam zanj najlepše zahvalila. Takrat to ni bilo mogoče. Ob vašem jubileju pa se mi je ponudila priložnost. Naj se vsem zahvalim, toda žal sama beseda pove premalo, kar človek čuti in želi srce. V imenu nas vseh, ki smo bili s pomočjo vaše krvi rešeni najhujšega, prisrčna hvala! Bog naj vam stokrat povrne. Nadaljujete s to človekoljubno akcijo, na katero je ponosen ves slovenski narod.

MARIJA PLUT

SOBOTNI PLESI V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE - V soboto, 9. oktobra, začenjajo v zdraviliški restavraciji bo tako vsako soboto od 20. ure dalje za prijetno glasbo poskrbel ansambel Petra Finka s pevko Jožico Mavsar. Igrali bodo glasbo za vse okuse, topliški gostinci pa se bodo potrudili, da obiskovalci ne bodo odšli domov ne lačni ne žejni.

Upokojenci proti krčenju svojih pravic

Akcija in zahteve stranke

Predsedstvo Demokratične stranke upokojencev občine Črnomelj je že letos spomladaj podprlo zamisel, da se izpelje akcija osebnega izjavljanja državljanov in še posebej upokojencev proti krčenju upokojenskih pravic. Stranke upokojencev bodo akcijo izpeljale po vsej Sloveniji v oktobru. Vsebinska izjava z zahtevami Državnemu zboru Slovenije je izraz sedanjih tegob, ki jih upokojenci in invalidi doživljamo na lastni koži, ko nam država omejuje in še namerava omejevati tako pokojninske kot tudi pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Zato zahtevamo, da se do konca leta 1994 ne smejo zmanjševati pravice zavarovancev zdravstvenega zavarovanja, ki se pokrivajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, niti povečevati deleže posameznikov v ta namen.

Na osnovi evidenčno ugotovljenih obremenitev pokojninsko-invalidskega sklada, ki so nastale po odločitvah države, mora ta te svoje obveznosti tekoče obravnavati. Metodologija za izračun soodvisnega gibanja pokojnin in plač mora postati sestavni del zakona.

Položaj sklada in skupščine pokojninsko-invalidskega zavarovanja mora omogočiti, da bodo o pravicah upokojencev in invalidov ti enakopravno odločali.

Upokojencem in invalidom je potrebno zagotoviti enakopravno sodelovanje pri sklepanju socialnega pakta, s katerim se bodo urejala osnovna ekonomska razmerja ter s tem tudi položaj upokojencev, invalidov in brezposlenih.

Z akcijo podpisovanja izjav hočemo dobiti podporo za zoperstavljanje nadaljnemu omejevanju pravic upokojencev in invalidov. Hkrati izražamo zahteve in predloge, kako ustvariti pogoje, da bomo o svojem sedanjem in prihodnjem položaju vsaj sodočeli.

Podpisovanje izjav bo trajalo do konca oktobra po krajevnih skupnostih. Izjave lahko podpisate tudi v pisarni Društva upokojencev v Črnomlju.

Državljan, še posebej pa upokojenci, pridružite se nam, da bomo uspeli v svojih zahtevah.

Predsedstvo DeSUS občine Črnomelj

Nobena stranka ne more sama vsega

Razmišljanje o strpnem in vztrajnem dogovarjanju o tvorbi nove koalicije

V zadnjem obdobju smo pričali intenzivnim aktivnostim, katerih cilj je vzpostavitev kratkoročnega in tudi dolgoročnega sodelovanja programsko sorodnih strank. SLS je nosilec teh aktivnosti, zato želimo kot predsednik SLS predstaviti naše poglede na medstrankarski dogovor o novi programski koaliciji, ki bi stabilizirala slovenski politični prostor in z jasnim in uresničljivim narodnogospodarskim in socialnim programom povabila Slovence k široki podpori. SLS se zaveda svoje odgovornosti za slovensko prihodnost, odgovornosti, ki se veča, kot se veča podpora naši stranki. Pobuda SLS za oblikovanje koalicije programsko sorodnih strank je izraz razumevanja potrebe sedanjega trenutka. Nobena stranka sama ne more narediti vsega. Sploh pa nobena stranka, ki izhaja iz demokratičnih procesov slovenske pomladi, ne more sama prekiniti kontinuitete delovanja starih struktur, katerih predstavniki so tudi v novi parlamentarni demokraciji ohranili skoraj vsa ključna mesta v gospodarstvu, finančni, diplomaciji in drugje.

To dejstvo preprosto zahteva, da se kljub različnim medstrankarskim zameram, ki so jim botrovali različni razlogi, opredelimo za skupni cilj - dobrobit Slovenije in Slovencev. Ta cilj daleč presega interese posameznih strank, da bi morda tudi ob ohranjanju razprtij kovali lasten strankarski kapital.

Dogovor programsko sorodnih strank o usklajenem nastopu na lokalnih in državnih volitvah je verjetno edina realna pot do uspeha. Prav možno je, da bo potrebno že v okviru sedanjega parlamenta stopiti skupaj in poskušati oblikovati vladu, ki bo hotela in bo zaradi enotnega cilja tudi zmožna začeti učinkovito reševati najpomembnejša gospodarska, socialna in t.i. nacionalna vprašanja.

Nekateri dvomijo, da je sploh mogoče povezati demokratične stranke, ki so enkrat že bile skupaj in dosegle veliki cilj - samostojnost Slovenije. Tudi sam sem prepričan, da bo potrebno veliko strpnih medstrankar-

• Ljudje so najmočnejši v svojih najbližjih točkah. (Lippman)

• Dostikrat je zmota tehtnejša od resnice. (Disraeli)

• Plašen pes je redko debel. (Švedski pregovor)

skih pogovorov, da se izkristalizira tisti zgoščeni programski temelj, ki bo dovolj trden, da bo zdržal tudi napetosti zaradi razlik, ki med strankami objektivno obstajajo. Toda ponovljaj misel, ki sem jo že večkrat napisal in izrekel: Kjer je volja, tam je moč, da se najde pot. Če nam je usoda Slovenije in Slovencev prva obveza in glavno merilo za odločitve, potem odločitev ne bo težka.

Koliko ljudi bo izigranih ob privatizaciji, koliko z neizvedbo denacionalizacije, koliko zaradi krivičnega Jazbinskega stanovanjskega zakona, koliko Slovencev se čuti ponižani zaradi politike podeljevanja državljanstev tujcem (mnogi Slovenci pa ga še danes nimajo)? Koliko mladih bo zaman iskalo svojo perspektivo, koliko upokojencev bo trepetalo za lastno usodo v jesni življenja? Odgovore na ta vprašanja je ozbo mogoče najti. Iskanje teh odgovorov pa bo imelo smisel le, če bomo sposobni takega političnega sodelovanja, ki bo omogočilo ne le spreminjanje in analiranje, pač pa tudi spreminjanje razmer.

Odločitev za usklajen nastop bi bila neposredna pomoč vsem tistim ekonomistom, managerjem, obrtnikom, kmetom, znanstvenikom, različnim intelektualcem in drugim, ki se zavedajo, da bo za dolgoročen zdrav razvoj slovenskega gospodarstva in slovenske družbe sploh, potrebno prerezati popkovino udbovsko-komunističnega sistema. Gre za mnogo več kot za vprašanje, kdo bo prvi med prvimi na desnici ali sredini.

Gre najprej za vprašanje, ali smo se pripravljeno odreči delu strankarskih in osebnih ambicij in jih predrediti ciljem naroda in države. Torej gre za vprašanje, ali smo pripravljeno nekaj narediti skupaj za ohranitev slovenske samostojnosti in za zagotovitev osnovnih možnosti, da bi kot država sploh krenili v pravo smer razvoja. Kajti, morda nekateri, ki vodijo sedanjost, celo vedo, kaj bi bilo potrebno storiti, pa jim tega ne uspe storiti. Morda (pravim morda) tudi predsednik sedanje vlade ve, kaj bi bilo za Slovenijo najbolj prav, pa mu o tem ne uspe prepričati niti ljudi v lastni stranki.

Zato velja vabilo za oblikovanje nove koalicije tudi tistim ljudem, ki so se znašli v LDS zaradi prepričanja, da bo to stranka, ki bo dala absolutno prednost reševanju gospodarskih vprašanj, danes pa so skupaj s stranko ujeti v pasti lastnih neuresničenih in tudi neuresničljivih obljub. Tudi ni

bistveno, ali bomo koalicijo imenovali desna, desnosedinska, sredinsko-desna ali sredinska. Niti ni bistveno ime te koalicije.

Bistveno je, da tistim ljudem, ki zaman iščejo rdečo nit, s katero bi povzeli sedanost s prihodnostjo, da-mo uresničljivo ponudbo. Po mojem mnenju je prav tako bistveno, da v tej ponudbi najde pomembno mesto tudi prizadevanje za poštenost delovanja v vseh sferah življenja.

MARJAN PODOBNIK
predsednik SLS

Kaj naj si mislim?

Podobnika in Ribičiča

Dr. Ciril Ribičič je v drugi izdaji knjige "Rad sem jih imel" na 295. strani med drugim napisal, da so ga njegovi svarili: "Podobnika sta oba enaka, saj sta vendar brata, kako moreš zaupati Janezu?" Res sta Janez in Marjan Podobnik brata, težko bi pa rekel, da sta enaka. Prav gotovo pa imata enak svetovni nazor. Sta mlada tesna sopotnika v politiki, neobremenjena s preteklostjo, velika nasprotnika enopartijskega sistema, borce za uveljavitev parlamentarne demokracije, za osamosvojitve Slovenije, za popravilo krivic, ki jih je v družbi povzročila vladavina komunistov, in za razvoj pravične družbe.

Dr. Ciril Ribičič pa je sin Mitje Ribičiča, ki je bil v povojnih časih eden najpomembnejših funkcionarjev OZNE, UDV, notranjega ministrstva, partijskega komiteja, ki je v bistvu imel vso oblast ter bil republiški javni tožilec. To je bil čas pobojev in likvidacij političnih nasprotnikov in potencialnih političnih nasprotnikov komunistične revolucije, čas kulaških, dachauskih in drugih političnih procesov, čas protipravnega odvzemanja premoženja.

Kasneje je bil Mitja Ribičič tudi pomemben jugoslovanski državni funkcionar in funkcionar ZR, stranke, katere naslednica je Združena lista. Ta se od politike svoje predhodnice Komunistične partije in Zveze komunistov ni distancirala. Dr. Ciril Ribičič je član te stranke, nekaj časa je bil celo njen predsednik.

Kaj naj si torej glede na prvi odstavek mislim o njem?

FRANC POTOČNIK

Kočevski zbor o vstopu v krog suverenih narodov

Izjava ob 50-letnici

S Kočevskim zborom, ki so se ga udeležili odposlanci, izvoljeni na volitvah, kakršne so bile v vojnih razmerah sploh možne, je slovenski narod dosegel veljaven vstop v krog suverenih narodov. Z zborom odposlancev je bila tako potrjena pravilnost usmeritve boja proti okupatorju, skupnemu nasprotniku svobodoljubnega in demokratičnega sveta, položeni pa so bili tudi temelji za svobodno in demokratično prihodnost slovenskega naroda. Zbor je predstavil tudi enotnost demokratičnih političnih sil slovenskega političnega življenja in omogočil slovenskemu narodu polnovelejni vstop v novo, na demokratičnih temeljih zasnovano skupnost narodov in držav v boju proti nacizmu in fašizmu po vsem svetu. Odposlanci so razglasili popolno pripravljenost premagati stoletno suženjstvo in izbojevati popolno svobodo. Slovincem je zbor naložil patriotično dolžnost, da vse svoje sile prispevajo za osvoboditev in združitve domovine. Zbor odposlancev je postavil tudi ogrodje slovenske državne zgradbe in jo glede na zgodovinske okoliščine povezal za graditvijo skupne jugoslovanske države, v katero so se združili suvereni narodi.

Izhajajoč iz takšne vloge in pomena zbora odposlancev, menimo, da je potrebno tudi sedaj, v drugačnih zgodovinskih okoliščinah, vendar z istim ciljem, postaviti slovenski narod in njegovo državo v krog suverenih narodov in resnično demokratičnih držav. Danes je potrebno ponovno pozvati ves slovenski narod k sodelovanju in k stalnemu potrjevanju vrednot, ki so jih postavili v začetku oktobra 1943 odposlanci na zboru v Kočevju. To je potrebno storiti v imenu vsega naroda, njegove zgodovine in njegovih bodočih pokolenj, kot so zapisali odposlanci takrat v proglasu Kočevskega zbora.

ZDRUŽENA LISTA
socialnih demokratov

Pozdravljamo mnenje škofov o izobraževanju

Izjava SZZ iz Kočevja

Slovenska ženska zveza občine Kočevje s spoštovanjem pozdravlja izjavo slovenskih škofov o snovanju slovenskega nacionalnega vzgojno-izobraževalnega programa in se v celoti strinja z vsebino izjave.

Samo velika ljubezen do naroda in odgovorna skrb za celostno, pozitivno naravnano osebno vzgojo in izobrazbo našega mladega rodu sta narekovali našim škofom, da so postavili svoje modre besede za tako pomembno stvar, ki posega v narodovo bistvo. Kdor ima vsaj malo znanja o razvoju slovenskega naroda na vseh ravneh, mora priznati, da so ravno katoliški izobraženci bili skozi stoletja snovatelji in izvajalci vzgoje in izobraževanja ter imajo na tem področju velike izkušnje in dokazano dobre, pozitivne dosežke. Predvsem Slovenci imamo v tem blagodejno preteklost (npr. Slomšek). Katoliška cerkev si je vedno prizadevala spodbujati v narodih zdravo samozavest in negovalna narodno samobitnost in istovestnost kot posebno dragotino, vendar v duhu vsesplošnega bratstva in sestrstva na osnovi vesoljnega božjega otroštva. Kaj si lahko želimo lepšega in boljšega? Prav nasprotito pa so razni revolucionarni totalitarni režimi delovali v narodu rušilno, razdiralno in so z nasiljem izločali humanistične, moralne in etične vrednote iz javnega življenja, zlasti pa iz šolskih programov.

Ko šolski minister zagovarja sestavo neke strokovne ekipe, si upravičeno lahko mislimo, da gre pri tem v resnici samo za tehnično ekipo, ki le obdeluje način izvajanja starih vsebin in ne namerava kvalitativno (kakovostno) popraviti vsebine programa in ne želi ponovno vnesti vanj izvrženih kvalitativnih vrednot, da bi na njih osnovi potem intuitivno (izvirno) nadgrajevala še boljše zamisli. Ravno pri sklicevanju na strokovnost ne bi smeli slepo izpustiti vrhunskih strokovnjakov v Katoliški cerkvi, bodisi v teologiji, filozofiji, psihologiji, književnosti, kulturno-umetniški zgodovini in še marsikje. Če bo šolsko ministrstvo zavrglo ta narodov zaklad, bo samovoljno rezalo najgloblje narodove korenine, z daljnosežnimi negativnimi posledicami za duhovni in vsestranski razvoj naroda.

Za Slovensko žensko zvezo Kočevje
dr. MARIJA ŠTEFANIČ

Med pravičnostjo in uspešnostjo

Konsenz pri sprejemanju lastninskega zakona tudi pri njegovem izvajanju? Bolj kot to, v čigavih rokah je kapital, je pomembno, kako je razporejen - Najprej razpršeni, potem pravi lastniki - Preoblikovanje ali odprava družbene lastnine?!

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij je stopil v veljavo lanskega decembra. Po preteku šestmesečnega moratorija je Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo prejela prve programe lastninskega preoblikovanja. Služba družbenega knjigovodstva pa po približno desetini opravljenih revizijskih ogledov ugotavlja kar precejšnje oškodovanje družbene lastnine. Če smo pred dvema letoma še govorili o vrednosti družbenega kapitala okoli 18 milijard mark, naj bi ga bilo po zadnjih ocenah knjižne vrednosti še okoli 12,5 milijard oz. po popravku zaradi škodovanja kvečjemu kako milijardo mark več.

Ocene zakona se še vedno precej razhajajo. Največji razkorak je v ocenah med tistimi, ki poudarjajo kot cilj lastninske reforme (revolucije) gospodarsko uspešnost, in drugimi, ki zagovarjajo kot cilj kompromis možnost. Zavedati se je potrebno, da brez politične sprejemljivosti, ki pa je bolj na strani socialne pravičnosti kot gospodarske uspešnosti, kompromis ni bil možen. Tako tudi ne presenečajo ocene, da bo po izvedenem lastninskem preoblikovanju le malo sprememb v upravljaljskih vrstah in da se bo to odražalo tudi pri vodenju podjetij. In ker je od tega odvisna njihova gospodarska uspešnost, torej...

Lastnjenje je proces, ki mu zakon določa predvsem startni položaj. Pravo lastnjenje oz. privatizacija se bo začela šele zatem. Lastniki bodo na koncu premožni ljudje, ne vsi Slovenci. Tisti, ki danes zasedajo prave pozicije, ki jim omogočajo nadzorovati ali celo voditi začetni proces, bodo postali lastniki. Na koncu bodo eni delodajalci, drugi pa delojemalci. Ni vseeno, kdo bodo delodajalci - bleferji, sleparji, managerji, "naši", "drugi"... Od tega, kdo bodo novi delodajalci, bo odvisen položaj delojemalcev. Zagotovo je, da bo pri nas še nekaj časa

z delom nemogoče obogatiti.

Večina zaposlenih si želi predvsem varnost zaposlitve in osebne dohodka, ki omogočajo normalno življenje. Oboje je v nasprotju z intereso lastnikov kapitala. Delovno mesto je, dokler je delo, plača pa pomeni samo enega tistih stroškov, na katerega lahko še vpliva.

Zdi se, da se pri lastnjenju družbene lastnine vse preveč poudarjajo samo koristi. V razmerah, v katerih je naše gospodarstvo, se premalo računa z razdelitvijo odgovornosti za obveznosti, ki jih bodo morali novi lastniki prevzeti hkrati z lastništvo. Ne vsi enako. Notranji lastniki (insiderji) več kot ostali, saj se njihov cilj razlikuje od cilja zunanjih lastnikov. Cilj zunanjega lastnika je dobiček in vlaganje tega tako, da se dobiček še poveča, cilj insiderjev pa je bolj dolgoročen - delo. Cilji dela in cilji kapitala so si praviloma nasprotujoči. Zakaj so potem ponudili v koncernu Coca Cola svojim delavcem nakup delnic? Predvsem zato, ker so ugotovili, da je potrebno dati zaposlenim poleg varnosti delovnega mesta in solidne plače tudi nov motiv. Morda tudi zato, ker so razpršeni delničarji najbolj iskani delničarji. Zato gre tudi pri nas računati s tem, da se bo obstoječ management raje dogovoril z delavci kot pa

z zunanjimi lastniki.

Niso redki primeri, ko se delavcem ponuja, da bodo postali s certifikati kar 50-in večodstotni lastniki družbenega kapitala v podjetju, v katerem so zaposleni. Ponudba je vsekakor zanimiva, vendar bi bilo potrebno hkrati tudi povedati, kakšne so obveznosti podjetja. O tem se govori manj.

Nesporno je, da je lastninsko preoblikovanje potrebno izvesti. Kakršnakoli blokada pri tem je najslabše, kar se nam lahko primeri. Slovenci bi bili še bolj razdvojeni v iskanju socialno pravične delitve družbenega kapitala, tega pa bi bilo tudi vedno manj. Na koncu bi v vsakem primeru ugotovili, da smo "ustvarili" lastnike, delodajalce, kapitaliste, saj bodo razlašenci po Zakonu o denacionalizaciji predstavljali le lastnike z manjšim delom sedaj družbenega kapitala.

Nespametno pa bi bilo tudi stati ob strani procesa, katerega konec bo precej različen od začetka. Konec bo podoben družbenim stratifikacijam v deželah, ki so naš vzor. Popolni nesmisel bi bilo pričakovati, da bo slovenski kapitalizem drugačen.

IGOR VIZIAK

IMITATORJI IN STRIP TEASE

OTOČEC - Danes zvečer ob 22. uri bodo v klubu Diskoteke Otočec nastopili v tem času najiminennejši posnemovalci znanih pevcev in igravcev. Skupina prihaja iz Anglije in bo Otočec njen tretji nastop na turneji po Sloveniji. V petek bo Barbara Taylor nastopila s programom Top delirio, ki menda predstavlja vrhunski strip tease. V soboto bo disko večer z veliko glasbe ter nagradnimi zabavnimi igrami.

Moškost po italijansko

Diskoteka Otočec zadnje čase buri duhove z žgečkljivimi obiski in predstavlja pogumnih Italijanov in Italijank. Prvi obisk italijanskih razkavalcev moškosti je bil pred dobrim mesecem; bojda je bilo takrat zelo živo pa tudi obiskovalk (predstava je namreč samo za ženske) je bilo menda veliko več kot minuli teden.

V petek pa se nikakor ni hotelo zbrati dovolj deklet, saj so gostje z začetkom programa kar nekaj časa zavlačevali. Pa ni nič pomagalo, v prostorih diskoteke se je zbralo za dober razred srednješolk in nekaj starejših gospodičen in gospa. In velika kulturna predstava se je začela. Na plesišče je prišel David. Z zvijačnim po taktih glasbe je nakozoval, kje ima kaj. Še preden so z njega začeli leteti kosi garderobe, se je zakadil med obiskovalke, jih dobesedno na silo začel vleči na plesišče in Dolenjkam kazal, kaj lahko moški z žensko počne v postelji. Naslednji, za zgled si je vzel naše specialce, je bil še bolj grob in oblastniški, kot se za spolnosti potrebne vojščake spodobi. Ob nastopu zadnjega Italijana,

po obleki in obnašanju je dišal bolj vampirsko kot moško, so se srednješolke še bolj stisnile v kot, kajti nobeno upiranje ni pomagalo. Da bi bila mera polna, je voditeljica programa tako rekoč dekleta pozvala, naj se ne upirajo, ker bodo sicer polne modric.

O pravem stiptiju pa nič, vsaj italijanskem ne. Narediti show s pomočjo obiskovalk, tudi na silo, če ne gre drugače, ni težko, še posebej če pripadaš močnejšemu spolu. Skakanje in nadlegovanje belih žrebcev, kot so se trije možakarji imenovali, bi bolj sodilo v ozek krog med seboj poznanih in seksualne grobosti željnih ljudi. Po razpoloženju sodeč, bo na drugi takšni predstavi še manj obiskovalk.

Po končani predstavi so v diskoteko spustili tudi Dolenjce. Eden od mladeničev je zakoral na sredlo plesišča, ob zvokih glasbe slekel nekaj obleke, zagrabil menedžerko slačidedev in požal aplavz, ki bi ga bili Italijančki še kako vesel. Še hvala bogu, da imamo Janeza!

A. Ž.

V GOZDOVIH SREČAŠ ROPARJE - V naših gozdovih je v tem času vse polno raznovrstnih gob, tudi jurčkov, in skoraj toliko kot gob tudi njihovih zagriženih nabiralcev. Obronki gozdov so zato okrašeni s pločevino, v kateri se pripeljejo s košarami tudi taki, ki sicer med drevje nikoli ne zaidejo. Košare se letos presenetljivo hitro polnijo. Gobe, ki se nabiralec zdijo neuporabne, končajo zbrane, pohojene in prevrnjene. Zakon o zaščiti slovenskih gob je še v povojih in letošnjega ropanja ne bo preprečil. Pravijo pa, da bo nekoč vendar prepovedal razprodajo našega gobjega bogastva tujcem in hkrati privoščil dovolj gobjih poedin vsaki družini in nekaterim tudi zaslužek na tržnici. (Foto: B. D.-G.)

HALO — ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

KAPITALNI JURČKI - 13-letna Sevnica Špela Kozmus gre s starši pogosto po gobe, nabira pa gobe iz "železnega repertoarja" nedeljskih gobarjev, da ja ne bi prišlo do usodne pomote. V tem norem gobjem obdobju pa Špela, še manj pa njena mamica, s katero je sla tokrat po gobe v boštanjsko hosto, kar verjeti nista mogli očem. Tudi doma je Špela presenetila očka, toliko, "da ni okol padel". Kajti največji jurček tehtal kar 1,30 kg, sosednja iz iste družine pa po pol kilograma. (Foto: P. P.)

Ostala bodo le dobra dela

S prijateljskega srečanja ribniške župnijske Karitas z župnijsko Karitas Novo mesto 11. septembra

Nekako pred letom dni je ribniško župnijsko Karitas obiskala župnijska Karitas Novega mesta. Pobudo za to srečanje sta dali tajnici Majda Vrh in Estera Dvornik. Ker se vse župnijske Karitas srečujejo s podobnimi problemi in težavami pri svojem delu, je koristno, da na takih srečanjih pride do izmenjave izkušenj.

Člani župnijske Karitas Novo mesto so pripravili zelo lep sprejem. Prijazno spontano gostoljubje tamkajšnjih delavcev se je kmalu spremenilo v lepo domače razpoloženje. Pri obisku Novega mesta pa se letos še prav posebno ni mogoče upreti ogledu mogočne cerkve Kapitelj sv. Miklavža in prav tako mogočnega prostora, ki je sedež novomeškega prošta in kanonikov. Zgodovino Kapitelja nam je na kratko predstavil spoštovani prošt Jože Lap. Zaključil je z besedami: "Kapitelj je šel skozi velike viharje in trpljenje, a božja previdnost je bila očitna." To nam potrjuje tudi geslo ob 500-letnici Kapitelja: Njegovi so časi in vekovi. Nato smo si ogledali razstavo "Dragotina Kapiteljske cerkve" v Dolenjskem muzeju.

Od nas se je v imenu novomeške župnijske Karitas poslovila gospa Dvornik v prisotnosti prošta z besedami: "Ne pozabite se duhovno bogatiti, kajti od tod črpamo vse milosti. Čeprav tok življenja teče dalje in kaplja za kapljo odhaja in trpljenje, četudi se kdaj pa kdaj bežno razveselimo, si vedno odtrgajmo še čas za molitev. Ko bomo nekoč tudi mi utrjeni sedli kraj poti, bodo ostala edino ljubezen do bližnjega in naša dobra

dela. Ničesar drugega - samo to je večno. Zato živimo vsi v veliki družini, ki se imenuje Karitas - ljubezen". Ga. Dvornik se je ob tej priložnosti zahvalila g. proštu, kateremu gre zasluga za velik delež karitativnih dejavnosti v Novem mestu in vsem delavcem Karitas.

Čeprav se je dan že nagnil, smo v meglenem popoldnevu za kratek čas obiskali še idilično okolje in veličastno zgradbo Kartuzije v Pletterjah, kjer smo se srečali z nekdanjim ribniškim kaplanom gospodom Franjem Simončičem. Zaželel nam je prisrčno dobrodoščilo, župljanom Ribnice pa prisrčne pozdrave. Temu srečanju sta se pridružila tudi g. dekan Maks Ipavec iz Ribnice in dolnjevaški župnik g. Avguštin Klobčar.

In nazadnje bi še rada omenila, kako veliko poslanstvo imajo delavci za socialno delo in aktivni delavci Karitas. Dan za dnem se srečujejo s težkimi problemi. V Ribnici se ti socialni problemi rešujejo kar se da hitro in pošteno. Zato gre zahvala predvsem ge. Majdi Vrh, direktorici službe za socialno delo, in njenim sodelavcem, kajti ga. Vrhova zna prisluniti tegobam in težavam ljudi, zna molčati in nastopiti tam, kjer je potrebno. Njeni plemenitosti iskrena zahvala. Zahvala pa gre tudi g. Maksu Ipavcu in župnijskemu svetu, ki pomagata, da karitativna dela hitreje potekajo.

MILKA KOZINA

GOVORICE JEZE DRAGARCE

DRAGA - Širijo se govornice, da bo meddržavni prehod Podplana pri Čabru v bodoče le maloobmejni prehod. Tem govoricam gre verjeti, saj je promet zanemarljivo majhen, česar pa ne gre pripisati nepomembnosti prehoda, pač pa nekaj kilometrov ozke, strme makadamske in slabo vzdrževane ceste, narejene še v Avstro-Ogrski. Seveda se krajani Dragarske doline s tako odločitvijo ne strinjajo, celo več, zahtevajo, da postane meddržavni prehod tudi v Novem Kotu, ki je kamen spotike že vse od vzpostavitve državne meje s Hrvaško. Tu mejo lahko prestopijo samo tisti z dovolilnicami - nakuilni potniki, ki to pot poznajo že desetletja, pa kajpak zaidejo v težave, ki se končajo pri sodniku za prekrške. Zaprtje meddržavnega prehoda - krajani upajo, da gre le za govornice - bi še pospešilo nazadovanje že tako gospodarsko, še bolj pa demografsko ogrožene doline. Le vzpostavitev normalnih prehodov zagotavlja kraju možen napredek, za državo pa varno mejo.

A. KOŠMERL

SREČANJE SLOVENSkih VZDRŽEVALCEV NA ROGLI

VELENJE - 7. in 8. oktobra bo na Rogli 3. srečanje vzdrževalcev Slovenije. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1975 in združuje okrog 1.200 članov iz 300 slovenskih podjetij. Že tradicionalno srečanje je namenjeno povezovanju, sodelovanju in izmenjavi izkušenj strokovnjakov, ki se poklicno ukvarjajo z vzdrževanjem in organizacijo sredstev za delo. Geslo letošnjega srečanja je "Vzdrževanje - varovanje prihodnosti". Prvi dan srečanja bodo spregovorili o organizaciji vzdrževalnih funkcij v podjetjih in o trendih razvoja, seznanili pa se bodo tudi z integriranim vzdrževanjem v novomeškem Revozu. Drugi dan bodo obravnavali standardizacijo, nadaljevali s strokovnimi predavanji z različnih področij vzdrževanja, seznanili se bodo tudi z vplivom vzdrževanja na zavarovanje in z aktualnimi novostmi na področju delovnih razmerij.

ZGODNJI KRES - Plesalci Kresove otroške folklorne skupine z italijanskimi prijatelji

Korak po izročilu babice

Otroška folklorna skupina, ki deluje v okviru novomeškega Kresa, v zamejstvu

NOVO MESTO - Otroška plesna skupina iz sestave novomeškega Kresa je pred nedavnim poslala svoje zastopstvo na državni folklorni tabor v Kranjsko Goro. Te male študijske dneve so najmlajši novomeški ljubitelji narodnih noš in običajev skupaj z vrstniki iz Slovenije posvetili letošnji izbrani temi Carovnice in vile v slovenskem ljudskem izročilu. Z delom v treh skupinah so podrobneje spoznavali odrski nastop na dano temo od ideje do izvedbe. Sodelovali so otroci in mentorji.

Tisto, kar so se "Kresovi" otroci in njihova mentorica Majda Nemanič naučili na podobnih dosedanjih delovnih srečanjih, bodo v kratkem pokazali na mednarodni prireditvi v Novem mestu. Poldrugo uro trajajoče "piljenje" v plesu enkrat tedensko bi bilo delo res za prazen nič, če ne bi mladi Kres plesali še kje. Zato so pred časom v ritmu zacepetali na plesnih deskah v Celovcu in v Castel Sanpietro Terme pri Bologni. Mednarodna festivala v Avstriji in Italiji sta potekala pod geslom "Otroci za mir". Ta obisk mladih plesalcev iz Novega mesta sicer ne spada v skupino zgodovinskih meddržavnih srečanj na vladni ravni, vendar pomeni drobno sporočilo o tem, da neke obstaja neka Slovenija, če poleg Italijanov, Avstrijev, Mongolov, Ruskih Kozakov, Švedov in Poljakov nastopijo neki folkloristi z ljudskimi plesi iz Slovenije. Majda Nemanič, ki postavlja omenjeno kulturno izmenjavo pod to luč, je zadovoljna, da folkloristi s pomočjo staršev in mnogih dobrih sponzorjev ter seveda z njeno pomočjo lahko zaplešejo in zapojejo sebi in svetu natančno po izročilu slovenskih dedkov in babic.

L. M.

Bo kdo pomagal Mariji?

Bralko iz Ribnice je prispevek o Mariji Benčina zelo prizadel - Sodišče pristransko?

Prebrala sem članek o ga. Mariji Benčina, ki je bil objavljen pred nekaj tedni v Dolenjskem listu. Vsebinska članka me je močno pretresla. Ne morem verjeti, da se še danes dogajajo takšne stvari, in to v neposredni bližini, v sosednji občini. Odgovorne sprašujem, zakaj ni že doslej posredovala tamkajšnja policija? Ali je podjetju Snežnik in krajevni skupnosti

vseeno, kaj se dogaja z njihovimi delavci oz. krajin? Kočevsko sodišče je za besedni delikt kaznovalo Marijo Benčina in jo tako pritisnilo na rob življenjske eksistence. Isto sodišče pa ni kaznovalo državljanov iz Bosne, ki so neprekinjeno izvajali nasilje in tako delali mnogo hušje prekrške kot Benčina.

S tako odločitvijo je kočevsko sodišče dokazalo, da je pristransko in nepošteno in zato tudi nestrokovno. Da se je Marija Benčina znašla v tako žalostnem stanju, je verjetno v Kočevski Reki več krivcev. Bo poleg Marije še kdo kaznovan? Primer bi morala obravnavati tudi komisija za človekove pravice. Upam, da je pri nas še nekaj dobrih in srčnih ljudi, ki bi bili pripravljeni Mariji vsaj simbolično pomagati.

M. LOVŠIN
Ribnica

NEPRAVIČNA RAZDELITEV POMOČI?

Vsi Romi v Beli krajini dobivajo pomoč iz Ljubljane, vendar pri nas v Črnomlju te pomoči ne delijo po uradnem listu, saj kot petčlanska družina ne dobimo toliko kot družine z manj člani. Nekaterim Romom dajo tudi gradbeni material: od kuhinje do sobnega pohištva, motorne žage in kasetofona. Naročilnice potem tudi prodajajo, saj ne nameravajo kupiti tistega, o čemer govorijo na socialni. Od sto Romov naredi mogoče tako en Rom. Imam dva šolarja, pa dobim veliko manj od drugih. Romi prosijo obleke pri Rdečem križu v Črnomlju, potem pa jih po vaseh prodajajo. Ravno danes, 20. septembra, sta dva Roma prodajala ukradeno obleko in obutev v romskem naselju v Kanižarici. Nekateri so to tudi kupili.

MARJANA HUDOROVAC
Kanižarica

● Velik sovražnik znanosti ni zmota, marveč lenobnost. (Buckle)

● Lastninjenje je v bistvu največja tragedija slovenskega naroda. (Nekdanji minister Sešok, zdaj predsednik PO Iskra Holding)

Ne verjame, kdor ne doživi

Zapostavljena Suha krajina

Smo prebivalci Suhe krajine, ki ni samo suha ampak je tudi siromašna, kar zadeva ceste. Lahko rečemo, da imamo zelo slabe ceste do naših vase, kot so Brezova reber, Veliki Lipovec in Ajdovec. Zanima nas, zakaj smo ljudje v teh krajih tako malo vredni, da ne moremo priti do malo boljše povezave z Novim mestom. Saj nismo tako daleč stran!

Tukaj imamo precejšnje težave glede prevoza. Težave so bile posebno letos, ko je bila taka suša in je bilo zelo težko pripeljati vodo. Zakaj nas novomeška občina gleda tako postrani, da se ne odloči za posodobitev ceste? Ker so ceste slabe, ni prevoza. Če hoče v teh krajih kdo nadaljevati šolanje na gimnaziji, mu ni lahko, saj nima prevoza do Novega mesta. Mislimo, da se to predstavlja v današnjih sodobnih časih zaostalost. Poudarjamo, da si česa takega ne more zamisliti, kdor se ne vozi po teh cestah. In še nekaj je. Tudi prebivalci teh krajev plačujejo cestno prometni davek, saj ima skoraj vsaka hiša avtomobil.

Domačini v tujini

Iz Kolske doline

VEČ PROMETA - Na mejnem prehodu Petrina je zdaj precej več prometa, ker ga uporabljajo predvsem Hrvatje, da tako varneje potujejo med morjem in Zagrebom, saj je zaradi bojev, bombardiranj in raketiranj nevarno voziti skozi Karlovac in še nekatere kraje.

ODPRLI MEJNI PRÉHOD - V občini Čabar je bilo minuli vikend več svečanosti. Na eni so odprili tudi na novo urejeni sodobni mejni prehod Prezid-Babno Polje. Slavlja so se udeležili tudi predstavniki Slovenije. Ob tej priložnosti je bilo izrečenih veliko lepih besed o bratskem sodelovanju s prijateljsko Slovenijo.

KOLPA VABI ČOLNARJE - Zaradi deževja je Kolpa tudi narastla, da je primerna za čolnarjenje. Zanimivo pa je, da je zdaj na Kolpi manj veslačev, kot jih je poleti, ko je Kolpa tako nizka, da morajo veslači čolne na mnogih mestih kar prenašati.

SKROMNA SREDSTVA ZA DEMOGRAFSKO OGROŽENE

ČRNOVELJ - Iz črnomaljske občine so letos na ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj poslali za sredstva za demografsko ogrožena območja 13 programov iz obrti, 12 iz podjetništva ter iz kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti 29. Njihova skupna predračunska vrednost je bila dobrih 413 milijonov tolarjev. Črnomalci pa so zaprosili za nekaj več kot 142 milijonov tolarjev. Na ministrstvu so jim odobrili le slabih 9 milijonov tolarjev, in sicer za 9 programov. Na ministrstvo so poslali tudi 6 programov s področja komunalne infrastrukture, katerih predračunska vrednost je dobrih 49 milijonov tolarjev. Zaprotili so za nekaj več kot 26 milijonov, na republiko pa so jim odobrili skoraj 21,7 milijona tolarjev.

PONORI TEMENICE NARAVNA ZNAMENITOST

TREBNJE - Reka Temenica je ob reki Ljubljanici ena najbolj znanih in značilnih ponikalnic v Sloveniji. Zaradi svojih naravnih kvalitit in izjemnih kraških posebnosti je Temenica uvrščena med najpomembnejše primere naravne dediščine Slovenije. Prav zato so se Trebanjci odločili, da s pomočjo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine pripravijo odlok o razglasitvi ponorov reke Temenice pri Dolenih Ponikvah za naravno znamenitost.

POVABILO K DELU V VARSTVENODELOVNEM CENTRU

NOVO MESTO - Dom starejših občanov iz Novega mesta vabi k sodelovanju strokovnjake s področja družbenih ved (psihologe, defektologe, pedagoge, socialne delavce), ki imajo veselje, znanje in sposobnosti za vodenje in organiziranje dela Varstvenodeelnega centra, ki je v izgradnji. Če vas področje dela zanima, napišite vlogo s kratko predstavitvijo svojega dosedanjega dela in pošljite na naslov Dom starejših občanov Novo mesto, Šmihel 1. Na tem naslovu dobite tudi vse informacije.

Otroška krsta iz grobnice pred gostilno

Zabukovljani so po številnih groznjah sokrajana Florjana B., da bo pobil in požgal vse v Zabukovju razen cerkve, po zadnjem domnevnem požigu hiše o katerem pišemo na 9. strani, hudo vznemirjeni - Terjajo zaščito oblasti

ZABUKOVJE PRI SEVNICI - Zabukovljani ne bodo imeli mirnega spanca, dokler se bo po teh kozjanskih hribih potikal njihov doverljajši krajan 49-letni Florjan B., ki ga ljudje kličejo običajno kar Cveto, posebej še, ker je grozil, da bo požgal celotno vas razen cerkve, in je v noči 19. septembra zagorela njegova nekdanja stanovanjska hiša, kjer je pritrilec prodal sevniskemu Merkatorju za trgovino. Nastalo je za okrog 5 milijonov škode. Zaradi suma kazniviga dejanja zelo napeto ozračje, gasilci pa so uvedli dežurstvo. Krajin so zahtevali od policije, naj jih zaščiti. Z razmerami je KS Zabukovje seznanila tudi sevniški Center za socialno delo in ga pozvala, naj ukrepa po svojih močeh.

Policija je o groznjah, svojega starega znanca obvestila novomeškega tožilca, zoper Florjana B. pa bo vložila: še tri ovadbe zaradi odvzema motornega vozila, ovadbo zara-

di poskusa odvzema motornega vozila, ovadbo zaradi kršitve nedotakljivosti stanovanja in ovadbo zaradi skrunitve groba. Vsaka od teh je svojevrstna, bolj ali manj grozljiva, vsekakor pa vsaj nenavadna zgodba, o čemer smo se lahko prepračili na terenu v pogovorih s prestrašenimi ljudmi. Ivan Kozmus s Podvrha in njegova soproga Jožica, lastnika podjetja Kozmus, d.o.o., sta v požaru omenjene stanovanjske hiše v Zabukovju izgubila verjetno največ, zato sta tudi najbolj zgovorna.

"V aprilu 1989 smo z dotodanjim lastnikom M - KK Sevnica sklenili pogodbo o najetju prostorov, odkupu zalog in opreme. Prostorji so bili zelo slabo vzdrževani. Tudi ponudba je bila skromna. Samo za primer novejava, da je bil kruh le ob četrtkih. Večino prostorov smo obnovili, v neuporabni garaži pa uredili prijetno okrepčevalnico. Naš vložek v okrepčevalnico presega 40.000 mark. Klasično prodajalno smo preuredili v samopostrežno trgovino. Izbiro blaga in tudi delovni čas smo približali zahtevam krajanov.

Vsa naša prizadevanja pa je od letošnjega aprila močno oteževal lastnik zgornjega dela stavbe Florjan B., saj nam je večkrat v Zabukovju in na domu v Podvrhu grozil

z uničenjem stavbe in z ubojem. Ker smo ugotovili, da je Florjan B. pod vplivom alkohola in tablet zmožen narediti dejanja, ki jih je izrekel med svojimi izpadi, smo posredovali najprej pri sevniški policiji, kjer so nam povedali, da po obstoječih zakonih, nimajo razlogov, da bi ukrepali. Oglasili smo se tudi na Centru za socialno delo v

● Kaj je Florjana B. pičilo, da je zadnje spet počel neumnosti, da se laična javnost sprašuje, ali se mu je zmešalo in kje se bo vse to končalo? Ali si psihopatska, asocialna, iztirjena oseba sme privoščiti domala vse, tudi skrunjenje grobov? Priča, ki ne želi biti imenovana, bi pa bila pripravljena pričati na sodišču, je povedala, da je bila v skupini petih, šestih gostov v gostilni Pajk, ko je Cveto prinesel pred gostilno otroško krsto iz grobnice Nikoličevih, edine grobnice na zabukovškem pokopališču. In ker so se vsi zgražali nad tem početjem, je krsto odnesel na drugo stran ceste in jo tam tudi odprl.

Sevnici in zahtevali za Florjana B. obvezno zdravljenje, vendar zaman. Mi smo se trudili za čim boljše odnose z njim, saj smo pravilno

ocenili, kaj vse je zmožen narediti. Mnogokrat smo mu dali cigarete in drugo, ne da bi za to zahtevali plačilo. Zaposlili smo prodajalko domačinko, da bi bili čim manj v stiku z njim. Zdaj, po zadnjem požaru oz. požigu, se številni počutimo tako zelo ogrožene, da bomo zbrali podpise, kot to počno v zahodnih državah, da bodo Florjana B. razglasili za nezajezeno osebo v našem kraju," sta povedala Ivan in Jožica Kozmus.

Cveto ni hotel strokovne pomoči, ki bi mu pomagala, da bi se vrnil iz iztirjenega življenja, čeprav se je mudil na opazovanju na psihiatrji v Zagrebu in Vojniku, a tam niso vedeli, kaj z njim početi. Pravijo, da so se z njim med bivanjem v Nemčiji bolj ukvarjali policisti kot psihiatri, in ko se je vrnil, ga ljudje skoraj niso prepoznali, tako so mu Nemci zlomili bojevito nravo. Zdravnike na Planini ali v Sevnici je poiskal dostikrat v najbolj nenavadnem času, v zgodnjih jutranjih urah, bodisi da je potreboval kakšno pomirjevalno tableto ali pa da so mu oskrbeli kakšno rano oz. poškodbo iz raznih pretepoz. V sevniški lekarni mu tablet brez receptov niso dajali, pripravili pa so mu kakšne zeliščne zvarke.

PAVEL PERC

Poslanci zakorakali v delovno jesen

Čakalo jih je kar 52 točk dnevnega reda

V torek, 28. septembra, smo poslanci DZ R Slovenije začeli jesensko zasedanje. Počitnice so se končale dobre tri tedne prej, saj je bilo treba zakone iz dnevnega reda, ki steje kar 52 točk, prej "prerešati" na parlamentarnih odborih.

Že prvi dan zasedanja smo začeli obravnavo t.i. "cestnega zakona". Razprava o Zakonu o družbi za izgradnjo avtocest se je vlekla kot rdeča nit ves teden zasedanja zaradi vloženih amandmajev in zaradi pomisleka nekaterih poslanskih skupin, češ da bo družba omogočila prevelik vpliv zunanega kapitala na domače gospodarstvo. Družba bo javno podjetje-delniska družba. Njena edina ustanoviteljica je R Slovenija, zastopa pa jo vlada. V zakon je vključenih veliko "varovalk", ki bodo kontrolirale njeno gospodarjenje tako, da je strah opozicije odveč. Verjetno je bilo nasprotovanje temu zakonu le nagajanje opozicije vladajoči poziciji. V petek je bil Zakon o družbi za izgradnjo avtocest sprejet.

V sredo smo skoraj ves dan porabili za sprejem Zakona o visokem šolstvu. Vloženi so bili mnogi amandmaji. Zakon bo vsekakor posodobil naše visoko šolstvo; omogočil naj bi čim več kandidatom vpis na univerzo in zmanjšal osip. Poslanci smo izglasovali črtanje besedila, ki določa, da se lahko s študijskim programom določijo predmeti izbirnega dela mature. Posamezne fakultete so želele imeti za merilo izbirne predmete, namesto sprejemnih ali diferencialnih izpitov.

Pretekli teden smo sprejeli tudi nekaj "prijetnih zakonov", npr. spremembo zakona o prispevkih za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in s tem znižali prispevno stopnjo za zaposlene od 1,70 na 0,70 odst. Z veliko večino smo sprejeli tudi zakon o skupnosti študentov. Mnogo manj smo bili enotni pri odločanju o predlogu poslanske skupine SDK, po katerem naj bi spremenili prvi člen ustavnega zakona za izvedbo slovenske ustave. Tako bi bila poleg podaljšanja roka za uskladitev zakonov s sedanjo ustavo do 31.12.1994 zagotovljena možnost za presojo utavnosti predpisov in drugih splošnih aktov.

Poslanica SKD v DZ; mag. VIDA ČADONIČ-ŠPELIČ

HLADNO PIVO V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine v Črnomlju bo v soboto, 9. oktobra, rock koncert zagrebške skupine Hladno pivo.

Gradimo domovino s skupnimi močmi!

Neprijetno doživetje "lokalnega zaplotništva" ob obisku folklorne skupine "Soča" iz kanadskega Hamiltona v Metliki - Gostovanja naj nas povezujejo, ne ločujejo

HAMILTON - Po osmih letih sem letošnje poletje spet prišla na obisk v sojo čudovito lepo Slovenijo. Z najmlajšim sinom sva spremljala plesno skupino "Soča", ki je bila na turneji po Sloveniji. Od štirih družinskih članov, ki so pri skupini, sta imeli tudi dve moji hčerki srečo, da sta se lahko udeležili gostovanja. Bilo je enkratno doživetje, ki jima bo ostalo za vedno v najlepšem spominu.

Pot jih je vodila iz Radencev v Belčice, Slovenj Gradec, Maribor, Velenje, Metliko, Črnomelj, Kranj in Rogaško Slatino ter Ljubljano, kjer so imeli še dva nastopa, nakar so se na Rakovniku razšli vsak k svojim sorodnikom in prijateljem.

Ko smo pred odhodom iz Hamiltona razmišljali o teh nastopih, smo postavili vprašanje, zakaj so izpustili Dolenjsko. Odgovor je bil: "V Novem mestu nas niso sprejeli!" Vprašanje je še naprej vrtalo v meni, saj veliko naših sorodnikov živi v tej lepi metropoli Dolenjske in v njeni bližini. Tam je tudi moj rojstni dom. Tako se je nepopisnemu zadovoljstvu primešala kapljica pelina, saj je tisti naš Dolenjski nastop odletel v Belo krajino. Za skupino in še predvsem za sestrični ali nečakinji so moji sorodniki pripravili transparent z napisom: "Folklorna skupina Soča, dobrodošla na Dolenjskem!" S tem smo hoteli pozdraviti skupino že v Novem me-

stu. Dolgo smo jih pričakovali in se počasi pomikali proti Beli krajini, misleč, da so ubrali drugo pot. Tedaj še nismo vedeli za prestavljeni čas nastopa v Metliki.

V vašem listu št. 31 (5. avgusta) pa sem prebrala o razočaranju Belokranjcev v članku pod naslovom "Neprostovoljno zijanje". Naj vam glede napisa pojasnim samo to, da Dolenjci nismo tako zabutani, da ne bi vedeli, kje je Dolenjska ali pa Bela krajina, pa tudi Belokranjci se niso izkazali za zelo pametne, če hočejo iz take malenkosti dokazovati, da bo ostala Slovenija, čeprav majhna, še naprej razdeljena. Če so moji sorodniki, ki jih je bilo na metliškem gradu takrat več kot ena tretjina, lahko prišli tako daleč na prireditve, bi lahko tudi organizatorji pokazali vsaj nekoliko dobre volje, ne pa da smo bili deležni občitkov.

Res je šlo potem vse v najlepšem redu naprej, za kar gre največja zahvala družinam, ki so plesalce sprejele z odprtim srcem. V imenu plesne skupine "Soča" iz Hamiltona vsem

najlepša hvala!

Upam, da bo še kdaj prišlo do takih turnej, ki nas bodo družile in povezovale, ne pa delile med seboj. Slovenija je zares lepa dežela, postala pa bo še mnogo lepša, če jo bomo gradili s skupnimi močmi.

ANGELA KOBE
Burlington, Kanada

PODPORA JAVNEMU VPRAŠANJU

OO SKD Ribnica se pridružuje javnemu vprašanju: Kdo je in bo privatiziral podjetje? v Delavski enotnosti z dne 16.9.1993. Enako podpiramo javni poziv ustavnim sodnikom g. Izidorja Rejca, poslanca v državnem zboru, ki ga je objavil v Slovenju 11. in 18. septembra 1993 pod naslovom: Družbena lastnina in moralni razvoj. Menimo, da brez odgovora na to vprašanje ni in ne bo poštenega lastninjenja ter zdravega slovenskega gospodarstva.

Predsednik OO SKD Ribnica:
TOMAŽ RUS

"Take poti tu še ni bilo"

Tako pravi o prvi naravoslovni učni poti Bogdan Bartol, avtor knjižice "Skozi gozd do Svete Ane"

RIBNICA, KOČEVJE - Drobno knjižico "Skozi gozd do Svete Ane" je pred kratkim napisal inženir gozdarstva Bogdan Bartol, izdalo in založilo jo je Gozdno gospodarstvo Kočevje v sodelovanju z občinsko skupščino Ribnica in Splošnim združenjem gozdarstva Slovenije. Avtor je o svojem delu povedal:

"Knjižica govori o naravoslovni učni poti, ki smo jo odprli pred kratkim. To je prva taka pot v zahodni Dolenjski in je hkrati del ribniške planinske transverzale, ki jo je uredilo Planinsko društvo Ribnica.

V knjižici sem objavil predelano in močno skraćeno gradivo svoje diplomske naloge. Najprej sem menil, da bo knjižica le pomoč šolarjem, ki prihajajo sem na naravoslovne dni in so take knjižice najbolj potrebni. Izkazalo pa se je, da bo prišla prav tudi odraslim predvsem planincem in ljubiteljem narave. Knjižica govori o gozdu, njegovih posebnostih in zanimivostih, gozdnih živalih itd., hkrati pa sem v njej opisal tudi druge zanimivosti.

Naravoslovna učna pot je označena, markirana, na posameznih zanimivih točkah pa so še oznake, ploščice, s številkami, in izletniki si potem v moji knjižici pod tisto šte-

Inž. Bogdan Bartol

vilko lahko preberejo, kaj je tam zanimivega, in si nato tudi ogledajo te posebnosti.

Bogdan Bartol je povedal še, da je knjižico napisal brezplačno. Knjižica je izšla v nakladi 1.000 izvodov in jo je možno kupiti za 100 tolarjev na začetku te učne poti pri vratarju podjetja Riko in na koncu poti pri koči Planinskega društva Ribnica.

J. PRIMC

MODA PO MODI - Vsi, ki si na ljubljanskem razstavišču niso utegnili ogledati Mode za pomlad in poletje 94, so to lahko storili v petek in soboto v restavraciji otoškega Casinaja. Manekenke Reklam studia Marka Klinca so obiskovalcem predstavile najnovejše modele Laboda, Novoteksove konfekcije, Beti in Lisce. Čevlje sta na ogled postavila butik Dvojka iz javnih skladišč in Bella iz Bršljina, modne dodatke pa New place iz Novega mesta. Modno revijo, ki jo je vodila Renata Mikec, sta s plesnim nastopom popestrila Aleš Kocjančič in Petra Stojan iz ljubljanskega plesnega studia Casino, z vedno lepimi evrginji pa duo Memoriz iz Dubrovnika, ki bo na Otočcu gostoval ves mesec. (M. L., foto: J. D.)

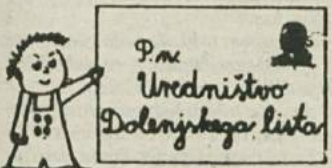

TREBANJSKA "ŠKODA" - Prejšnji četrtek je novomeška Novotehna pri svojem trebanjskem servisu odprla salon za prodajo avtomobilov znamke Škoda. Ta priljubljeni in (zaradi primerne cene) dokaj dostopni avto sta si v novem salonu najprej ogledala direktor Novotehne Niko Galeša in trebanjski župan Ciril Pungartnik. Na otvoritvi so namignili, da je ta salon pravzaprav napoved večje Novotehne naložbe v Trebnjem. (Foto: A. B.)

KITARA ZA IVANA BUTALO - V sredo smo v naše uredništvo povabili prvonagrajenca v akciji Mladi dopisnik. Za spis o policaju je našo prvo nagrado kitaro prejel Ivan, učenec 8. razreda osnovne šole Stari trg ob Kolpi. Da dodatek ni bil majhen in nevreden pozornosti je videti tudi na naši fotografiji. Podelite nagrade so se poleg Ivana udeležili še njegov brat, mama in učiteljica slovenščine ter mentorica novinarskega krožka na šoli Marija Volf (na sliki od desne proti levi). Ivan sedaj še ni več brenkanja, lahko pa se zgodi, da bo kaj kmalu še član domačega ansambla Tonija Verderberja. (Foto: J. Pavlin)

MLADI DOPISNIK

USPEHI NAŠIH ŠPORTNIKOV

Na področnem ekipnem prvenstvu v atletiki, ki je bilo v ponedeljek, 27. septembra, na stadionu v Novem mestu, so učenci merili športne sposobnosti v tekih na 60, 300 in 1000 metrov, v metu žogic in krogle, skoku v daljino in višino ter štafeti. Na najvišji stopnički je stala ekipa OŠ Sentejmerje. Dečki so zbrali kar 14514 točk, dekleta pa 14327 točk. Upamo na dobro uvrstitev na republiknem finalu, ki bo 7. oktobra v Ljubljani.

NATALIJA TAJCMAN
OŠ Sentejmerje

DOLENJSKI PARAPLEGIKI SO SE IZKAZALI

V soboto, 18. septembra, je v Ljubljani potekalo drugo državno prvenstvo v atletiki za invalide. Udeležili so se ga tudi dolenski paraplegiki. Tekmovali so v metu krogle, diska in kopja ter v vožnjah na 100, 200, 400, 1500 metrov in v štafeti štirikrat štiristo metrov. Dolenjci so se dobro odrezali, saj so osvojili precej medalj in v ekipnem tekmovanju le za malenkost zaostali za zmagovalci. Moj ati se je s prvenstva vrnil domov z dvema bronzastima medaljama, osvojil pa je tudi eno zlato.

BRANKA AHLIN
8. r., novin. krožek
OŠ Sentejmerje

GOSPODINJSKI TEČAJ

Na naši šoli je tudi letos potekal enotedenski gospodinjstveni tečaj. Razdeljeni smo bili v dve skupini. Pričeli smo s spoznavanjem osnovnih sestavin vsakega obroka. Prvič smo svoje znanje lahko preizkusili pri vreli vodi in svačkah. Delali smo tudi slivovo pecivo, zelo pa nam je šla v slast pica. Po vsakem kuhanju je sledilo pospravljanje. Pomiti je bilo treba posodo, jo pobrisati in pospraviti na svoje mesto. Pri delu so nam pomagali tudi gospodinjstveni strojčki. Do konca gospodinjstvenega tečaja smo se pošteno nakuhal. Zadovoljni s tem, kar smo se naučili, smo zaključili ocene.

LIDIJA PENCA
8. r., OŠ Sentejmerje

VESELI TOBOGAN NA NAŠI ŠOLI

Še skoraj počitniško razigrani smo zakorakali učenci v novo šolsko leto, ko se nam je že ponudil izziv, da bomo učenci OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja sodelovali v priljubljeni oddaji Veseli tobogan. Kako veselo je bilo na naši šoli v torek, 21. septembra, v naši majhni telovadnici! Dvorano smo napolnili do zadnjega kotička. Priznani glasbeniki z dirigentom Bojanom Adamičem so zaigrali uvodni song oddaje in že nas je, kot ponavadi, nasmejano pozdravil Toni Gašperič, ki je oddajo vodil. Nastopajoči učenci od 1. do 8. razreda so doživeli radijski krst. Ni manjkalo petja, recitacij. V narečju smo predstavili naše mesto in prislulni počitniške mu klepetu učenk. Ob obrabrovočih vprašanjih voditelja oddaje in ob publikii, ki je veselo ploskala, smo pozabili na tremo. Včasih smo se tudi pošteno zmotili. Pa kaj bi to, bilo je veselo! Razveselili smo je občinski daril pokroviteljica oddaje DZS.

Učenci novinarskega krožka
OŠ Mirana Jarca Črnomelj

MLADINSKO SREČANJE V STIČNI

V soboto, 18. septembra, smo se mladinci iz vse Slovenije zbrali v Stični na 12. veselovskem srečanju mladine. To srečanje je povezano z glasbo, pejem, razmišljanjem, predvsem pa se srečal s prijatelji, s katerimi si se spoznal na duhovnih vajah. Letos sta bila gosta planinec Viki Grošelj in pevec Vlado Kreslin ter skupina mladih, ki rada poje. Zelo zanimivo postane, ko poslušalci znane osebe, ki govorijo o življenju. Srečanje se začne s pripravo na celodnevni program. Med to pripravo se naučimo novih pesmi in se seznanimo s celodnevni programom, nato pa sodelujemo pri sveti maši. Letos je bilo v Stični 8.000 mladincev. Pridite drugo leto še vi, da nas bo več!

MAJA GLIHA
literarno - novin. krožek
OŠ Veliki Gaber

KAKO LEP JE VRŠIČ

Letošnje počitnice so bile posebno lepe. Prvič sem stal na vrhu Vršiča. Ustavili smo se ob umetnem jezeru, se tudi kopali in občudovali lepoto gora. Seno smo našli šele ob izviru Soče. Čeprav je bilo poletje, je bila voda ledeno mrzla. Pa kako lepa je! Z očkom sva bila čisto tiho. Oh, kako zelo si še želim takšnih počitnic!

ANDREJ HAFNER
2. c, novin. krožek
OŠ Sava Kladnika Sevnica

KNJIGE GRADIJO MOSTOVE

Bila sem na zaključni prireditvi knjižnega kviza Knjige gradijo mostove, kjer sem se imela zelo lepo. Ves dan smo hodili otroci razdeljeni po skupinah,

sami po Ljubljani. Z zemljevidom Ljubljane v rokah smo iskali zaklad. Če česa nismo vedeli, smo povpraševali Ljubljance, ki so nam prijazno odgovorjali. Naš cilj je bil najprej Pionirska knjižnica, do katere smo uspešno prišli. Po številnih zapletih smo zaklad končno našli. To je bila knjiga. Vreme nam

je bilo kar naklonjeno, saj ni skoraj nič deževalo. V Ljubljani mi je bilo zelo všeč, srečala sem tudi nove prijatelje.

MATEJA GORENC
7. b, novin. krožek
OŠ dr. Pavla Lunačka Sentejmerje

ŠOLARJI O GOBAH - Učenci 4.c kočevske Osnovne šole ob Rinži so pred kratkim predstavili staršem in drugim gostom vse, kar so zvedeli o gobah. Pod vodstvom znanega gozdarskega strokovnjaka inž. Antona Prelesnika so namreč spoznavali gozd, njegove dobre strani pa tudi nevarnosti. O nevarnih boleznih zaradi gob in varstvom pred njimi je šolarje seznanil dr. Bojan Stefančič. V Lekarni so zvedeli o vrstju pred klopi itd. Gobe so nabirali pod vodstvom gobarskega poznavalca in predsednika gobarske družine Ribnica Viktorja Oblaka. V gozd in domov so se odpravili s pomočjo Avta Kočevje. Nadalje so se šolarji pozanimali o gobah in odkupni na odkupni postaji. V sodelovanju z učiteljico gospodinjstvega pouka so pripravili gobje jedi in tudi slaščice v obliki gob. Pod vodstvom učiteljice telovadbe so prikazali staršem "Ples mušnic" itd. O vsem tem so nato pripravili zaključni nastop za starše. Poleg tega so za to priložnost pripravili razstavo gob. (Foto: J. Primc)

UČENCI PRI ŽUPANU

METLIKA - Učenci metliške, suhorske in podzemeljske osnovne šole so v tednu otroka obiskali metliškega župana, da bi mu povedali, kje jih glede prometne varnosti žuli čevlji. Delegacija metliških osnovnošolcev je opozorila na nevarno Vinogradniško cesto, na preozki pločnik nasproti Črnugljevje hiše, izrazil pa so tudi željo po nadkritem avtobusnem postajališču blizu Pungarta. Podzemeljska "trojka" je bila nekoliko skromnejša: radi bi gostini ogledali pri Veseličevih gostilni ter pri gradaški trgovini. V sproščnem pogovoru, ki se ga je udeležil tudi komandir metliške policijske postaje, so imeli učenci kritične pripombe na delo policistov. Očitno so jim, da premlokrat ustavijo in kaznujejo šoferje, ki uprizarjajo po metliških cestah in ulicah hitrostne vožnje. Metliški župan Branko Matkovič je zavzetim mladim Metličanom obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, vendar naj bodo potrpežljivi, saj je največkrat poleg dobre volje potreben tudi denar.

• Moja plača ni dovolj velika, da bi se spraševal o tem, kaj se spleta. (Jurič)

PRIZMA OPTIMIZMA V TREBNJEM

TREBNJE - Društvo invalidov Trebnje sporoča, da bo v torek, 12. oktobra, ob 16. uri razvedrilni program Prizma optimizma v kulturnem domu Trebnje. Vabljeni!

Vedno živa Kostanjevica

Sinoči sem bil spet v Kostanjevici na slavnostnem orgelskem koncertu v počastitev 300. obletnice smrti J. V. Valvasorja. Ne morem se prav spomniti, kdaj sem bil prvič v teh dolenjskih Benetkah, bo že kakih trideset let. Samostan je bil tedaj še v slabem stanju. Forma viva je komaj začela živeti. Tedaj in danes pa je bil z nami spiritus agens vsega kulturnega dogajanja v teh krajih - učitelj Lado Smrekar. Če s pa bilo več pokojnega učitelja Janoviča, bil pa je zato gospod Kukec pa doktor Andrej Smrekar - kontinuiteta, fizična in duhovna.

Koncertira orglar Filip Križnik, pozdravljajo veliko in različne avtorje. V fortu zrak trepeče. Tedaj se počutim kot resonančni trup godala. A vse je nekam ubrano, celo Lapajne, ta poet barja, začuda sodi v obnovljeni duhovni hram. Tam nekje zadaj čutim Gorjance in Trdinov vrh. Menda je tam sporna meja. Viernevi Westminstrski zvonovi božajo dušo. Spomnim se Trdine. Danes bi v teh gozdovih zaman iskal bajke in povesti. Na severni strani te mejne gore se menda začne Evropa, na drugi strani se spet razplamteva vojna. Tam se začneja Balkan: dve Cerkvi istega Boga se že stoletja bijeta za prevlado; tretja Cerkev, ki je bojda v sorodstveni zvezi s prvima dvema, je od začetka njun skupni sovražnik. Kako se pravzaprav nič ni spremenilo v zadnjih tristo letih. Valvasor bi bil tudi danes lahko reven kot cerkvena miš, kajti sukanje peresa tudi ne danes ne prinaša kaj prida cvenka. Dolenjska je spet enkrat mejna krajina. V zadnjih desetletjih utečene ekonomske, kulturne in medčloveške vezi so pretrgane ali vsaj natrgane. "Vi v Ljubljani tega ne čutite," mi pravi ugledni bizeljski kmet Balon. Možno ima prav, si mislim. V Ljubljani se pač ta čas bijejo predvsem težki ideološki boji: "ta rdeči" ne priznajo medvojnega in povojnega revolucionarnega nasilja, "ta beli" ne kolaboracije z Nemci in Italijani, bi rekel Rupel. Tako imamo namesto narodove spet strankarsko zgodovino, namesto Evrope

postajamo Neevropa. Tisto, kar teži slovenske Balone, pa vplivnih slovenskih Janezov ne briga kaj prida. Ekonomija, sem pred časom zapisal, kdo bo tebe ljubil. Se vedno kruta resnica.

Sicer pa, da ne bo pomote: s Hrvati ne bo lahko. Tu je nuklearna, so prometne poti, so vikendi, so medsebojni dolgovi, je nekaj akutnih mejnih vprašanj. Vsega je za desetletje trdih dogovarjanj. Če s kom, potem bomo v pogajanjih z njimi spoznali, da politika pozna samo interese - mi in Hrvatje pa imamo malo skupnih interesov, pač pa imamo dolgo skupno mejo, smo zato obsojeni na sobivanje. Tako je pač!

Kostanjevica ima lepo lego. Ni čudno, da so se tu pred stoletji naselili menihi, kasneje pa vojaki; danes tu domuje predvsem umetnost. Pravijo, da ima to mesto največ umetnin na prebivalca, in to ne le v Sloveniji, ampak tudi širše. Jakac, Lamut, Kralj, samostanska dediščina - neizmerno bogastvo.

Kostanjevčani so ponosni na vse to. Osnovna šola, galerija - muzej, so jim to usadili v zavest. Utrne se mi misel: partizan Jakac ("nečisti" Slovenec) za te ljudi ni sporen. Partizan Subic (z rodovnikom), ki je, mimogrede rečeno, zapustil Poljancem vsaj toliko, če ne več kot Jakac Kostanjevici, pa je za nekatere Poljance persona non grata. Od vseh slepot je zagotovo ideološka najstrašnejša!

Takrat, ko so dali porušiti baročni vhod v kostanjevski samostan, da bi združni tovarnjaki imeli prost dostop vanj, so mislili, da je vse, kar je bilo do tedaj, prazgodovina, da so tone, kilometri, kilovati - količine torej, edino, kar potrebuje Novi človek. Zmotili so se! Sedaj iščemo kvaliteto, iščemo smisel - za (starega) človeka.

Kaj neki bi na to temo rekla prijateljica, zdravnik Slavko in sodnik Jože? Zvečer gremo počastit Pleteršnika, jutri med brajce - tam bo dovolj besed. Se bomo spet samo spraševali? Bo kak odgovor? Bo kaj resnice?

VIKTOR ŽAKELJ

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 7. X.

SLOVENIJA 1

- 10.45-0.20 TELETEKST
- 11.00 VIDEO STRANI
- 11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 12.00 TEDENSKI IZBOR
- 12.00 SREČANJE LJUBLJANSKIH ZBOROV
- 12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 35/52
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR:
- 13.05 PO DOMAČE
- 14.55 PRO ET CONTRA
- 15.55 OČI KRITIKE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 PARI, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 NEVERJETNI ČETRTEK: NEVERJETNE ZGODBE, 2. oddaja
- 21.25 TEDNIK
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- POSLOVNA BORZA
- 22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

- 15.45-23.15 Teletekst
- 16.00 Video strani
- 16.15 Tedenski izbor: Zarota protio Harryju (amer. film, ČB); 17.35 Sova (ponovitev); Hal Roach predstavlja (amer., burleska); 17.55 Vrtinci (franc. nadalj., 4/10) - 18.45 Že veste? - 19.15 TV nočij - 19.20 TV nočij - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Kennedyji (amer. dok. serija, 4/4) - 21.10 Umetniški večer: Jean Genet (angl. dok. oddaja); Služkinji (adaptacija gledal. dela)

KANAL A

- 9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 8. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (19. del) - 12.25 Video strani - 16.45 A shop - 17.00 Elizabje - Kdo se boji alternative? - 17.30 Med dvema ognjema (ponovitev) - 18.30 Luč svetlobe (9. del) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.10 Dokaz nedolžnosti (amer. kriminalka) - 22.10 Košarkarski turnir Legrand 93 - 22.40 Poročila - 00.00 Pred poroto (ponovitev 19. dela) - 00.25 A shop - 00.40 CMT

PETEK, 8. X.

SLOVENIJA 1

- 9.45-1.20 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 TEDENSKI IZBOR
- 10.10 PRIČA, norveška nadalj., 2/4
- 10.35 PTIČI, amer. film
- 12.30 ŽE VESTE?
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 POSLOVNA BORZA
- 13.15 UMETNIŠKI VEČER
- 16.10 OSMI DAN, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 PARI, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 FORUM
- 20.30 SANJE KRALJEV, amer. film
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.35 SOVA
- ZAKAJ SE JE ZMEŠALO GOSPODU R., nemški film

SLOVENIJA 2

- 15.45-0.010 Teletekst
- 16.00 Video strani - 16.30 Tedenski izbor: Neverjetni četrtek; 17.20 Sova (ponovitev); Novepovčni princ z Bel-Aira (17. epizoda); 17.50 Vrtinci (franc. nadalj., 5/10) - 18.45 Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Koncert simfonikov RTV Slovenija - 22.00 Moški, ženske - 23.00 Kristjani: Korenine dvoma (angl. dok. serija, 12/13)

KANAL A

- 9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 9. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (20. del) - 12.25 Video strani - 16.05 A shop - 16.20 Zakaj nisi z mano (5. del) - 16.50 Dokaz nedolžnosti (ponovitev filma) - 18.30 Luč svetlobe (20. del) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Na begu pred orožjem (amer. film) - 22.10 Košarkarski turnir Legrand 93 - 23.40 Poročila - 00.00 Pred poroto (ponovitev 20. dela) - 00.25 A shop - 00.49 Erotična uspankanka - 01.30 Lahka pot ven (erotični film)

SOBOTA, 9. X.

SLOVENIJA 1

- 7.15-0.50 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 8.05 TEDENSKI IZBOR:
- 8.05 RADOVEDNI TAČEK
- 8.25 TRGATEV
- 8.40 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 15/26
- 9.00 KLUB KLOBUK
- 9.50 TOK TOK
- 10.40 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 11.30 ALBUM NEKEGA POLETJA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 TEDNIK
- 13.50 MOŠKI, ŽENSKO

- 15.15 SANJE KRALJEV, ponovitev amer. filma
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 5/6
- 18.00 RPL
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 JUŽNA POSTOVKA
- 19.05 RISANKA
- 19.10 ZREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 UTRIP
- 20.30 KRIŽKRAŽ
- 21.35 ŠRILANKA, 2. del dok. oddaje
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA
- LJUBEZEN DA, LJUBEZEN NE, 21. del amer. naniz.
- 23.10 MAGIČNA TEMNOLASKA, amer. film

SLOVENIJA 2

- 13.45-0.35 Teletekst
- 14.00 Video strani - 14.20 Človek in glasba - 15.15 Sova (ponovitev); Vrtinci (franc. nadalj., 6/10); 16.15 Romance: Cloud Walker (angl. film) - 17.55 Športna sobota - 18.45 Divji svet živali (21/25) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Ljubezen boli (angl. nadalj., 8/10) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 2/10) - 21.30 Poglej in zadeni - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

- 9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje filma) - 10.30 Na begu pred orožjem (ponovitev filma) - 12.00 Teden na borzi (ponovitev) - 12.10 A shop - 18.00 Kabelske televizije predstavljajo - 18.25 Dan po jutrišnjem (1. del amer. serije) - 19.00 Devlinova zveza (ponovitev 4. dela) - 20.00 Rsanke - 20.10 Modna dežela (oddaja o modi) - 20.45 Devlinova zveza (5. del) - 21.35 Beg iz zapora (amer. film) - 23.00 Poročila v angleščini - 23.25 CMT - 00.40 Erotična uspankanka

NEDELJA, 10. X.

SLOVENIJA 1

- 8.15-0.15 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.40 OTROŠKI PROGRAM
- 8.40 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.30 POZABLJENA ZGODBA, amer. serija, 5/6
- 9.55 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz., 4/13
- 10.55 POJ IN PISKAJ PRELEPO NA TO STARO ŽVEGLICO
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 DIVJI SVET ŽIVALI, ponovitev (21/25)
- 13.00 POROČILA
- 13.40 VRNITEV V DODGE, amer. film
- 15.10 KENNEDYJI, ponovitev amer. dok. serije, 3/4
- 16.05 EDVARD SEDMI, angl. nadalj., 2/13
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 19.00 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKI H60
- 21.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 12/15
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME
- 22.25 SOVA

KANAL A

- 8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 9.15 Indijaneček Hiawatha (1. del risanega filma) - 9.40 Male živali - 10.00 Beg iz zapora (ponovitev filma) - 11.30 Dance session (ponovitev) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena - 13.00 Video strani - 18.00 Reportaža rally Mazda - 18.30 Tropska vročica II (2. del amer. nadalj.) - 19.30 Rock starine (ponovitev 35. oddaje) - 20.10 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 20.45 Tropska vročica II (5. del amer. nadalj.) - 21.40 Vrnitev vojaka (amer. film) - 23.10 Rock starine (36. oddaja) - 23.40 CMT

PONEDELJEK, 11. X.

SLOVENIJA 1

- 10.45-0.25 TELETEKST
- 11.00 VIDEO STRANI
- 11.15 TEDENSKI IZBOR
- 11.15 VRNITEV ANTILPE, angl. nadalj., 2/13
- 11.40 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
- 12.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 5/6
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 SLOVENSKI MAGAZIN
- 13.35 KASAŠKE DIRKE
- 14.05 SPORTNI PREGLED
- 14.20 VIDEO STRANI
- 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 PRVIH 10 LET SLOVENSKE TV
- 21.05 OMIZJE

- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

- 13.45-24.00 Teletekst
- 14.00 Video strani - 14.10 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60; 16.10 Obzorja duha - 16.40 Sova (ponovitev); Ljubezen da, ljubezen ne (21. epizoda) - 17.05 Tedenski izbor: Sova (ponovitev); Mojster in Margareta (poljska nadalj., 1/8); 17.55 Vrtinci (franc. nadalj., 7/10) - 18.50 4 x 4 - 19.20 TV nočij - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Titusove skušnjave (angl. drama, 2/3) - 21.20 Po sledih napredka - 21.50 Studio City - 22.50 Evropska noč jazz III

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 10. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (21. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 A shop - 16.30 Vrnitev vojaka (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (11. del amer. nadalj.) - 18.45 Mir 92 - Nemski astronaut (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Klic divjine (amer. film) - 22.00 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (ponovitev 21. dela) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

TOREK, 12. X.

SLOVENIJA 1

- 9.15-0.30 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 9.50 TEDENSKI IZBOR
- 9.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
- 10.00 SEZAMOVA ULICA, 4/13
- 11.00 4 X 4
- 11.30 PO SLEDEH NAPREDKA
- 12.00 TITUSOVE SKUŠNJE, angl. drama, 2/3
- 13.00 POROČILA
- 14.10 TEDENSKI IZBOR
- 14.10 SOBOTNA NOČ
- 16.10 SEDMA STEZA
- 16.30 PORABSKI UTRINKI
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- POZABLJENA ZGODBA, amer. igrana serija, 5/6
- 17.35 LONČKA, KUHAJ
- 17.50 RISANKA
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 PRVIH 10 LET SLOVENSKE TV
- 21.30 OSMI DAN
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- POSLOVNA BORZA
- 22.50 SOVA

SLOVENIJA 2

- 16.15-23.40 Teletekst
- 16.30 Video strani - 16.50 Tedenski izbor: Ljudje in zemlja; 17.20 Sova (ponovitev); Collinsova in Coward (angl. naniz., 6/8); 17.50 Vrtinci (franc. nadalj., 8/10) - 18.45 Iz življenja za življenje: Prislubnimu tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Po vojni (angl. nadalj., 3/10) - 21.00 Intervju - 22.00 Videošpon - 22.55 Svet poroča

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 11. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (22. del) - 16.05 A shop - 16.30 Klic divjine (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (12. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 35. oddaje) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Poletni cikel slovenskega filma: Maja in vesoljček - 22.00 Jazzbina (36. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (ponovitev 22. dela) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

SREDA, 13. X.

SLOVENIJA 1

- 9.15-0.10 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 10.05 TEDENSKI IZBOR
- 10.05 BISKVITKI, amer. risana serija
- 10.35 VIDEOŠPON
- 11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE

- 12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOL., dok. serija, 2/10
- 12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DIVJINI, avstral. dok. serija, 12/15
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 14.25 TEDENSKI IZBOR
- 14.25 INTERVJU
- 15.25 PO VOJNI, angl. nadalj., 3/10
- 16.20 SVET POROČA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 KLUB KLOBUK
- 18.00 RPL
- 18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 PRVIH 10 LET SLOVENSKE TV
- 21.25
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA
- HAL ROACH PREDSTAVLJA, 23. epizoda amer. naniz.
- VRTINCI, franc. nadalj., 10/10

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 12. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (23. del) - 16.30 Maja in vesoljček (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (13. del) - 18.45 Male živali - 19.10 A shop - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Dance session - 21.00 Med dvema ognjema - 22.00 Elizabje - Kdo se boji alternative? - 22.30 Poročila - 22.50 Pred poroto (ponovitev 23. dela) - 23.15 A shop - 23.30 CMT

Resnične ribniške

Trda kava
Gospod župnik se je odpravil maševati k sv. Ani v ribniški Mali Gori. Spotoma je v neki hiši pri Seljanu dal gospodinji kavo v zrnju in ji naročil: "Mamica, tukaj inate kofje (v zrnju), skuhajte ga, da ga bomo spili, ko bomo šli nazaj."

Ko se je župnik vrnil, da bo spil kavo, pa je ženica potarnala: "Gospod župnik, ves čas sem ga kuhala, pa je kofje še vedno trd."

Draga rdeča barva
Je prijatelj obdujoče dejal v gostilni rdečičnemu prijatelju: "Ali si ti, Korl, lep, rdeč?" Korl pa nazaj: "A veš, ta barva je draga. Sem že osem, štucev rdečega vina spil, pa bi še dva, če bi kaj jedel."

Gorenjka v Ribnici
Gorenjka se je priselila v Ribnico. Imela je tri šoloobvezne otroke. Nekoč je bila na roditeljskem sestanku. Po končanem sestanku je povabila "tršice", ki so učile njene otroke, na pijačo. Hotela se je izkazati in je v gostilni dejala: "No, tršice, zdaj pa naročite, kar hočete."

"Tršice" pa so bile navihane in so zanalašč naročile viski, ki seveda ni bil poceni. Od takrat Gorenjka ni nikoli več vabila učiteljice na pijačo.

Stava za sod vina
Janez Gorše, upokojenec iz Ribnice in član Planinskega društva Ribnica, je takole povedal o še ne izplačani stvari: "Bili smo v našem planinskem domu pri sv. Ani, naš župnik Maks Ipa-vec, akademski kipar Stane Jarn je Kočevja in jaz. Pogovarjali smo se o tem in onem, beseda je dala besedo in še sam ne vem, kako je prišlo do tega, da mi je župnik dejal: „Staviva za sod vina, da bom prej v dolini kot ti.“

Jaz pa sem trdil, da bom gotovo prvi spodaj jaz. Župnik se ni dal ugnati in je dejal:

"Jaz sem mlajši in bom gotovo zmagal. Torej velja stava za sod vina?"

Potrdil sem, da velja, Stane Jarn pa je bil za pričo. Potem smo šli in jaz sem se naenkrat zgubil nekam po hosti in prišel prvi v dolino.

Tistega sode vina še nisem dobil, a verjamem, da ga bom, čeprav je župnik Gorenjec, za Gorenjce pa je znano, da so bratrance Škotov."

J. PRIMC

KMEČKI PRAZNIK - Prizor s parade v Krškem (Foto: Rozika Gričar)

Po tridesetih letih znova

Letos spet kmečki praznik v Krškem - V čast J. V. Valvasorja - Povorka in kmečke igre

V Krškem je bilo včasih na 15. avgusta ob slavjih v čast vodje kmečkih uporov Matije Gubca vedno veliko praznovanje s kmečkim praznikom. Ta je bil povezan z veliko paradno konj in vpreg in s prikazovanjem poljskih opravil, navad in obrti. Praznovanje je pred tridesetimi leti zašlo v pozabo, letos pa so se ga spet spomnili.

Letos je občina Krško dala velik poudarek 300-letnici smrti J. V. Valvasorja. Organizirala je niz praznovanj in prireditelj, med katerih spada tudi ponovna oživitve kmečkega praznika. V ta namen se je močno zavzelo Posavsko konjeniško društvo Krško, ki zajema območje občin Brežice in Krško. Pod vodstvom predsednika društva Jožeta Urbanča in ob pomoči Konjeniškega kluba Posavje, ki ga je zastopal Dane Mižigoj, so organizirali 12. septembra veliko paradno. Sodelovalo je 25 vozov dvopreg, ob tem so udeleženci prikazovali tudi stare kmečke običaje.

Predhodnica parade je bilo devet konjenikov. Posebej dobro so se za paradno pripravili krajani KS Krško polje, kar je velika zasluga Antona Milerja. Lično so uredili

šest vozov in nastopili v povorki, kjer je bil prikaz snubljenja neveste in kmečke oheci. Povorka je bila dolga kar 600 m in je opravila 12 km dolgo pot od Agrokombinata v Žadovinku preko savskega mostu do hotela Sremič in naprej skozi naselje Rese v Krško do Valvasorjevega spomenika in od tam na hipodrom Brege. Udeležence povorke sta lepo presenetila podjetnika Postišek, ki sta pri svojem podjetju v Leskovec ljudi pogostila s hladnim napitkom. Udeleženci povorke so tako lažje zdrž

DRAGATUŠKI TAMBURAŠI - Skupina dragatuških tamburašev se je dolga leta predstavljala s Folklorno skupino Dragatuš. Sedaj pa tamburaši že dobro leto intenzivno vadijo pod vodstvom Dušana Šuštarja in Antona Grahka. Skupina, ki šteje 11 članov, vadi enkrat na teden. S pridnostjo napredujejo in ni belokranjske skladbe, ki jim ne bi lepo zuzvenela s pomočjo njihovih tambur. Se več. Zaigrajo tudi slovenske narodne. Da njihov trud ni zastonj, potrjujejo tudi njihovi nastopi, ki se kar vrstijo. Nazadnje so igrali na otvoritvi preurejenih prostorov Danfosa. Niti ne zavedajo se, kako veliko prispevajo k ohranjanju naše kulture, da ne tone v pozabo. (Foto: A. M.)

OBISKALI SMO PRIJATELJE, KI ŽIVJO V NEMČIJI - Otroci iz Dolenjskih Toplic smo gostili otroke Slovencev iz okolice Reutlingena. Nato smo mi odšli na povračilni obisk. Na pot je odšlo 8 otrok in dva starša, voznik Miran Rifej in vodja Stef Ivekovič. Na poti smo se zabavali, poslušali kasete in si pripovedovali šale. Na koncu poti smo bili že nestrpni. V Nemčiji smo se dobili v klubu slovenskega kulturnega društva. Od tam smo odšli vsak k svojim prijateljem. V četrtek in petek smo šli z njimi v nemško in slovensko šolo. V soboto smo se šli zabavati v 200 km oddaljeni park Evropa. Bilo je enkratno. V nedeljo pa smo imeli piknik z našimi prijatelji in njihovimi starši. V ponedeljek smo se žal že morali odpraviti domov. Da smo to potovanje preživeli tako lepo in prijetno, so nam omogočili: Skupščina občine Novo mesto, zavodvalnica Tilia in Zdravilišče Dolenjske Toplice. Vsem se prav lepo zahvaljujemo! (Jasna Ivekovič, OŠ Dolenjske Toplice)

LABODJI SPEV - Na Dolenjskem ne pomnijo toliko štokelj, sivih čapelj in labodov, kot jih je sedaj. Deželica ob zeleni Krki je popestrjena še na ta način. Med Kronovim in Otočcem je mogoče videti labodji par z devetimi mladiči, kako brskajo po požeti konuzni njivi ali čofotajo v Krki. (Foto: M. Vesel)

Leto dni plačilne kartice

Na območju LB Dolenjske banke je že več kot 7000 kartic Activa - Kmalu zlata kartica

NOVO MESTO - V oktobru, mesecu varčevanja, poteka leto dni, kar sov Ljubljanski banki - Dolenjski banki pričeli izdajati plačilno kartico Activa. V letu dni je plačilno kreditna kartica Activa postala najbolj množična slovenska kartica. Med izdajateljicami te kartice je danes poleg LB Dolenjske banke še sedem bank iz sistema Ljubljanske banke, spomladi pa se jim pridruži tudi Poštna banka Slovenije.

V LB Dolenjski banki so v letu dni izdali prek 7.000 kartic Activa, v Sloveniji pa jih je že več kot 60.000. S kartico lahko imetniki poslujejo na več kot 4.500 prodajnih mestih po vsej Sloveniji, na območju, ki ga pokriva LB Dolenjska banka, je že kakih 360 prodajnih mest, kjer je mogoče plačevati s to kartico.

Plačilna kartica Activa je prazaprav cenejša in bolj priročna nadomestilo za plačevanje s čekom, z njo je mogoče plačevati tako v življskih trgovinah, kjer je najbolj razširjena, kot v trgovinah z gradbenim materia-

lom in tudi v trgovinah z luksuznim blagom, kot so trgovine Zlatarn Celje. Hkrati s plačilno funkcijo je kartica tudi kreditna, saj iz tekočega računa obremenjujejo trikrat na mesec; kartica je v celoti vezana na tekoči račun, z najboljšo boniteto pa znaša limit pri poslovanju s kartico 5-kratno višino povprečnega osebnega dohodka.

Pospešeno se pripravljajo, da se bo Activa vključila v mednarodni plačilni sistem Eurocard, tako da bo moč s kartico Activa opravljati tudi plačila v tujini in dvigati tujo valuto v mreži bankomatov.

Za tiste imetnike kartic, ki uživajo najvišjo stopnjo bančnega zaupanja, bo v kratkem na voljo zlata kartica Activa, s katero bo moč preprosto in hitro poravnati tudi večje račune, poleg tega bodo imetniki te kartice deležni še drugih ugodnosti. Lažje in enostavnije bo tudi plačevanje poslovnih izdatkov, saj bo poslovnem v kratkem na voljo poslovna kartica Activa.

A. B.

KMETJE — lastniki gozdov

Odkupujemo vse vrste lesa

Plačila v roku 15 dni, po dogovoru tudi vnaprej.

Iščemo: hlodovino bukve, hrasta, topola, javorja, hruške, oreha in češnje

Odkupujemo tudi les slabše kvalitete — DRVARIJO, t.j. bukve, gabra, cerna ter metrska drva. Cena za 1 m³ znaša 3.000,00 SIT neto.

Rok plačila 45 dni.

OPRAVIMO TUDI POSEK IN SPRAVILO LESA.

PRI NAS lahko nabavite tudi vse kmetijske stroje in priključke. Nudimo komplet BCS program, gradbeni material, stavbno pohištvo, cement, betonske bloke. Po ugodni ceni vam nudimo stiskalnice za grozdje. Pokličite nas na štev. 063/785-216 vsak dan od 7. - 22. ure.

IZREDNO UGODNO

GRACE

VSE, KAR SI ŽELITE OD AVTOMOBILA

Cena do registracije 25.650 DEM s 5% davkom.

HYUNDAI

AVTOSALON HYUNDAI, PARTIZANSKA 21, NOVO MESTO

Na zalogi CASTROL OLJE in gume GOOD YEAR.

Ekskluzivni uvoznik HYUNDAI
Pooblaščen prodajalec EMINENT d.o.o.
Dolenje Kamence 25 a, Novo mesto
tel./fax 068/28-950, 23-902

TEHNIŠKI PODATKI IN STANDARDNA OPREMA	GRACE kombi H-100
Tip motorja:	3 ali 5 sedežni štirivaljni vrstni dieselski motor (D4 BX)
Prostor motorja (cm ³):	2476
Moč motorja (KW/KM):	55/73
Navor (Nm/min):	150,8/2352
Največja hitrost (km/h):	127
Poraba goriva na 100 km v l:	
- pri hitrosti 90 km/h:	7,5
- pri hitrosti 120 km/h:	8,3
- pri mestni vožnji:	8,5
Velikost rezervoarja za gorivo (l):	55
Velikost in dimenzija pnevmatik:	185 R 14 - 8 PR
Zavore spredaj:	disk
Zavore zadaj:	boben
Dimenzija vozila v mm:	4740 x 1690 x 1960
Teža praznega vozila (kg):	1420
Največja dovoljena skupna teža (kg):	2665

3-letna garancija
Možnost nakupa na kredit
Leasing
Staro za novo

Dynamic marketing, d.o.o.

išče distributerje za prodajo nemškega piva na območju Primorske, Dolenjske in Štajerske.
Tel. (061) 181-169.

OBČINA SEVNICA Sekretariat za gospodarstvo in finance Referat za kmetijstvo

RAZPIS

Občina Sevnica razpisuje iz namenskih sredstev proračuna 4 (štiri) štipendije za šolanje na kmetijskih, veterinarskih in vrtnarskih šolah od 3. do 7. stopnje.

Za pridobitev štipendije lahko kandidirajo bodoči prevzemniki kmetij.

Kandidati, kateri želijo pridobiti štipendijo, morajo do 5.11.1993 oddati pismeno vlogo kmetijskemu referatu Občine Sevnica.

Vloga mora vsebovati:

1. pismeno prošnjo,
2. potrdilo o vpisu v šolo,
3. izkaz učnega uspeha predhodnega šolskega leta,
4. rešitev prošnje za dodelitev štipendije iz sredstev Zavoda za zaposlovanje.

O dodelitvi štipendije bo odločal izvršni svet na osnovi mnenja odbora za kmetijstvo.

KMETIJSKI ZAVOD LJUBLJANA SEVNO NA TRŠKI GORI 13 NOVO MESTO

OBJAVA PROSTEGA DELOVNEGA MESTA

KMETIJSKEGA SVETOVALCA ZA ENOTO ČRNOMELJ za določen čas

Kandidati morajo imeti:

- višješolsko izobrazbo kmetijske smeri
- opravljeno pripravništvo
- vozniški izpit B kategorije in lastno osebno vozilo ter
- poleg slovenskega obvladati najmanj 1 svetovni jezik.

Lastnoročno napisano prijavo z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih izkušenj pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Kmetijski zavod Ljubljana, Sevno na Trški gori 13, 68000 Novo mesto

O sklepu vas bomo pismeno obvestili.

objavlja prosto delovno mesto

VODJA GOSTINSTVA

OD KANDIDATA PRIČAKUJEMO, DA IMA:

- višjo ali srednjo izobrazbo gostinske smeri
- organizacijske sposobnosti
- sposobnosti komuniciranja
- vozniški izpit B kategorije
- 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izobrazbi sprejema kadrovski oddelček kadrovsko-pravne službe GIP "PIONIR" Novo mesto, Kettejev drevored 37, 15 dni po objavi razpisa.

Kandidat bo sprejet v delovno razmerje za nedoločen čas s pogojem, da opravi 3-mesečno poizkusno delo.

Pismene odgovore na podlagi prijav z obvestilom o izbiri kandidata bomo poslali v 8 dneh po izbiri.

Temeljno sodišče v Novem mestu, enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 28.9.1993, opr.št. St 3/93, v skladu z določili 2. in 3. odstavka ZPPSL v stečajnem postopku nad dolžnikom RRC Novo mesto - v stečaju
razpisuje

javno dražbo

ki bo dne 22.10.1993 ob 12. uri na sedežu dolžnika v Novem mestu, Prešernov trg 8.

Na dražbi bo naprodaj:

1. počitniška prikolica IMV ADRIA 550, letnik 1978, po izključni ceni 15.000,00 SIT;
2. računalnik PC 386 DX/33 po izključni ceni 63.500,00 SIT;
3. računalnik PC 286/16 po izključni ceni 16.000,00 SIT;
4. računalnik PC 286/10 po izključni ceni 10.000,00 SIT;
5. tiskalnik EPSON FX-1050 po izključni ceni 25.000,00 SIT;
6. tiskalnik EPSON AX-100 po izključni ceni 4.500,00 SIT;
7. pisarniška oprema po seznamu iz cennitve z dne 20.7.1993 (seznam se nahaja na sedežu dolžnika in pri stečajni upraviteljici) po izključnih cenah v višini 50% ocenjene vrednosti iz cennitve.

Ogled sredstev in podrobnejše informacije je glede izključnih cen in načina prodaje mogoče dobiti na sedežu dolžnika 21.10.1993 med 8. in 12. uro in pri stečajni upraviteljici na tel.št. (068) 23-728 od 18.10.1993 do 21.10.1993 med 8. in 12. uro.

Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

Pooblaščenici pravnih oseb morajo na javni dražbi predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene tako, da sredstva deponira najpoznejše uro pred dražbo pri blagajni stečajnega dolžnika.

Varščina bo uspešnemu ponudniku vračunana v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bo vrnjena v gotovini takoj po javni dražbi.

Uspešni ponudnik oz. kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 3 dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v 3 dneh po podpisu pogodbe, takrat tudi prevzame kupljeno blago v last in posest. Če uspešni ponudnik ne bo plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala. Prometni davek in vse morebitne druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

Sredstva se bodo prodajala po načelu videno - kupljeno.

Trgoles

Salon opreme in pohištva
Gradac 112
tel. (068) 57-121

Po ugodnih cenah vam nudimo:

- notranjo opremo in stavbno pohištvo
- belo tehniko in male gospodinjske aparate
- talne in stenske obloge
- svetila
- barve, lake

Štedilnik na trda goriva alfa 90 samo 48.600,00 SIT

Svetovanje in brezplačna dostava na dom!
Možnost plačila na obroke do 6 obrokov.
Gotovinski popusti do 35%.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto, d.d., Ločna 48, 68000 Novo mesto

v sodelovanju z zavarovalnico

objavlja javno licitacijo poškodovanih vozil:

1. R 4 GTL
let. 89/12, 65200 km
izključna cena: 150.000,00 SIT
2. Škoda Favorit
let. 92/7, 18000 km
izključna cena: 300.000,00 SIT
3. Clio RN 1.2
let. 93/5, 80 km
izključna cena: 390.000,00 SIT
4. Citroen AX Caban 1.1 i
let. 92/12, 6600 km
izključna cena: 670.000,00 SIT

Licitacija bo v sptoto, 9. 10. 1993, ob 9. uri v v prostorih PIONIR AVTOHIŠE.

Ogled vozil je možen eno uro pred pričetkom licitacije. Varščino v znesku 10% od izključne cene sprejemamo na blagajni PIONIR AVTOHIŠE.

KMETJE IN DRUGI LASTNIKI GOZDOV
po ugodni ceni odkupuje hlodovino smreke in bukve ter žagan les obeh drevesnih vrst

Informacije:
KLI LOGATEC, p.o.
61370 Logatec, Tovarniška 36
Telefon: 061/741-711 int. 276
Telex: 31-656, telefax: 061/741-279

Zadosten učinek

Z javnimi deli so v občini kar zadovoljni

SEVNICA - V letošnjem prvem polletju so potekala javna dela v šestih krajevnih skupnostih. V KS Studence so štirje delavci pomagali pri rekonstrukciji vodovoda in pri kanalizaciji v Rovišču. V KS Krmelj sta delavca vzdrževala zelene javne površine, čistila ceste in sodelovala pri popravilu vodovoda. V KS Šentjanž so se trije delavci najdlje ukvarjali z obnovom pokopališkega zidu, zatem s čiščenjem črnih odlagališč smeti, pokopališča, javnih površin v naselju in kanalov. V KS Boštanj so z 2.000 opravljenimi urami z javnimi deli pomagali pri ureditvi gasilskih domov na Smarčni in v Boštanju, mrliške vežice, pokopališča, TVD Partizana in vodovoda Boštanj.

Največ, 19 delavcev, je bilo na javnih delih v KS Sevnica; največ, dobro tretjino časa (od skupno blizu 14.000 ur!) so porabili za zemeljska in druga dela pri napeljavi plina, zatem za vzdrževanje javnih površin, za čiščenje zelenic in ostalih javnih površin, za delo v kompostarni itd. V KS Loka so s pomočjo novomeških cestarjev izkopali in zasipali vodovod Račica. Cestarji so pomagali pri odpravi posledic neurij novembra 1992 na lokalnih cestah in skupaj opravili blizu 8.400 ur. Z izvedbo del so imeli veliko stroškov (poldrugi milijon tolarjev za komunalno dejavnost v KS in 467.000 tolarjev za odpravo posledic neurij leta 1992). Kot pravi Breda Markošek, referentka za ceste in komunalno na sevniki občini, je učinek javnih del zadovoljiv.

1.033 VLOG ZA ZAPOSILITEV TUJCEV

SEVNICA - Lani so v Posavju izdali 1.678 delovnih dovoljenj za zaposlitev tujcev, od tega petini za nedoločen čas, preostalim pa za eno leto. Do konca letošnjega avgusta so v sevniki enoti republiškega zavoda za zaposlovanje prejeli 1033 vlog za izdajo teh dovoljenj, predvidevajo pa, da se bo do konca oktobra pojavilo pri zavodu še okrog 240 vlog posavskih delodajalcev za zaposlitev tujcev, predvsem iz nuklearke, krškega Agrokombinata in sevnškega Merkatorka.

Stopite na topla tla...

trgovina talnih oblog

PCP PUREBER d.o.o.

NOVO MESTO • Fax 068/23-293

Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel: 068/322-337 • int. 220

ZARJA, d.d., Novo mesto

Prešernov trg 8
NOVO MESTO

Komisija za izvedbo javne dražbe

RAZPIS

Komisija za izvedbo javne dražbe razpisuje na podlagi sklepa Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto št. 466-70/93-IS-016-18/93 z dne 20.7.1993

JAVNO DRAŽBO

za prodajo delno zasedenega objekta Osnovne šole Bela Cerkev. Objekt stoji na parc.št. 2707 v izmeri 125 m² kot poslovna stavba in dvorišče v izmeri 377 m², vse zkv. 192, k.o. Bela Cerkev.

1. Izklicna cena 1.596.932,00 SIT.
2. Vsak interesent za odkup objekta mora 5 dni pred dnevom dražbe nakazati 10% varščine od izklicne vrednosti na žiro račun ZARJE, d.d., Novo mesto, št. 52100-601-20561. Varščina se obračuna v kupnino najugodnejšemu ponudniku, ostalim ponudnikom se vrne v roku 8 dni po opravljeni dražbi.
3. Prodajna pogodba se sklene z najugodnejšim ponudnikom.
4. Javna dražba bo 22. 10. 1993 ob 8. uri v prostorih Stanovanjskega podjetja ZARJA, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 8/II.
5. Stavba je delno zasedena.
6. Predkupno pravico imajo pod enakimi pogoji uporabniki stavbe.
7. Davek na promet nepremičnin in ostale stroške prodaje plača kupec.
8. Vse podatke o nepremičnini dobijo interesenti pri Stanovanjskem podjetju ZARJA, d.d., Novo mesto, Prešernov trg 8, ali po telefonu št. (068) 23-928, 23-140, 22-071.

KOMISIJA
ZA IZVEDBO JAVNE DRAŽBE

OPEKARNA
NOVO MESTO d.o.o.

in trgovina

MODUL d.o.o.

Zalog 21. 68000 Novo mesto

Vabita na
mesec popustov

1.10. - 30.10.

- asortiman opečnih izdelkov Opekarne N.m. 5 % popusta
- betonska opeka 5 % popusta
- strešna okna Kovinoplastike Lož 15 % popusta
- keramične ploščice Keramik - Martex, Gorenje 10 % popusta
- stavbno pohištvo Mizar Volčja dra ga 7 % popusta
- ostali gradbeni material po najugodnejših cenah

Organiziramo dostavo z avtodvigalom na gradbišče.

tel.: 068 / 22 - 855

delovni čas: vsak dan od 7 - 17
ob sobotah od 7 - 13

PIONIR rastoča **BIO** hiša

5 HIŠ pet RAZLOGOV ZA VAŠO ODLOČITEV

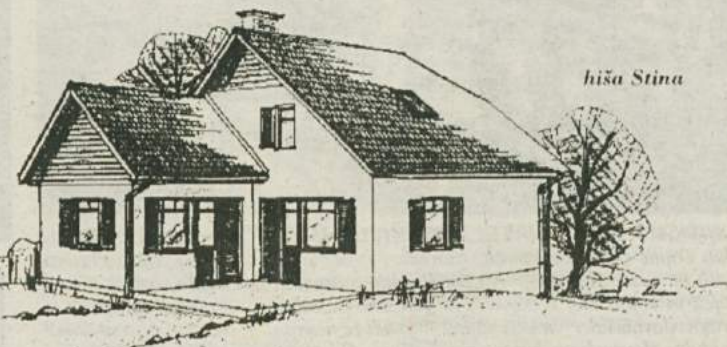
Eva

Stina

Lucija

Jelka

Metka

V Pionirju smo s svojo Rastočo bio hišo združili tradicionalno kvaliteto svojih izdelkov z najsodobnejšimi dognanji številnih strokovnjakov. Rezultat tega je kvalitetno, harmonično in kulturno bivanje. Če vse to povežemo še s hitrostjo in ceno gradnje, je odločitev na dlani: Pionirjeva rastoča bio hiša!

Če se še niste povsem odločili, nas pokličite na telefon:
068 323-686 in poslali vam bomo brezplačni katalog!

Hiša pod streho že za 33.300 DEM.

PIONIR

68000 Novo mesto, Kettejev drevored 37

NZIRLO d.o.o.

NAROČILA NA p.p. 45,61101 LJUBLJANA

ČANG
ŠLANG

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

ČAJ ZA HUJŠANJE

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. (ČANG-ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek. Škatlica ČANG-ŠLANG vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za dosego želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

CENA: 799,00 SIT + PTT STROŠKI
PLAČATE PO POVZETJU

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

NZIRLO d.o.o.

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

REVOLUCIONAREN DOSEŽEK KEMIČNE
INDUSTRIJE V BOJU ZA OHRANITEV MLADOSTI

PREPARAT PROTI SIVIM LASEM
gigiricci

Losion, ki v skladu z naravnim ciklusom sivim lasem vrača prvotno naravno barvo in sijaj.

Gigiricci je blaga, brezbarvna raztopina za vtiranje v lasišče. Postopno in neopazno spodbuja vnovično nastajanje pigmenta.

Gigiricci je primeren za vse vrste las. Spodbuja rast, odstranjuje prhljaj in preprečuje odpadanje.

Gigiricci je znanstveno preizkušen.
CENA: 1.599 SIT + PTT stroški

NAROČILA TUDI OB
SOBOTAH IN NEDELJAH

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

NAROČILNICA

Ime in priimek

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

KOS. GIGIRICCI

NAROČILNICO POŠLJITE NA NASLOV
DŽIRLO d.o.o., p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

DOLENJSKI LIST

LOTERIJA, PRI KATERI NE POTREBUJETE SREČE, LE SREČKO!

Srečneže čakajo izjemno bogate nagrade, pa tudi ostali udeleženci ne boste ostali praznih rok!

V nagradnem skladu Bohinjske loterije vas čaka:

- 20 milijonov tolarjev
- garsonjera v Ljubljani
- 3x Renault Safrane 2.2 Si
- 5x Renault 19 RT 1.8 i
- 35x Renault Clio RT 1.4
- tisoč tedenskih počitnic in mnogo drugih nagrad.

Vsem tistim, ki bi sicer po zrebanju vrgli srečko v koš, pa svetujemo, da počakajo.

Vsaka srečka namreč prinaša popust v izbranih bohinjskih turističnih objektih (smučišči na Voglu in Koblj, hoteli Kompas, Bellevue, Jezero in Zlatorog).

Pa še to: dobite bomo žrebali le med prodanimi srečkami, kar pomeni, da nobena nagrada ne bo ostala neizžrebana.

S kuponom, ki ga objavlja samo NEDELJSKI DNEVNIK, lahko na vseh prodajnih mestih Tobaka, Dnevnik, Dela in pri uličnih prodajalcih, kupite komplete petih srečk za 1.500 SIT. Šesto srečko pa vam podari NEDELJSKI DNEVNIK.

aaanima

»Ljubi Dolenjci!«
Za vas in za vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.
Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila draga mama, žena, stara mama in sestra

**ZDENKA
KASTELIC**

iz Kočevja, Turjaška 10

Iskreno se zahvaljujemo sosedom in znancem za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje. Posebna hvala osebju Zdravstvenega doma Kočevje, dr. Nataši Žilevski, dr. Andreji Rako in sosedji Anici Romih. Hvala tudi govorniku Nacetu Karničniku in pevcem.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ko ostane bolečina in praznina,
ko spoznaš, da ni poti nazaj,
ostane nam le misel nate živa
in nenehni ta - kakaj?

**MILENKA
GORENC**

roj. Seničar

iz Šegove ul. 15, Novo mesto

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem, sošolcem in znancem za ustno in pisno sožalje, za podarjeno cvetje, sveče in kakršnokoli pomoč ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala OŠ Šmihel (2. a razred), Tovarni zdravil Krka, kolektivu Pionirja Avtohiše, SB Novo mesto, int. odd., 1. nadstropje. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njeni

Bohinjska loterija

Zrebanje: 4. decembra 1993 v Bohinju

RENAULT

PTT SLOVENIJE

Vhodna številka "386" za klic iz tujine

Izhodna številka "00" za klic v tujino

od 1.10.1993

Dodatne informacije po telefonu: 988 PTT informacije ali 9861 avtomatski odzivnik

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

Vabimo vas na spominsko razstavo ob 400-letnici bitke pri Sisku: torek - sobota od 10. do 18., nedelja od 10. do 13. ure.

Matjaž Kmecl: Andrej Smole - znameniti Slovenec.

Izvajalca: Tone Gogala

Režija: Dušan Mlakar

Ponovitve: 8., 14., 15. in 16. oktobra ob 20. uri.

Rezervacije: Narodni muzej, Muzejska 1, Ljubljana, tel. (061) 218-886 od 10. do 18. ure.

ZAHVALA

Pomlad v tvoj vinograd bo prišla
in čakala, da prideš ti.
Usedla se na rožna tla,
in zajokala, ker te ni.

V 59. letu starosti je tiho odšel od nas dragi mož in oče

**JOŽE
BUTALA**

iz Brstovca pri Semiču

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali, in vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Priscrna hvala tudi pevcem ter govornici, g. župniku pa za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Antonija, sin Jože in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Dala je vse, kar je imela,
niti cvetja zase ni hotela.

V 95. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše drage mame, babice in prababice

PEPCE POTOČAR

iz Gor. Stare vasi 1, Šentjernej

Bridkost slovesa ste nam poskušali olajšati sorodniki, prijatelji, sosede in znanci. V velikem številu ste jo zadnjič pospremili, ji prinesli cvetje in nam izrazili sožalje. Hvaležni smo vsakemu posebej. Zahvaljujemo se prodajalni Mercator iz Šentjerneja, Nevrološkemu oddelku bolnice Novo mesto, Ključavničarstvu Lisac. S hvaležnostjo se bomo spominjali lepo zapetih pesmi cerkvenega moškega zbora iz Šentjerneja. Posebna zahvala sosedom Zidarič in Hočevar ter družini Radešček. Zahvaljujemo se tudi gasilcem za organizacijo pogreba in darovano cvetje. Hvala govorniku Jožetu in Monji, duhovniku Franju ter gospodu župniku za lep obred in nepozabne poslovilne besede. Se enkrat najlepša hvala vsem za vse.

Žalujoci: vsi njeni

POTREBNA BO OKROGLA MIZA

KOČEVJE - Po poročilu o delu občinskega javnega pravobranilstva v Ljubljani za minulo leto so delegati na zadnji seji občinske skupščine Kočevje pravobranilcu Benjaminu Turku zastavili vrsto vprašanj v zvezi z denacionalizacijo, razveljavitvami starih pogodb, premoženjem nekdanjih vaških skupnosti, divjimi privatizacijami, solastništvom itd. Na večino vprašanj je pravobranilec odgovoril, ker pa so vprašanja deževala še kar naprej, je bilo sklenjeno, naj bi o tem organizirali v kratkem v Kočevju okroglo mizo, na kateri bi na vprašanja odgovarjal eden izmed strokovnjakov za to področje.

tedenski koledar

Četrtek, 7. oktobra - Marko Petek, 8. oktobra - Simona Sobota, 9. oktobra - Abraham Nedelja, 10. oktobra - Danijel Ponedeljek, 11. oktobra - Sandra Torek, 12. oktobra - Maks Sreda, 13. oktobra - Edvard

LUNINE MENE
 8. oktobra ob 20.35 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 7. in 8.10. (ob 20. uri) ter 9. in 10.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Napihnjenci - 2. del. 13.10. (ob 20. uri) ameriška komedija Nune pojejo.

kmetijski stroji

TRAKTORSKI VOZ, nov in rabljen, in osi za prikolice prodam. ☎ 44-051. 3741
PLUG Slavonac prodam. ☎ (0608) 75-082. 3798
TRAKTOR TORPEDO, 48 KS, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (0608)33-740. 3809
TRAKTOR UNIVERZAL, letnik 1984, s prvim in zadnjim pogonom, prodam. ☎ 23-786. 3854

kupim

HRASTOVO in bukovu hlodovino odkupujemo. ☎ (068)58-068. 3842

motorna vozila

Z 101 GTL, letnik 1984, ugodno prodam. ☎ (068)50-062. 3796
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)60-123. 3806
VW CADDY, letnik 9/89, dobro ohranjen, prodam za 12.900 DEM. ☎ (068)23-107. 3813
OBNOVLJEN R 4, registriran do 9/94, poceni prodam. Perše, Brezovica 31, Šmarješke Toplice. 3814
KADETT SOLZA 1.6 D, letnik 7/85, registriran do 7/94, prodam za 9.500 DEM. Menjam za 126 P. ☎ (068)48-587. 3815
R 4 GTL, letnik 1990, prevoženih 29.500 km, garažiran, prodam. ☎ 23-267. 3828
JUGO KORAL 55, letnik 10/90, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)77-109. 3829
GOLF JL, garažiran, letnik 1980, 80.000 km, registriran do 6/94, prodam. ☎ (068)22-249. 3829
BMW 316, letnik 1985, registriran do 18.3.1994, prodam. ☎ 76-003, od 7. do 12. ure in od 14. do 19. ure. 3830
Z 128, letnik 1988, registrirano do 18.8.1994, prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopiče. 3831

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center
 Ločna 48,
 68000 Novo mesto

— prodaja celotnega programa vozil RENAULT
 — ugodni kreditni pogoji, leasing
 — R5, CLIO, dobava takoj
 — odkup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO
 — krediti za nakup vozil na 4 leta
 Tel. (068) 324-533

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
 UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar.
 IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 90 tolarjev; naročnina za 4. trimesečje 1.160 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.320 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.
 OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.
 ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
 NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130.
 Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglaš in zahvale 324-006; telefaks 322-898.
 Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.
 Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ČRNOMELJ: 8. in 9.10. (ob 20. uri) in 10.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska komedija Napihnjenci - 2. del.

KRSKO: 7.10. (ob 18. uri) ameriška komedija Nune pojejo. 8.10. (ob 20. uri) in 10.10. (ob 18. uri) ameriška romantična melodrama Vonj po ženski. 13.10. (ob 20. uri) ameriška kriminalna drama Dekle v zraku.

METLIKA: 7.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška galskijska komedija Napihnjenci - 2. del. 8. in 10.10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Nina.

NOVO MESTO: 7.10. (ob 16. uri) gledališka predstava za otroke Velika in mala luna. 8.10. (ob 16. uri) komedija Najbolj nori nožič. Od 7. do 12.10. (ob 18. in 20. uri) zgodovinski mladinski film Sommersby. 9. in 10.10. (ob 16. uri) ameriški pustolovski film Zadnji dnevi raja. 13.10. koncert.

»FORD« Groznik
 Trebnje, tel./fax. (068) 44-701

- prodaja — servis
- rezervni deli — kleparstvo
- ugodno — zanesljivo

GOLF JX, letnik 87, prodam ali menjam. ☎ (068)21-043.

ZASTAVO 126, maj 1987, prodam. ☎ 78-253, po 16. uri. 3833

GOLF JXD, kovinske barve, letnik 1989, prodam. ☎ 27-905. 3837

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 1983, prodam za 1500 DEM. ☎ 65-759, popoldne. 3838

126 BIS, letnik 1991, rdeče barve, prodam. ☎ 22-840, po 18. ur. 3839

VOLVO 340 D, registriran do 19. 6. 1994, prvi lastnik, prodam. ☎ 27-802. 3840

JUGO KORAL 60, letnik 1991, 16.000 km, rdeč, prodam. ☎ (068)22-634. 3847

R 19 TSE, letnik 1990, in R 5, letnik 1987, prodam. Ločna 8 a, Novo mesto. 3851

JUGO 45, letnik 1988, prodam. ☎ (068)76-298, popoldan. 3852

R 5 CAMPUS, letnik 12/89, prodam. ☎ 78-065. 3853

R 5, letnik 1991, prodam. ☎ (068)47-601, po 17. uri. 3857

Z 101, letnik 1984, registrirano do 5/94, prodam. ☎ 27-455. 3858

Z 101, letnik 1986, zelo ugodno prodam. ☎ 65-528. 3859

R 5 CAMPUS, letnik 12/89, rdeče barve, prodam. ☎ 65-271, Medic. 3866

Z 128, letnik 1987, prodam. Rajer, Jordankal 10, Mirna Peč. 3866

LADO RIVO, letnik 1988, prodam za 3500 DEM. ☎ 85-180. 3867

PRODAM ohranjeno JETTO GL turbo, letnik 9/88, z dodatno opremo. ☎ (068) 25-115, popoldan. 3868

ROVOKOPAČ SKIP, letnik 1978, prodam. ☎ 24-226. 3869

UNO 45 S, letnik 1987, registriran do 10/94, prodam ali zamenjam za R 4. ☎ (068) 23-585. 3870

obvestila

ŽALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ 44-662. 3442
8 TEDNOV stare jave jarčke bodo v prodaji 9. in 10. cel dan v Šmarjeti 15. ☎ 73-058. 3820
BELE PIŠČANCE brojlerje za nadaljnjo rejo ter jave kokoši lahko dobite vsak dan. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec. 3821

KOZMETIČNI SALON PEDIKURA

Zdenka Poljšak
 Kosova 2, Novo mesto (pri Dolenjski galeriji)
 obvešča cenjene stranke, da ima nov delovni čas: vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah zaprto.

RADIATORJI!

Izdelovanje radiatorjev vseh dimenzij po ugodnih cenah.
 Tel. (068) 65-407

Trgovina TEJKA v Trebnjem

ŽIVILA IN ČEVLJI NA ENEM MESTU

Odpri vsak dan od 7.30 do 21. ure, ob nedeljah od 7.30 do 18. ure.

OTVORITEV v petek, 8. oktobra, ob 16. uri.

Najboljše in najceneje pri nas v TEJKI.
 Pridite in se prepričajte!
 Vljudno vabljeni.

SVEČARSTVO

Popovič, Hrast
 V oktobru prodajamo na novomeški tržnici vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto. Ugodne cene in priznana kvaliteta!
S tem oglasom 10% popusta!

Župančičevo sprehajališče 2 Novo mesto
 tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Krtki je loka spel Loka

odprta vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postrže z

- malicami
- jedmi po naročilu
- poslovnimi in nedeljskimi kosili

po vaši želji **Loka** pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na loki **Loka** vsak dan!

Naročila na telefon (068) 25-986

Polaganje, brušenje parketov, montaža pohištva, stenskih in stropnih oblog, z materialom ali brez njega. Tel. (068) 27-609.

Boutique »BELLA« v Bršljinu vas vabi k nakupu uvoženih moških, ženskih in otroških jesensko-zimskih čevljev po ugodnih cenah.
 Odprto vsak dan od 9. — 12. in od 15. — 19. ure, ob sobotah od 9. — 12. ure.

Naravno zdravilo za dvig odpornosti in izboljšanje krvne slike odslej tudi v LEKARNI v NOVEM MESTU.

petek, 8. 10. PARNI VALJAK
Šolaja Krško

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
 Novo mesto, Bršljin 21

zaposli serviserja gorilcev.
 Pogoji: 4. ali 5. stopnja strokovne izobrazbe elektro smeri in vozniški izpit B kategorije. Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na gornji naslov.

Agro d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto tel. (068) 24-132

- vam nudi:
- največjo izbiro čebulnic jesenskih rož v Novem mestu
 - vrtno orodje GARDENA
 - posode PVC za zelje
 - rostfrei cisterne za vino — uvoz iz Italije
 - črpalke za vino, merilce, grelce za mošt, pipe, vrelne in filtrirne vehe
 - stiskalnice za grozdje in sadne mlince
 - motorne žage STIHL, TOMOS, ALPINA
 - verige, meče, zobnike in svečke za žage
 - vse za vašega psa, muco in ostale male živali

Veselimo se vašega obiska od 8. do 19. ure in ob sobotah od 7. do 13. ure.

Frizerski salon BRANKA

Dilančeva 7, Novo mesto, obvešča cenjene stranke, da je salon odprt vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 13. ure.
 Uporabljamo kvalitetne materiale SCHWARZKOPF.
 Tel. 26-042, int. 17.

V Bučini vasi 35, Novo mesto, tel. 068/25-113

nudi širok izbor raznovrstnih pijač, Goesser svetlo in temno pivo, tople, hladne sendviče ter hamburgerje.
 Se priporočamo!
 Delovni čas: od ponedeljka do četrтка od 7. do 22. ure, petek, sobota od 7. do 24. ure, nedelja od 10. do 22. ure.

YURENA šola tujih jezikov

Ul. Marjana Kozine 49A Novo mesto tel./fax: 23-434

Vpis v tečaje angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika za otroke, mladino in odrasle.

ŽELITE ODSTRANITI ODVEČNE KILOGRAME IN CELULIT?

Obiščite KOZMETIČNI SALON JANA JANA KOZOLC ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE
 Tel. (068) 28-000 (321)

RAČKA, d.o.o. ugodno!

68000 Novo mesto
 tel/fax: (068)21-058

PC RAČUNALNIK 386 DX/40/170

- OSNOVNA PLOŠČA 386DX/40/128 CACHE
 - VGA TRIDENT 9000 / 512 KB
 - AT IDE BUS HDD/FD + I/O CARD
 - DRAM 4 MB
 - TRDI DISK 170 MB
 - GIBKI DISK 3,5", 1,4 MB
 - OHIŠJE MINI TOWER
 - TIPKOVNICA US ASCII 101/102
 - MONITOR VGA BARVNI
- samo **145.660** sit
 (s prometnim davkom)

Za območje Dolenjske in Zavsavja iščemo predstavnik-prodajalca na terenu za kvalitetna močna krmila vseh vrst ter prodajo ostalih žitnih proizvodov.

Prednost imajo kmetijski tehniki.
 Pisne ponudbe pošljite na naslov:

VIA Sp. Besnica 68 64201 ZG. BESNICA KRANJ
 tel. (064) 213-031

»HONEY MOON«

Novi trg 1, etaža C
NOVI TRGOVSKI CENTER pri Metropolu
 tel.: 28-301
 Del. čas: 10. — 12.; 16. — 19. sobota: 10. — 12.

KMEČKI TURIZEM pri IVANEZU

Gabrška gora 12 Gabrje tel. (068) 85-916
Vabimo vas na otvoritev kmečkega turizma pri Ivanezu v Gabrju pod Gornjanc, v soboto, 9. oktobra, ob 15. uri.

Za dobro razpoloženje bomo poskrbeli mi, za obisk poskrbite vi!
 Prisrčno vabljeni!

Trgovina »NEVENKA« Cesta herojev 34 tel. (068) 28-123

Kompletna ponudba BETINEGA spodnjega perila — moška, ženska in otroška ponudba za jesen in zimo — trenirke za staro in mlado — metrsko blago
Vsa kupa dvajsetega kupca čaka presenečenje!

Obiščete nas lahko vsak dan od 8. — 18. ure in ob sobotah od 8. — 12. ure.

posest

V ZAVRATCU pri Studencu, občina Sevnica, prodamo njivo, (23 a), travnik (13 a) in gozd, (76 a). Primerno za vikend ali nasad. Cena 12.000 DEM. ☎ (061) 854-337. 3799
 VINOGRAD, 8 a v Slatenski gori, prodam. Franc Jeralič, Šmarje 26, Sentjerne. 3834

Nujno prodamo proizvodno-skladiščni kompleks na zemljišču 12.000 m2 pri Ivančni Gorici v neposredni bližini dolenske avtoceste! Informacije po tel. (061) 374-472, Polona.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24
POSREDUJEMO

- Prodamo:
- hiše v Novem mestu, Podturnu, Črnomlju, Sevnici, Trebnjem, Vinici, Mirni in Čateških Toplicah (Dvori)
 - stanovanja v Novem mestu, Trebnjem, Šmarjeških Toplicah in Soteski
 - trgovino in picerijo v Novem mestu, poslovne prostore na Glavnem trgu
 - gradbene parcele v Novem mestu, Smolenji vasi in Semiču
 - vikende v okolici Novega mesta, Trebnjega, Črnomlja, Metlike, Šentruperta, Stične in Semiča
 - kmetije v Stopičah, Mirni, Brestancih (Raztez), kmetijska zemljišča in gozdove v okolici Novega mesta, Črnomlja, Trebnjega, Gabrja, Rake, Bučke in Mokronoga
 - zidanice v vinogradi v Beli krajini, v okolici Novega mesta in Trebnjega.

NOVEJŠO HIŠO v Mokronogu, 92 m² stanovanjske površine in vikend zemljišče v Ostrožniku, prodam. ☎ (061) 40-435, (061) 743-193.

GROSUPLJE

Prodamo novo stanovanjsko hišo, 240 m² površine, na parceli 850 m².
Cena: cca 400.000 DEM
 Tel. (061) 1257-314
STRUGE, Občina Kočevje
 Prodamo adaptirano stan. hišo, centralno ogrevano, s pripadajočim zemljiščem (travnik, njiva, gozd).
Cena: 130.000 DEM.
 Tel. (061) 1257-314

HIŠO v Veliki Bučni vasi 40, prodam. ☎ 22-220. 3841
ŽAZIDLJIVO PARCELO v okolici Rake ugodno prodam. Primerna je za vikend ali drugo dejavnost. ☎ (0608)75-227. 3856
PARCELO v vinogradniškem območju, s starim vinskim hramom, prodam. ☎ 25-876, po 18. uri. 3861
VINOGRAD, 12 a, v Armeškem pri Brestancih prodam za 3.500 DEM. ☎ (0608)32-964. 3865

prodam

- KROMPIR**, lanski uvoz, za nadaljnjo rejo, petland dil, jerna, sante, romana, debeline 35-50, prodam. Jože Trontelj, Vrhoplje 5, Šentvid pri Stični, ☎ (061) 777-195. 3795
- POCENI PRODAM** gumi voz, skoraj nov, in 2000 kom. rabljene cementne strešne opeke. ☎ 43-538. 3801
- GOLDSTAR TV**, ekran 51 cm, za 500 DEM, ter novo otroško gorsko kolo in otroški BMX prodam. ☎ 26-832. 3804
- PEČ**, nerabljeno, Feroterm, 25 kalorij, prodam. Milena Može, Belokranjska 57, Novo mesto. 3805
- LESNI BRIKETI** za vse vrste peči. 1000 kg briketov nadomesti 5 m³ drva ali 460 l kurilnega olja. 1000 kg briketov 13.000 SIT. Matjaž Engel, Rateč 58, ☎ (068)85-801. 3807
- CISTOKRVNE** perzijske muce brez rodovnika ugodno prodam. ☎ (068)25-869. 3808
- PESO**, krompir (jedilni in drobnji) ter žganje prodam. ☎ 20-411, zvočar. 3810
- TERMOAKUMULACIJSKO PEČ** ugodno prodam. ☎ 44-824. 3812
- KRAVO** za zakol prodam. Mavrič, Koroška vas 19. 3817
- NOVO PEČ** Ribnica za etažno ogrevanje prodam. Mihalič, Brod 39, Novo mesto. 3822
- 300 KOM.** kritine salonit visoki val, prodam. ☎ (0608)82-668. 3824

POGREBNE STORITVE

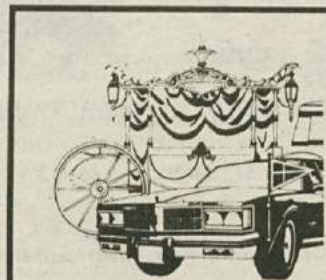
Franc Hiti
Sela pri Otovcu 20, Črnomelj
tel. (068) 52-837

- prevozi pokojnikov
- ves pogrebni material
- oprema mrliške sobe in ureditev pokojnika
- ureditev dokumentov
- organizacija pogreba
- posredovanje godbe, petja, oglasov in cvetja
- konkurenčne cene, plačilo na 2 čeka
- vse tudi na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju

Vsak dan, ob vsakem času!

12 M suhih bukovih drv, v okolici Mirne, prodam. ☎ (068)21-168, popoldne. 3836

HRASTOVA metrska drva prodam. Dragovan, Svržaki 9, Metlika. 3843
NOVO PEČ za centralno kurjavo (Feroterm 23), radiatorje in cevi ceneje prodam. ☎ 21-456, popoldan. 3845

PRAŠIČA, težkega 150 kg, prodam. Možnost klanja. ☎ 73-317. 3846
VEČJO PRIKOLICO za osebni avto z naletno zavoro in ostreže za hišo ali veji vikend prodam. ☎ 27-842. 3849
LES za ostreže, velikost hiše 11 x 9, prodam. Cena po dogovoru. ☎ 65-676. 3850

V trenutkih, ko se srečujete z izgubo svojih najbližjih, vam bomo stali ob strani mi.

Pogrebne storitve
Sonja Novak, Stritarjeva 2, Novo mesto
tel. (068) 21-134

OHRANJENO otroško sobo ter pomivalno korito prodam. ☎ 27-742, popoldan. 3827

PRAŠIČE, od 60 do 80 kg, krmiljene z domačo hrano, prodam. Zupančič, Strelac 5, Šmarješke Toplice. 3832

KRAVO s troleto prodam ali menjam za jalovo. V okolici Škočjana vzajem v najem njive in travnike. ☎ (068)76-528.

ZAMRZOVALNO SKRINJO (50 l) in plinsko pečico prodam. ☎ 25-068, popoldan. 3860

ENOJNI KOZOLEC ugodno prodam. ☎ (068)43-848. 3863

KOBILO, staro 7 let, brejo 3 mesece, prodam. ☎ 33-500. 3864
VEČ bukovih drv - hlodovine prodam. ☎ 42-925. 3867

NOV REZKALNI STROJ, tip ALG 100, s priborom, ugodno prodam. ☎ (062)608-720, dopoldan, (062)685-258, po 20. uri. 3870

razno

OTROKA vzajem v varstvo. ☎ 27-279. 3802
PISARNO v Novem mestu oddamo v najem. ☎ 321-590 ali 22-195. 3868

NANCA

Trgovina
na Žibertovem
hribu v Novem
mestu
tel. (068) 28-875

Sposojanje poročnih oblek in dodatkov.
Se priporočamo!

ZA PRODAJO poslovnih artiklov vabimo k sodelovanju zastopnike za območje: Novo mesto, Straža, Trebnje, Metlika, Sentejnerje, Brežice, Senovo, Sevnica. Prijave pošljite na naslov: Slovenska knjiga, d.o.o., PE PIRS, Litijska 38, 61000 Ljubljana. 3869

stanovanja

MLADA DRUŽINA najame dvošobno stanovanje v centru Novega mesta. ☎ 23-046, popoldne. 3840

ENOSOBNO STANOVANJE prodam. ☎ (068)51-223. 3794

BREZPLAČNO ODDAM meblirano stanovanje s centralno kurjavo upokojencu ali upokojenki, ki bi v času odsotnosti lastnika skrbela za hišo. Naslov v oglasnem oddelku. 3800

ENOSOBNO STANOVANJE, 39 m², tretje nadstropje, centralna, KATV, telefon, z balkonom, ugodno prodam. ☎ (0608)32-805, od 19. do 22. ure. 3803
SOBO S KUHINJO oddam v Gotni vasi 30. 3823

GARSONJERO, 35 m², v Ul. Slavka Gruma prodam. ☎ (068)24-988. 3797

ženitne ponudbe

AGENCIJA SREČA vam pomaga pri izbiri partnerja za zakonsko zvezo ali trajno prijateljstvo. ☎ (061)316-477, od 8. do 16. ure. 3826

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

V SPOMIN

*Preljubi mož in tata naš,
prezgodaj si odšel od nas.
V našem domu je praznina,
v srcih naših huda bolečina.
Ne mine ura, dan ne noč,
povsod si z nami ti navzoč.*

25. septembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

TOMISLAV ŠILJAC - ŠILJO
iz Metlike

V naših srcih in v naših mislih boš vedno živel. Hvala vsem, ki se ga radi spominjate.

Žalujoci: žena Seka, hčerka Emilija, sin Tomislav in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

*Bolečina da se skriti,
tudi solza zatajiti,
a kako srce boli,
ko tebe, draga mama,
več med nami ni.*

Mineva deset žalostnih let, odkar nas je zapustila naša draga mama in stara mama

PEPCA RADOVAN
iz Pristave 1

Hvala vsem, ki se je spominjate in ji ob njenem grobu prižigate sveče

Žalujoci: otroci z družinami

V SPOMIN

*Ljubezen, zvestoba, trud in trpljenje,
skrb za nas, mama, to je bilo tvoje življenje.
Ljubila si nas, dom, vse naše ljudi,
ne bomo pozabili te, kako dobra si bila ti!*

4. oktobra je minilo leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, žena, tašča, stara mama, sestra, teta, svakinja in botra

ANICA ŠKOFLJANC
rojena Tršelič

Brege, Leskovec pri Krškem

Vsem, ki se je še spominjate in ji prižigate sveče, iskrena hvala!

Žalujoci: mož Miha, sin Vinko, sinova Stanko in Vlado ter hčerka Martina z družinami, sestra Mici, brata Jože in Tone ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

Ob boleči izgubi našega moža in očeta

JOŽETA SKALE
iz Kašče 12, Semič

se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, cvetje in vence. Iskrena hvala govornikom g. Nežki Bezek, g. Miru Smrekarju, g. Alojzu Dergancu, Dušanu Plutu za izvedeno žalostinko ter g. župniku za opravljen obred. Zahvaljujemo se tudi Društvu upokojencev Semič, Gasilskemu društvu in Domu starejših občanov Črnomelj.

Žalujoci: žena Anica, sin Matjaž, brat Alojz z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 50. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi sin, brat, stric in nečak

ANTON DIVJAK
iz Mihovce 7

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in izrekli sožalje ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred in cerkvenim pevcom za lepo zapete pesmi. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mama Marija, brat Lojze z družino in ostali sorodniki

ZAHVALA

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
le srce in duša ve, kako boli,
ko tebe, Tanja, več ni.*

V cvetu rane mladosti nas je v 11. letu tragično zapustila naša ljubljena hčerka

TANJA FELJA

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so z nami delili žalost in sočustvovali v trenutku slovesa. Iskrena hvala Bolnici Brežice, OŠ Leskovec, M. Preskrbi, Pivovarni Laško ter družinam Cerovšek, Pavkovič, dr. Radošević. Hvala gospodu župniku za obredne besede ter vsem za podarjeno cvetje, vsestransko pomoč in tako številno spremstvo naše Tanje do preranega groba. Vsem še enkrat hvala!

Neutolajljivi: mamica Ljerka, ati Branko, sestrica Natalija

ZAHVALA

*Ni več bolečin,
ni več trpljenja,
vse to je vzela zemlja,
a v domu ostala je praznina,
v naših srcih teška bolečina.*

V 79. letu starosti se je tiho poslovil od nas in odšel v novo življenje naš ljubi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

ALOJZ KLEMENČIČ
iz Ravnega pri Raki

Ob bočči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sv. maše. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma Iskra Hipot Sentejnerje in Videm papir Krško, g. župniku za lepo opravljen obred ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Zapustila nas je sodelavka

MILENA GORENC
samostojni knjigovodja

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Kolektiv PIONIR AVTOHIŠA, Novo mesto, d.d.

ZAHVALA

*Ko ostane bolečina in praznina,
ko spoznaš, da ni poit nazaj,
ostane nam le misel nate živa
in nenehni ta - zakaj?*

Po hudi in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj v 44. letu starosti zapustila naša draga mamica, hčerka, sestra in svakinja

MARIJA MICI MILEK
iz Črnomlja, službovala v Ljubljani

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sodelavcem, znancem in prijateljem, posebno iz ulice CBO, za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Hvala za prizadevnost osebju Onkološkega in Ginekološkega oddelka KC Ljubljana, Emoni-blagovni center, Centru za klinično psihiatrijo Ljubljana Polje, Zavodu za rehabilitacijo invalidov Soča Ljubljana, Beti Črnomelj. Hvala g. kaplanu za večerno molitev in lepo opravljen obred, pevkam za zapete žalostinke in govorniku iz Emone-blagovni center za poslovilne besede. Vsem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih in jo pospremili na prerani zadnji poti, najlepša hvala.

Žalujoci: sin Mitja, mama, sestri Vanda in Vida z družino

ZAHVALA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

V 71. letu nas je po težki bolezni zapustila draga mama
MARIJA SEBANC
roj. Kunštek
z Rihpovca

Zahvaljujemo se sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše, ter vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedji Hemi za nesebično pomoč v času mamine bolezni in v trenutkih, ko nam je najtežje. Hvala tudi osebju Zdravstvenega doma Trebnje in bolnice Novo mesto, kolektivom OZ Unitehna, Trimo-Tinde, Očesnemu oddelku Splošne bolnice, ŽG Ljubljana, Društvu upokojencev Trebnje, upokojenskem pevskemu zboru Trebnje za zapete žalostinke, župniku ter govornici g. Majerjevi za poslovilne besede.

Žalujoci: sinova Ivan in Jože, hčerki Marija in Ani z družinami ter ostalo sorodstvo

portret tega tedna

Anton Tomc

smo prislunhiti drug drugemu. Sloga med nami je pomemben pogoj za uspeh," pravi Tomc. Za Komet velja, da ni prijazno ženskam oz. vsem zaposlenim le podjetje, ampak tudi direktor. Njegova vrata so na stečaj odprta delavcem in vedno je pripravljen prislunhiti njihovim težavam. Zaposleni to dobro vedo, a prijaznosti ne izkoriščajo v slabe namene. Direktor prizna, da vedno ni moč najti prave rešitve, tudi zato ne, ker ne mara razlik. Toda zagotovo najdejo vsaj kompromis.

Združenje Manager je na nedavnem srečanju na Bledu podelilo metliškiemu Kometu in njegovemu direktorju Antonu Tomcu priznanje za ženskam prijazno podjetje. Čeprav je bil ta laskavi naslov za metliški kolektiv s 430 zaposlenimi presenečenje, vsi tisti, ki poznajo 32-letno zgodovino tovarne, lahko zatrjujejo, da je prišel v prave roke. Direktor Tomc namreč v svoji skromnosti trdi, da to ni le priznanje njemu in sedaj zaposlenim, ampak vsem, ki so se vse od začetka, ko je tovarna začela s petimi zaposlenimi kot invalidska delavnica, trudili, da so danes lahko zgled tistim, ki se v letih mnogih sprememb niso znašli tako dobro kot oni.

Tomc je prišel v Komet pred 16 leti, potem ko je kot dipl. ekonomist nekaj let služboval v semiški Iskri in Beti. Bil je finančni direktor, pred dvema letoma pa je postal direktor. Da dobro pozna svojo stroko, ni potrebno posebej poudarjati. Toda v kolektivu s 94 odst. žensk je uspešen direktor lahko le tisti, ki je tudi dober psiholog in dovolj tenkočuten za vse tegobe, ki jih prinaša garaško delo šivilj. A kljub temu da so ženske v večini tako v proizvodnji kot v organih upravljanja, peščica moških nikakor ni zapostavljena: "Da smo ženskam prijazno podjetje ni le fraza, ampak se zares trudimo, da bi bilo bivanje za tovarniškimi zidovi vsem, ne le ženskam, čim bolj prijetno. To nikakor ne pomeni, da živimo v raju, toda pripravljeni

Kljub pretežni ženski delovni sili je v Kometu vedno direktoroval moški. A po Tomčevih besedah sploh ni pomembno, kakšnega spola je direktor in kakšnega tisti, ki jih vodi, če le nastopa vodstvo do podjetja z odprtimi kartami in če je cilj obeh uspešnost kolektiva. Tako je bilo v Kometu vedno. Ne prestanto so se vsi skupaj odrekli za boljšo prihodnost. In uspelo jim je, da so se s svojimi izdelki, pretežno stezniki in nebrčki, hitreje preusmerili z jugoslovskega trga v izvoz, kamor danes prodajo 90 odst. proizvodnje. Poslujejo brez posojil, kar je sicer redkost, nima jo presežnih delavcev, plače prejema redno in po kolektivni pogodbi, izgub pa v vsej svoji zgodovini Komet ni imel nikoli. Tudi v vsem tem se kaže prijaznost podjetja do delavcev, čeprav direktor in mnogi delavci dobro vedo, da kakšne večje podpore družbe pri razvoju Komet ni bil nikoli deležen. "Nasprotno, vedno smo bili pod drobnogledom politike, ki je hotela na naših hrbtih uresničevati svoje interese. A nismo podlegli in danes spoznavamo, kako prav smo stonili," pove Tomc.

Toda kot nekdanje je tudi danes država do uspešnih mačehovska. V Kometu to trditve lahko podkrepijo z lastninjenjem, saj bodo morali zaposleni odkupovati svojo v letih odkrivanja prigranarjato vamo. To je vse prej kot delavcem prijazna politika. Škoda, da priznanj za prijaznost oz. graj za neprijaznost ni deležna tudi država. M. BEZEK-JAKŠE

Velika nagradna igra za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

Avto ŠKODA FAVORIT GLX in še veliko lepih nagrad!

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista! Vsi člani doslej največje dolenjske družine, s plačano naročnino na Dolenjski list za tekoče trimesečje (stari naročniki) ali za tri mesece vnaprej (novi naročniki) bodo prišli v poštev za žrebanje, ki bo v četrtek, 16. decembra letos, na Loki. Nagradna igra bo trajala do 10. decembra.

Glavna nagrada:

avto ŠKODA FAVORIT GLX s kasko zavarovanjem (Novotehna, zavarovalnica Triglav in Dolenjski list)

Druge nagrade:

- * vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev (trgovina talnih oblog PCP Pureber v javnih skladiščih Novo mesto)
- * predsoba Alples
- * vikend paket za dve osebi (turistična agencija Mana iz Novega mesta)
- * kolo (servis in trgovina Smole iz Novega mesta)

Za našete lepe nagrade se bodo potegovali vsi naročniki, samo med novimi pa bo izžreban dobitnik

* pečnic za krušno peč ali klasičnega kamina (Pionir Keramika Novo mesto)

Spisek nagrad ni dokončen, do žrebanja je še daleč!

Naročniki Dolenjskega lista vedo, zakaj so naročniki: noben četrtek ne umanjka njihov časopis, zdaj pa še toliko nagrad!

NAROČILNICA
Naročam Dolenjski list na naslov:

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna številka: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

Naročilnico pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, 68000 NOVO MESTO, Glavni trg 24

NOVOTEHNA
trgovina talnih oblog

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto

PCP PUREBER d.o.o.
Novo mesto • FAX 068/23-293
Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel.: 068/322-337 int. 220

PIONIR
keramika NOVO MESTO d.d.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala socialna delavka.

TREBNJE - Na vprašanje otrok in odraslih bodo odgovarjali strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

CASINÒ

V ČETRTEK, 7. 10. 1993
ob 21. uri v RESTAVRACIJI CASINO
in
ob 24. uri v KLUBU DISKOTEKA OTOČEC
nastop skupine THE AMAZING LIQUORICE ALLSTORTS iz Anglije, ki imitirajo 30 najbolj znanih svetovnih zvezdnikov - s področja zabavne glasbe in filma.

CLUB DISKOTEKA OTOČEC

Studio D
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado SIMONI NAJGER iz Bukovja (za lestvico, ki je po pomoti izpadla) in ANDREJU PRISTAVCU iz Bičevja. Nagrajencema čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (3) Nazaj na vas - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- (1) Vinska pesem - FANTJE IZPOD ROGLE
- (2) Kolovrat - TRIO FRANCJA OCVIRKA
- (5) Vesel Abraham - ALPSKI KVINTET
- (6) Lepote Slovenije - HMELJARSKI INSTR. KVINTET
- (4) Dober dan - SALEŠKI FANTJE
- (7) Ne hiti na Tahiti - ANS. HENČEK
- (-) Trmasta Urška - JOŽE SKUBIC IN NJEGOVI
- (7) Sredi noči zvezda žari - ANS. BORISA RAZPOTNIKA
- (9) Brhko dekle - ANS. ROBERTA PRAPROTNKA

Predlog za prihodnji teden: Vrt brez smeha - NAS. TONIJA VERDERBERJA

KUPON ŠT. 40

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

26. FESTIVAL NAREČNIH POPEVK
MARIBOR - 16. oktobra ob 20. uri bo v dvorani Tabor 26. slovenski festival narečnih popevk "Maribor 93".

HALO - ALO PIZZA!
☎ (068) 24-415
ZARADI VAS

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega lista!

Kdo krade časopise? - Polemika, ki je zbudila pozornost - Kruh plačamo takoj, kmet pa ne dobi nič - Kdaj se bodo načrtovalci prostora le zmenili med sabo

Le sprememba časa za sprejemanje naših telefonskih klicev je prejšnji četrtek verjetno vplivala na to, da je bilo klicev manj kot običajno, zato nič ne obupujemo: vroča jesen je šele pred vrati. Ze vroča, od jeze namreč, pa je bila tudi naša prva klicateljica Resmanova z Zagrebske 4. Nič se ni bala povedati svojega imena, rekla pa je, da bi tudi sama rada pogledala v obraz tatu, če ni preveč strahopeten, seveda, ki ji že nekaj časa krade časopise iz njenega poštnega nabiralnika. Domneva, da mora zlikovec imeti ključ, sicer je ne bi tako redno obiral za pošto, in meni, da ga je lahko sram.

V zvezi s polemiko med kapitalističkim vikarjem in Rudijem Hrvatimom ter drugimi dopisniki v naših pisnih bralcev smo dobili kar dva klika. Najprej je klicala bralka v imenu več upokojencev iz Trebnjega, ki sprašuje, zakaj dobivajo partizanske penzije le tisti, ki so bili prvi pri koritu in so si znali pridobiti priče, ne pa tisti, ki so zares pomagali v borbi proti okupatorju ali bili v taboriščih. Druga

ga je klicala Marija iz Kočevja in dejala, da bi se rada po tej poti zahvalila Rudiju Hrvatinu in Slavku Kušljanu za njuni pismi v polemiki.

Bolj konkretni problemi tarejo kmeta iz Bele krajine. "Mar ne moram plačati računa za elektriko, vodo, telefon ali kaj drugega takoj, ko ga dobim? Mar v trgovini ne prodajajo kruh le za trde tolarje?" se sprašuje. "Le jaz, iz čigar pšenice meljejo moko za tisti kruh, še štiri mesece po oddaji žita ne dobim plačila," se hujuje, seveda upravičeno. Ne zanima ga, kaj bo rekla zadruga, saj je od tam že sam slišal dosti izgovorov, hoče pa, da tudi tisti, ki kruh jedo, vedo, da tisti, ki ga je pridelal, ni dobil plačila.

Nezadovoljen je tudi M. K. iz Krškega, in sicer zaradi našega pisanja o zavarovalnici Triglav. "Se zdaleč ni tako v redu, kot bi lahko človek sklepal", pravi in navaja lasten primer. Kot učenec osmega razreda je leta 1989 plačal zavarovalnino 50 din, potem pa si je z motorno žago poškodoval nogo, bil na operaciji in 14 dni v bolnici, pa je za odškodnino

dobil vsega 250 dinarjev.

"Naša zakonodaja na področju prostorskega planiranja je tako zmedena, da že na preprosto vprašanje ne dobiš več pravega odgovora oziroma več različnih," pravi bralec iz Novega mesta. Pri zidanih bi rad postavil uto za orodje, a bo moral zaradi tako preproste stvari čakati na bogve kakšne prostorske plane. Pristojni mu tega ne znajo povedati. Nered je nastal tudi po blokkih. Kdo je zdaj odgovoren za skupne prostore, da se kleti in shrambe zaklepajo? Kot kaže, nihče, saj so ključavnice potrtre, nihče pa jih ne popravi ali zamenja.

T. J.

• Če hočete napredovati, se strinjajte. (Rayburnovo pravilo)

S četvorčki v isti postelji

Drugi rojstni dan Biharjevih četvorčkov

NOVO MESTO - V petek popoldan so upihnili prvi dve svečici na torti Biharjevi četvorčki iz Kristanove ulice v Novem mestu. Tega dogodka smo se od vseh poročevalskih hiš na Dolenjskem spomnili le pri našem časopisu in se z darilom po enem letu spet povabili k Biharjevim korenjakom Adamu, Filipu, Samu in Tilnu.

Fantje so res že krepki. Tekajo sem ter tja po stanovanju, po svoje se pogovarjajo in se med seboj kličejo po imenih. Na prvi pogled si niso nič podobni. Med seboj so prijatelji, vendar se čisto zrasajo za katero od igrac. Starša Damjana in Leon vselej pazita, da vsako stvar kupita v štirih primerkih, sicer je joj.

"Najtežje so noči. Čeprav imajo vsak svojo posteljico, se najraje stisnejo k nama, tako da na zakonski postelji spimo vsi hkrati. Še težje je,

če katero noč eden zbolji. Z Leonom veva, da bo naslednjo noč kašljal drugi, in tako so noči neprespane in kratke. Doslej se še ni zgodilo, da bi zboleli vsi naenkrat," pripoveduje Damjana. Da bi se starša vsaj malo spočila, sta fantje spomladali dala v vrtec, a so zdržali le nekaj dni.

Biharjeva družina še naprej živi skromno z 80.000 tolarji mesečnih prihodkov. "Kaj velikega si res ne moremo privoščiti, vendar smo srečna družina. Imamo veliko prijateljev in upamo, da se bomo v kratkem srečali tudi z Drakslerjevimi četvorčki iz Trbovelj, ki so 19. junija praznovali drugi rojstni dan. Tudi našim so poslali čestitke," pove Leon in doda, da so bili še bolj srečni pred letom dni, ko so se s pomočjo občine in pokroviteljev vselili v novo stanovanje, prirejeno

prav za bivanje četvorčkov. Žal je to stanovanje ta čas pravo leglo boleznim. Po zidovih rastejo gobe. Upajo, da bodo še do zime ta problem rešili in si četvorčki ne bodo nakopali katere od kroničnih bolezni.

BIHARJEVI ČETVORČKI GREDO V TRETJE LETO - Minuli petek so Adam, Filip, Samo in Tilen vsak na svoji tortici-metuljčku upihnili prvi dve svečici. Veseli so bili daril, še posebej pa paketov, ki jih je prinesla naša časopisna propagandistka Majda Luzar (na sliki desno). (Foto: J. Pavlin)

NOVOTEHNA

DOBRO JE VEDETI...

PREDSTAVITEV DELOVANJA IN STROKOVNI NASVETI O UPORABI ELEKTRIČNEGA ROČNEGA ORODJA BLACK & DECKER

V prodajalnah Novotehne v Krškem, Metliki, Trebnjem in Novem mestu bo v okviru aktivnosti, namenjenih informiranju potrošnikov, »PROIZVAJALEC SE PREDSTAVI« potekala predstavitev delovanja s strokovnimi nasveti o uporabi električnega ročnega orodja BLACK & DECKER. Predstavitve bodo dvakrat dnevno, in sicer

od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure po naslednjem razporedu:	
KRŠKO	8. 10. 1993
METLIKA	11. 10. 1993
TREBNJE	13. 10. 1993
NOVO MESTO (prodajalna na Glavnem trgu)	15. 10. 1993
NOVO MESTO (tehnično prodajni center - TPC)	18. 10. 1993

Viljudno vabljeno!